

DESA
UNICUM

DESIGN

SZTUKA PRZEDMIOTU

AUKCJA 25 MARCA 2021 WARSZAWA

DESIGN

SZTUKA PRZEDMIOTU

AUKCJA 25 MARCA 2021

CZAS AUKCJI
25 marca 2021 (czwartek), 19:00

WYSTAWA OBIEKTÓW
16 – 25 marca 2021
poniedziałek – piątek, 11:00 – 19:00
sobota, 11:00 – 16:00

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum
ul. Piękna 1a, Warszawa

KOORDYNATORZY

Cezary Lisowski
tel. 22 163 66 51, 788 269 908
c.lisowski@desa.pl

Kinga Szymańska
tel. 698 668 221
k.szymanska@desa.pl

ZLECENIA LICYTACJI
zlecenia@desa.pl, 22 163 67 00

ZARZĄD DESA UNICUM

**JULIUSZ
WINDORBSKI**
Prezes Zarządu

**JAN
KOSZUTSKI**
Wiceprezes Zarządu

**MAŁGORZATA
KULMA**
Główna Księgowa

**IZA
RUSINIAK**
Dyrektor Departamentu
Projektów Aukcyjnych

**AGATA
SZKUP**
Dyrektor Departamentu
Sprzedaży

SEKRETARIAT ZARZĄDU

tel. 22 163 66 65
biuro@desa.pl

DZIAŁ MARKETINGU

Marta Wiśniewska
Marketing Manager
tel. 795 122 709,
m.wisniewska@desa.pl

PUBLIC RELATIONS

Agnieszka Marszał
Business & Culture
pr@desa.pl
tel. 793 919 109

DZIAŁ HR

Małgorzata Basaj
HR Manager
m.basaj@desa.pl
tel. 22 163 66 81, 539 196 530

DZIAŁ KSIĘGOWOŚCI

Małgorzata Kulma
Główna Księgowa
m.kulma@desa.pl
tel. 22 163 66 80

Marlena Ulejczyk
Zastępca Główniej Księgowej
m.ulejczyk@desa.pl
tel. 506 252 141

Katarzyna Krzyżanowska
Księgowa
k.krzyzanowska@desa.pl
tel. 538 052 090

DZIAŁ PRAWNY

Wojciech Dziakowski
Radca Prawny
w.dziakowski@desa.pl
tel. 22 163 67 86 / 664 981 452

DZIAŁ LOGISTYCZNY

Kacper Tomaszkiwicz
Kierownik ds. transportów i logistyki
k.tomaszkiwicz@desa.pl
tel. 795 122 708

DZIAŁ IT

Piotr Gołębiowski
Koordynator Projektów IT
p.golebiowski@desa.pl
tel. 502 994 225

KONTA BANKOWE

mBank S.A. Swift: BREXPLPWWA3
PLN: 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002
EUR: 43 1140 2062 0000 2380 1100 1005
USD: 16 1140 2062 0000 2380 1100 1006

DESA UNICUM SA

ul. Piękna 1A, 00-477 Warszawa, tel. 22 163 66 00, biuro@desa.pl
NIP: 5272644731 / REGON: 142733824 / KRS: 0000718495
Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy
XII Wydział Gospodarczy, kapitał zakładowy 13 314 000 zł

okładka front poz. 2 Waza dekoracyjna, Fabryka Fajansów Artystycznych i Kafli Piecowych w Nieborowie, koniec XIX w. **okładka II** poz. 140 VELT Maria Veltuzen-Nagrabiecka, Leszek Nagrabiecki, Forma dekoracyjna „Klepsydron”, 1975 **strona 1** poz. 128 Bolesław Książek, Fryz dekoracyjny, około 1970 **okładka IV** poz. 171 Zbigniew Horbowy, Zestaw naczyń z serii „Bałtyk”, lata 70. XX w. **tytuł aukcji** Design. Sztuka przedmiotu 25 marca 2021 **ISBN** 978-83-66734-43-2 **kod aukcji** 872DES012 **konceptcja graficzna** Monika Wojnarowska **zdjęcia** Marcin Koniak, Paweł Bobrowski, Marlena Talunas, Michał Matejko **prenumerata katalogów** prenumerata@desa.pl

DEPARTAMENT PROJEKTÓW AUKCYJNYCH

Biurowie przyjęć: tel. 22 163 66 10, wyceny@desa.pl, poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00
wyceny biurowie: tel. 795 122 718, biurowie@desa.pl, środa 14: 00 – 18:00

**IZA
RUSINIAK**
Dyrektor Departamentu
Projektów Aukcyjnych
i.rusiniak@desa.pl
22 163 66 40
664 981 463

**ARTUR
DUMANOWSKI**
Zastępca Dyrektora
Departamentu Projektów
Aukcyjnych
a.dumanowski@desa.pl
22 163 66 42
795 122 725

**ANNA
SZYNKARCZUK**
Kierownik Działu
Sztuka Współczesna
a.szynkarczuk@desa.pl
22 163 66 41
664 150 866

**TOMASZ
DZIEWICKI**
Kierownik Działu
Sztuka Dawna
t.dzewicz@desa.pl
22 163 66 46
735 208 999

**JULIA
MATERNA**
Kierownik Działu
Projekty Specjalne
j.materna@desa.pl
22 163 66 52
538 649 945

**JOANNA
TARNAWSKA**
Ekspert Komisji
Wycen i Ocen
Sztuka polska XIX i XX w.
j.tarnawska@desa.pl
22 163 66 11
698 111 189

**MAREK
WASILEWICZ**
Starszy Specjalista
Sztuka Dawna
m.wasilewicz@desa.pl
22 163 66 47
795 122 702

**MAŁGORZATA
SKWAREK**
Starszy Specjalista
Sztuka Dawna
m.skwarek@desa.pl
22 163 66 48
795 121 576

**KATARZYNA
ŻEBROWSKA**
Starszy Specjalista
Fotografia Kolekcjonerska
k.zebrowska@desa.pl
22 163 66 49
539 546 701

**MAGDALENA
KUŚ**
Starszy Specjalista
Sztuka Użytkowa
m.kus@desa.pl
22 163 66 44
795 122 718

**CEZARY
LISOWSKI**
Starszy Specjalista
Sztuka Użytkowa, Design
c.lisowski@desa.pl
22 163 66 51
788 269 908

**AGATA
MATUSIELAŃSKA**
Specjalista
Sztuka Współczesna
a.matusielanska@desa.pl
22 163 66 50
539 546 699

**ALICJA
SZNAJDER**
Asystent
Sztuka Współczesna
a.sznajder@desa.pl
22 163 66 45
502 994 177

**MARCIN
LEWICKI**
Asystent
Sztuka Współczesna
m.lewicki@desa.pl
22 163 66 15
788 260 055

**PAULINA
ADAMCZYK**
Asystent
Sztuka Dawna
p.adamczyk@desa.pl
22 163 66 14
532 759 980

**ANNA
KOWALSKA**
Asystent
Sztuka Współczesna
a.kowalska@desa.pl
22 163 66 55
539 196 531

**MICHAŁ
SZAREK**
Asystent
Sztuka Dawna
m.szarek@desa.pl
22 163 66 53
787 094 345

**OLGA
WINIARCZYK**
Asystent
Komiks i Ilustracja
o.winiarczyk@desa.pl
22 163 66 54
664 150 862

**JUDYTA
MAJKOWSKA**
Asystent
Sztuka Użytkowa
j.majkowska@desa.pl
787 923 202

**MAJA
MAZURKIEWICZ-ELGUT**
Asystent
Sztuka Młoda i Najnowsza
m.mazurkiewicz@desa.pl
538 522 885

DEPARTAMENT SPRZEDAŻY

AGATA SZKUP
Dyrektor Departamentu Sprzedaży
a.szkup@desa.pl
22 163 67 01
692 138 853

MAŁGORZATA NITNER
Zastępca Dyrektora Departamentu Sprzedaży
m.nitner@desa.pl
22 163 67 02
514 446 892

ALEKSANDRA ŁUKASZEWSKA
Doradca Klienta
a.lukaszewska@desa.pl
22 163 67 05
664 981 465

MICHAŁ BOLKA
Doradca Klienta
m.bolka@desa.pl
22 163 67 03
664 981 449

KAROLINA CIESIELSKA-SOPIŃSKA
Doradca Klienta
k.ciesielska@desa.pl
22 163 67 12
668 135 447

JADWIGA BECK
Doradca Klienta
j.beck@desa.pl
795 122 720

MAJA LIPIEC
Doradca Klienta
m.lipiec@desa.pl
22 163 67 07
538 647 637

MARTA LISIAK
Doradca Klienta
m.lisiak@desa.pl
22 163 67 04
788 265 344

ALEKSANDRA KASPRZYŃSKA
Doradca Klienta
a.kasprzynska@desa.pl
506 252 031

KINGA SZYMAŃSKA
Doradca Klienta
k.szymanska@desa.pl
698 668 221

TERESA SOLDENHOFF
Doradca Klienta
t.soldenhoff@desa.pl
506 251 833

KINGA WĄLKOWIAK
Doradca Klienta
k.walkowiak@desa.pl
795 121 574

JULIA SŁUPECKA
Doradca Klienta
j.slupecka@desa.pl
532 750 005

BIURO OBSŁUGI KLIENTA

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. (22) 163 66 00, bok@desa.pl

URSZULA PRZEPIÓRKA
Dyrektor Działu
u.przepiorka@desa.pl
22 163 66 01
795 121 569

KORA KULIKOWSKA
Specjalista ds. rozliczeń
k.kulikowska@desa.pl
22 163 66 06
788 262 366

MAGDALENA OŁTARZEWSKA
Asystent ds. rozliczeń
m.oltarzewska@desa.pl
22 163 66 03
506 252 044

MICHALINA KOMOROWSKA
Asystent, BOK
m.komorowska@desa.pl
22 163 66 20
882 350 575

JUSTYNA PŁOCIŃSKA
Asystent, BOK
j.plocinska@desa.pl
22 163 66 03
538 977 515

WERONIKA ZARZYCKA
Asystent, BOK
w.zarzycka@desa.pl
880 526 448

DZIAŁ ADMINISTROWANIA OBIEKTAMI

Punkt wydań obiektów: poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00
tel. 22 163 66 20, wydania@desa.pl

KAROLINA ŚLIWIŃSKA
Kierownik Działu
k.sliwinska@desa.pl
22 163 66 21
795 121 575

PAWEŁ WĄTROBA
Specjalista ds. obiektów
p.watroba@desa.pl
22 163 66 29
514 446 849

PAWEŁ WOŁYNIAK
Asystent ds. obiektów
p.wolyniak@desa.pl
22 163 66 21
506 251 934

MARCIN KONIAK
Kierownik Działu
m.koniak@desa.pl
22 163 66 74
664 981 456

MARLENA TALUNAS
Fotodrytór
m.talunas@desa.pl
22 163 66 75
795 122 717

PAWEŁ BOBROWSKI
Fotograf
p.bobrowski@desa.pl
22 163 66 75

DZIAŁ FOTOGRAFICZNY

Widok wystawy "Design. Sztuka przedmiotu", Desa Unicum, fot. Paweł Bobrowski, 2021

DESIGN. SZTUKA PRZEDMIOTU

MARCA 2021

NACZYNNIE W KSZTAŁCIE SAKIEWKI

koniec XIX w.

Fabryka Fajansów Artystycznych i Kafli Piecowych w Nieborowie

fajans malowany podszkliwnie, 11 x 11 x 11 cm
sygnowany na spodzie monogramem wiązany: 'ST' i znakiem 'H'

estymacja:

3 000 – 6 000 PLN

700 – 1 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

spękania szkliwa od wewnątrz

POCHODZENIE:

kolekcja Felicji i Antoniego Uniechowskich

kolekcja prywatna, Warszawa

„Fabrykę Fajansów Artystycznych i Kafli Piecowych” w Nieborowie założył książę Michał Piotr Radziwiłł w 1881 roku. Pomieszczenia wytwórni ulokowano w zabudowaniach dawnego browaru, znajdującego się w tamtejszym zespole pałacowym. Manufaktura kierował sprowadzony z Nevers – Stanisław Thiele, znany rzeźbiarz i ceramik, syn polskiego powstańca i emigranta. Do produkcji wykorzystywano lokalny surowiec. Zatrudniano specjalistów, miejscowych rzemieślników i utalentowanych mieszkańców okolicznych wsi. Dekoratorami byli m. in. uczniowie warszawskiej Klasy Rysunkowej Wojciecha Gersona. Inspiracją dla powstających wyrobów były formy dekoracyjne dawnych wytwórni włoskich, francuskich i holenderskich. Projekty modeli tworzyli dyrektor Stanisław Thiele i rzeźbiarz Sławomir Celiński jak również sam Piotr Michał Radziwiłł, który zajmował się też zdobieniem obiektów. Z czasem książę sięgnął do motywów narodowych i patriotycznych, odwołujących się do historii Polski, lokalnego pejzażu i życia codziennego. Należy podkreślić, że to właśnie majolika z Nieborowa jawi się jako jeden z najciekawszych europejskich przykładów ceramiki europejskiej doby historyzmu. Specjalnością zakładu nieborowskiego były wyroby majolikowe. Uformowane z gliny naczynia pokrywano nieprzezroczystą emalią cynową, dekorowano farbami naszkliwnymi, które po wypaleniu tworzyły jednolicie gładką powierzchnię. W asortymencie wytwórni znajdowały się naczynia serwisowe, piece, kominki, żardiniery, amfory, wazony, ozdobne kafle i talerze. Na wyrobach umieszczano znak fabryczny 'MPR' (Michał Piotr Radziwiłł) pod mitrą książęcą oraz 'ST' (Stanisław Thiele). Manufaktura bardzo szybko stała się słynna. Już w czerwcu 1884 roku miała miejsce wielka wystawa wyrobów nieborowskich w Hotelu Europejskim w Warszawie. Skład główny firmy otwarto przy ul. hr. Berga 5 w Warszawie, powstały również przedstawicielstwa w Kijowie i St. Petersburgu. W 1885 roku ukazał się katalog wyrobów z Nieborowa, wymieniano w nim blisko 200 różnorodnych produktów. Rok później książę Radziwiłł wycofał się z przedsięwzięcia i część urządzeń odsprzedał Stanisławowi Thiele, który prowadził produkcję do 1897 roku. Od 1903 do 1906 roku manufaktura była dzierżawiona przez ceramika Stanisława Jagmina. Tworzone wówczas wzory oparto na formach celtyckich i słowiańskich, które rozpowszechniły się dzięki wykopaliskom archeologicznym. W 1931 roku powstał projekt wznowienia produkcji majoliki, ale niestety nie doczekał się realizacji. Od września 1981 roku uruchomiono przy Muzeum w Nieborowie i Arkadii pracownię ceramiczną, w której wytwarzano kopie dawnych wzorów oraz formy o charakterze dekoracyjnym i pamiątkarskim. Nieborowska Manufaktura Majoliki jako jedyna w Polsce kontynuuje do dziś tradycję wyrobu ceramiki artystycznej.

2

WAZA DEKORACYJNA

koniec XIX w.

Fabryka Fajansów Artystycznych i Kafil Piecowych w Nieborowie

fajans malowany podszkliwie, 50 x 35 x 18 cm

sygnowany od wewnątrz przy podstawie znakiem wytwórni oraz inicjałami:

'JH' (Jadwiga Hyżycka)

dekoracja: Jadwiga Hyżycka

od wewnątrz zachowana metka inwentarzowa Kolekcji Ceramiki Ireneusza Szarka z numerem 232 oraz nalepka depozytowa Zamku Królewskiego w Warszawie

estymacja:

26 000 – 35 000 PLN

5 700 – 7 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

głębokie spękania szkliva powstałe przy wypale

spękanie na jednym z uch powstałe przy wypale

naprawiane odpryski

odpryski przy podstawie

POCHODZENIE:

Kolekcja Ceramiki Ireneusza Szarka

kolekcja prywatna, Warszawa

WYSTAWIANY:

W świecie porcelany... Stara ceramika europejska i orientalna z kolekcji

Ireneusza Szarka, Zamek Królewski w Warszawie, 18 listopada 2003 – 1 lutego 2004

LITERATURA:

Por. I. Szarek, W świecie porcelany... Stara ceramika europejska i orientalna

w kolekcji Ireneusza Szarka, katalog wystawy, Warszawa 2003, s. 94, okładka tył (il.)

3

ZESTAW DO HERBATY

lata 20.-30. XX w.

Fabryka Fajansu Stanisława Mańczaka w Chodzieży

fajans malowany podszkliwnie

w skład zestawu wchodzi: dzbanek (17,5 x 24,5 x 15 cm), sześć filiżanek (5 x 12 x 9,5 cm), sześć spodków (2,5 x 14,5 x 14,5 cm) oraz sześć talerzyków deserowych (2 x 18 x 18 cm) sygnowany na spodzie znakiem wytworni

estymacja:

2 600 - 3 200 PLN

600 - 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

delikatne różnice w wymiarach poszczególnych elementów
punktowe odpryski

BOGDAN WENDORF**Serwis do herbaty "Płaski", lata 30. XX w.**

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych w Ćmielowie S.A.

porcelana szklwiona/złocenie

w skład zestawu wchodzi: dzbanek (25 x 26 x 8,5 cm), mlecznik (12,5 x 16 x 5,5 cm),
cukiernica: (15,5 x 16 x 8,5 cm), sześć filiżanek (6 x 11 x 9,5 cm), sześć spodków (2,4 x 15 x 15 cm)
oraz sześć talerzyków deserowych (2 x 16,5 x 16,5 cm)
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

8 000 - 10 000 PLN

1 800 - 2 200 EUR

STAN ZACHOWANIA:

odprysk po wewnętrznej stronie rantu jednej z filiżanek

delikatne przetarcia złocień na niektórych elementach

wady fabryczne na jednym spodku i dwóch talerzykach w postaci drobnych pęcherzyków powietrza

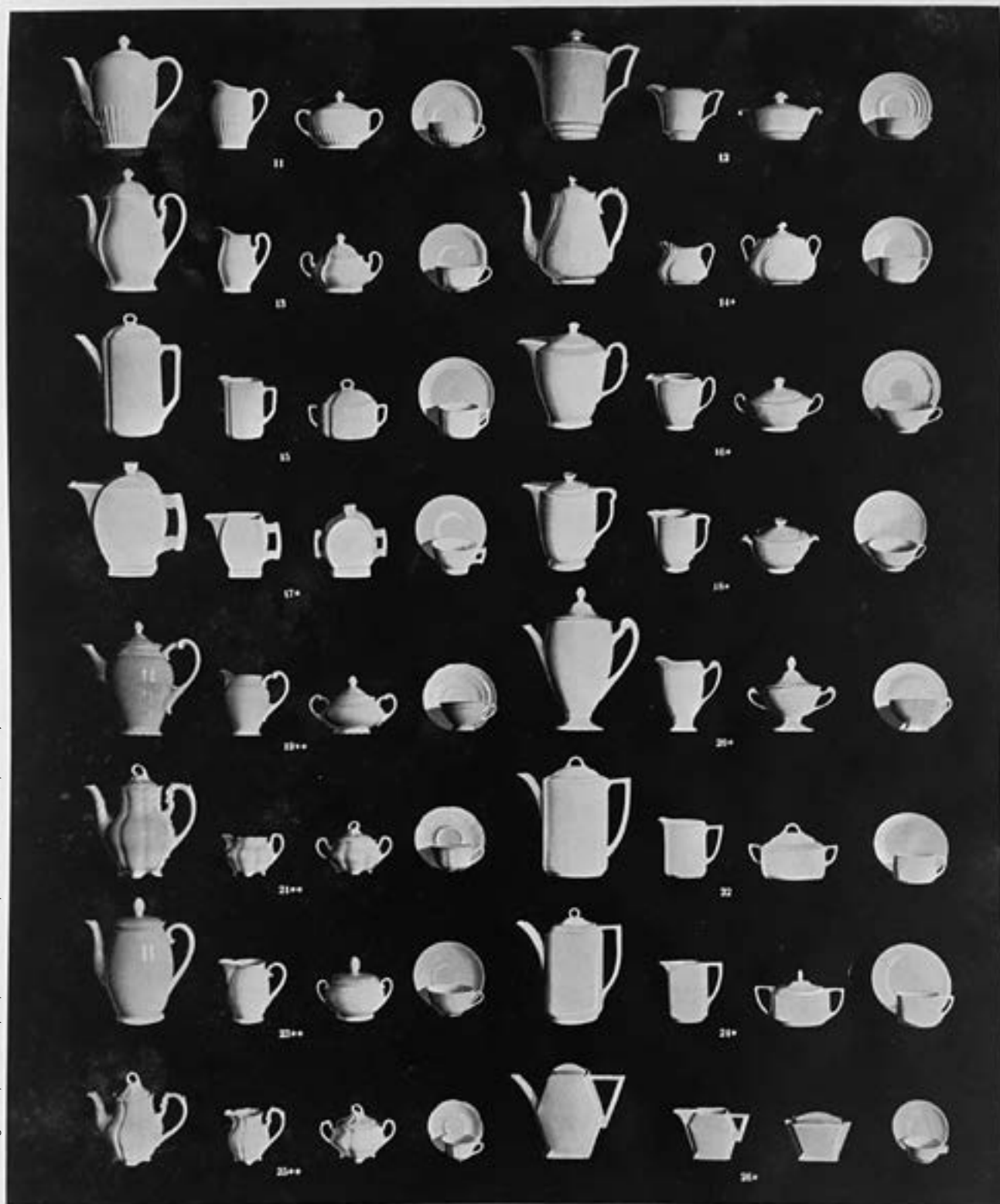
przetarcia na trzech talerzykach deserowych

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych ĆMIELÓW — S. A.

GARNITUR DO BIAŁEJ KAWY

- 11) Cieszyn
- 12) Bałtyk
- 13) 510
- 14) Rococo
- 15) Gniezno
- 16) Ćmielów
- 17) Płaski
- 18) Aleksander
- 19) 936

GARNITUR DO BIAŁEJ KAWY

- 20) Empire na nóżce
- 21) 520
- 22) Lwów
- 23) Gładki
- 24) Empire

GARNITUR DO CZARNEJ KAWY

- 25) 520
- 26) Kaprys

* Produkuje wyłącznie Wytwórnia w Ćmielowie

Artykuły bez gwiazdek produkują obie Wytwórnie

** Produkuje wyłącznie Wytwórnia w Chodzieży

Przełom lat 20. i 30. XX wieku był rewolucyjnym okresem dla ćmielowskiej fabryki porcelany. Gdy w 1927 roku (po chwilowym kryzysie) kontrolę nad zakładem przejęła spółka kierowana przez Stanisława Burtana znacząco poprawiła się jakość wyrobów zarówno pod względem technologicznym, jak i wzorniczym. W 1928 roku pracę w fabryce rozpoczął projektant Bogumił Marcinek, w latach 30. XX wieku dołączyli do niego jeszcze dwaj zdolni plastycy: Wincenty Potacki i Józef Szewczyk. Do oferty wprowadzono fasony o nowoczesnej, uproszczonej, zgeometryzowanej formie, takie jak „Bałtyk” (przeznaczony na wyposażenie polskich transatlantyków MS „Piłsudski” i MS „Batory”) czy fason „Lwów”. W latach 1932–33 ofertę Ćmielowa wzbogaciły trzy nowe wzory: „Kula”, „Kaprys”, „Płaski” zakupione z paryskiej pracowni Bogdana Wendorfa, utrzymane w modnej stylistyce art déco.

Lata 30. XX wieku, to dla ćmielowskiej wytwórni także okres licznych eksperymentów. Dzięki wielu z nich udało się znacząco wzbogacić ofertę fabryki. Najbardziej znanym dokonaniem tego okresu było opracowanie przez Bronisława Kryńskiego różowej masy porcelanowej. Ćmielów chcąc cały czas podnosić poziom oferowanych wyrobów, starał się także nawiązywać współpracę z artystami. Jako wzór dekoracji zakupiono np. cykl grafik „Tańce Polskie” Zofii Stryjeńskiej, które były ręcznie malowane na talerzach przez wybitnego dekoratora Józefa Kwietnia. Wysoki poziom artystyczny i techniczny wyrobów pochodzących z ćmielowskich zakładów zaowocował prestiżowymi zleceniami serwisów: dla prezydenta Ignacego Mościckiego, tzw. „Konsularnego” przeznaczonego dla placówek dyplomatycznych oraz serwisu dla nuncjatury watykańskiej w Warszawie. Ćmielowska porcelana znalazła się na wyposażeniu wielu hoteli i restauracji w Polsce i za granicą. Serwisy w fasonach „Kaprys” i „Płaski”, to obok „Kuli”, najbardziej rozpoznawalne przykłady polskiego wzornictwa art déco. W przypadku serwisu „Płaski” naczynia środka stołu mają spłaszczony, owalny kształt, w przeciwieństwie do filiżanek, które ukształtowane pozostały bardziej klasycznie. Elementami spajającymi stylistykę wszystkich części są zgeometryzowane ucho oraz podstawa z karbowaniem. Serwisy te stały się już klasyką polskiego wzornictwa i znajdują się w najbardziej znaczących kolekcjach muzealnych.

5

BOGDAN WENDORF

Serwis do herbaty "Płaski", lata 30. XX w.

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych w Ćmielowie S.A.

porcelana różowa/kalkomania

w skład zestawu wchodzi: dzbanek (23 x 24,5 x 8,5 cm), mlecznik (12 x 15,5 x 5,5 cm),
cukiernica (14,5 x 15 x 8 cm), cztery filiżanki (6,2 x 11 x 9,8 cm), cztery spodki (2,7 x 15 x 15 cm)
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

10 000 – 15 000 PLN

2 200 – 3 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:

naprawiane pęknięcie przykrywki cukiernicy na całej jej długości

wyszczerbienie na spodzie przykrywki cukiernicy

odprysk na rancie jednej z filiżanek ok. 1 x 0,5 cm

delikatny odprysk na wewnętrznym rancie dzbanka

delikatne przetarcia platyny

6

WAZONIK

lata 30. XX w.

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych w Ćmielowie S.A.

kalkomania/porcelana różowa, 9 x 5 x 5 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, numerowany: '1013'

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:
odprysk przy podstawie

PIERROT I TANCERKA

lata 20.-30. XX w.

Wytwórnia Fajansu w Pacykowie

fajans szklwiony, malowany, 42 x 28,5 x 22 cm
sygnowany przy podstawie znakiem wytwórni

estymacja:

20 000 – 30 000 PLN

4 400 – 6 600 EUR

STAN ZACHOWANIA:

figurka po rozległej konserwacji
naprawiane pęknięcie w partii nóg oraz podstawy

Wytwórnia fajansów w Pacykowie pod Stanisławowem założona została w 1912 roku przez Aleksandra Lewickiego, właściciela sklepu z porcelaną i fajansem we Lwowie. Jej kierownikiem został wykształcony na wiedeńskiej Akademii Sztuk Pięknych artysta Stanisław Czapek. Jak pisze Bożena Kostuch: „Już po roku działalności wyroby z Pacykowa spotkały się z uznaniem na targach w Lipsku, a na wystawie w Kijowie zdobyły złoty medal. Chwalono bardzo dobry materiał i wykonanie techniczne, a także ‘smak artystyczny’ pacykowskich figurek” (Bożena Kostuch, Ceramika z pierwszej połowy XX wieku w kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie, Kraków 2001, s. 195). Fabryka uległa dewastacji podczas I wojny światowej. Po 1919 roku dokonano odbudowy i modernizacji wytwórni. W Pacykowie wytwarzano cieszące się sporą popularnością wyroby fajansowe w stylu art déco, projektowane przez lwowskich rzeźbiarzy, m. in. Lunę Drexlerówną, Antoniego Popiela, Władysława Gruberskiego, Ignacego E. Blaschkego i Władysława Adamiaka. Od 1924 do 1929 roku kierownictwo zakładem sprawował Wilhelm Tomasz, który był też autorem większości modeli wdrażanych w tamtym okresie do produkcji. Fabryka działała do 1939 roku. Popularność wytwórni przyniosły przede wszystkim dekoracyjne figurki. Przedstawiały one bawiące się dzieci, sceny rodzajowe, postaci w strojach ludowych, damy w typowych dla międzywojnia sukniach. Uznaniem cieszyły się także figurki zwierząt, popiersia postaci historycznych, lampy, donice, zegary. Do wybuchu wojny wyroby z Pacykowa były regularnie wystawiane na Targach Wschodnich we Lwowie.

PODOLE

8

JADWIGA SALOMEA HŁADKI-WAJWÓDOWA

1904-1944

Menu z pokładu Transatlantyku M/S Piłsudski, 1939

druk/papier, 21,5 x 28 cm (w świetle passe-partout)
sygnowany w druku
oprawiony dwustronnie

estymacja:

800 - 1 000 PLN

200 - 300 EUR

9

ZESTAW DO PRZYPRAW DLA 'GAL'
(GDYNIA-AMERICA LINE)

lata 30. XX w.

Fabryka Wyrobów Srebrnych i Platerowanych Józefa Frageta, Warszawa

plater, szkło, 14,5 x 12 x 11 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni: 'FRAGET | PLAQUE'

nr katalogowy 5150

projekt przypisywany Lechowi Niemojewskiemu

logo: 'GAL' - Gdynia-America Line

estymacja:

5 500 - 8 000 PLN

1 200 - 1 800 EUR

STAN ZACHOWANIA:

liczne zarysowania powierzchni

przetarcia srebrzeń

łyżeczka dobierana

10

LECH NIEMOJEWSKI

1894-1952

Mlecznik dla 'GAL' (Gdynia-America Line), lata 30. XX w.

plater, 10 x 16,5 x 10 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni: 'FRAGET | BM | PLAQUE'

numerowany: '1', opisany: 'K'

na brzuścu logo: 'GAL' - Gdynia-America Line (częściowo zatarte)

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

STAN ZACHOWANIA:

wgniecenia i zarysowania na całej powierzchni

11

JULIA KEILOWA

1902–1943

Para świeczników, lata 30. XX w.

Fabryka Wyrobów Platerowanych i Brązowych Braci Henneberg, Warszawa

plater, 18 x 23 x 5 cm

na spodzie obu świeczników oznaczenie wytwórni:

'B. HENNEBERG | WARSZAWA | 1918'

estymacja:

15 000 – 20 000 PLN

3 300 – 4 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:
zarysowania powierzchni
delikatne wgniecenia
przetarcia srebrzeń

Julia Keilowa z domu Ringel urodziła się w 1902 roku w Stryju w Galicji na terenach dzisiejszej Ukrainy. W 1920 roku zaczęła studia z zakresu filozofii na Uniwersytecie Lwowskim, jednak już po pierwszym roku zrezygnowała z tego kierunku. Uczęszczała następnie do Lwowskiej Państwowej Szkoły Przemysłowej. Tam rozpoczęła naukę snycerstwa, rzeźby w kamieniu oraz drewnie. W 1922 roku wyszła za mąż za Ignacego Keila, który pracował we lwowskich, potem warszawskich, wydawnictwach książek. Trzy lata później wraz z mężem przeprowadziła się do Warszawy, gdzie do 1931 studiowała w Szkole Sztuk Pięknych. Swoją talent rzeźbiarski szlifowała w pracowni Tadeusza Breyera. Wiedzę na temat technik metalowych zdobyła na zajęciach u Karola Stryjeńskiego. Jeszcze w trakcie swej edukacji w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych dołączyła do spółdzielni rzeźbiarskiej „Forma”, założonej przez Breyera i Stryjeńskiego. Uczęszczała także na

zajęcia prowadzone przez Józefa Czajkowskiego, Karola Tichego i Wojciecha Jastrzębskiego. W tym czasie poświęciła się głównie tworzeniu rzeźb. Wystawiała swoje prace m.in. w Instytucie Propagandy Sztuki, gdzie w 1935 roku została wyróżniona nagrodą Ministra Spraw Zagranicznych. Obszarem twórczej aktywności, który przyniósł Keilowej największą sławę, była metaloplastyka. Już w czasie studiów za prace w metalu zdobywała nagrody. W 1933 roku, dwa lata po zakończeniu edukacji w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie, założyła własną pracownię metaloplastyczną. Sprowadziła do niej najnowocześniejsze narzędzia z Francji i własnoręcznie wykuwała m.in. misy, patery, tace, puchary, sztućce, papierośnice i wazony. Projektowała też wzory przedmiotów do produkcji przemysłowej, współpracując z najbardziej znanymi wówczas wytwórniami platerów i sreber: Norblinem, Fragetem, Braćmi Henneberg. Obiekty jej projektu

były produkowane seryjnie i wykonywane z różnych materiałów: srebra, srebrzonego miedzi oraz białego metalu. W 1935 roku, gdy zakłady Frageta dostały zlecenie na produkcję zastawy stołowej do wyposażenia luksusowego transatlantyku M/S „Piłsudski”, to właśnie do Julii Keilowej zwrócono się z prośbą o współpracę. W 1937 roku Keilowa wzięła udział w Międzynarodowej Wystawie „Sztuka i technika w życiu współczesnym” w Paryżu, gdzie wystawiono naczynia jej autorstwa wykonane w zakładach Frageta. Na tę okazję zaprojektowała najprawdopodobniej słynną cukiernicę „Królewskie jabłko”. Na paryskim pokazie firma Frageta za naczynia wykonane według projektów Keilowej zdobyła dwa złote medale. Rok później cukiernica znalazła się na wystawie jej prac w Instytucie Propagandy Sztuki. Karierę artystki przerwał wybuch II wojny światowej. W trakcie wojny przez dwa lata prowadziła pracownię ceramiczną we Lwowie.

Najprawdopodobniej zginęła w 1943 roku w więzieniu na Pawiaku, jednak okoliczności śmierci Julii Keilowej do dzisiaj pozostają niewyjaśnione. Projekty Julii Keilowej utrzymane są w stylistyce art déco, lecz niewątpliwie charakteryzują się również jej własnym rozpoznawalnym stylem. Posługując się najczęściej najprostszymi bryłami, takimi jak kula, stożek czy walec, tworzyła przedmioty proste i funkcjonalne, ale jednocześnie niezwykle dekoracyjne. Oszczędne w ornamenty i przejrzyste w formie naczynia odznaczały się bogactwem faktur oraz niekiedy różnych surowców (łączyła np. drewno z metalem, co dawało zdobnicze efekty). Dzięki swoim osiągnięciom w dziedzinie metaloplastyki zaliczana jest dziś do grona najwybitniejszych twórczyń polskiego designu.

12

CUKIERNICA

lata 20.-30. XX w.

srebro złożone, drewno barwione, 12,5 x 18 x 9 cm, waga: 394 g, próba: '3'
na krawędzi pod pokrywką znaki złotnicze: polska punca państwowa z okresu międzywojennego,
pr. srebra 3, złotnik: AR, znak miejski Krakowa - litera K

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 400 EUR

13

PUDEŁKO NA PAPIEROSY

lata 20.-30. XX w.

Fabryka Wyrobów Platerowanych i Brązowych Braci Henneberg, Warszawa

plater, drewno barwione, 3 x 17,9 x 10,7 cm

na spodzie oznaczenie wytwórni: 'B.HENNEBERG | WARSZAWA | 2245'

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

STAN ZACHOWANIA:

zarysowania i wgniecenia powierzchni
wewnątrz ślady srebrzenia

14

PUDEŁKO NA PAPIEROSY

lata 20.-30. XX w.

Fabryka Wyrobów Platerowanych i Brązowych Braci Henneberg, Warszawa

plater, 3,5 x 11 x 11 cm

na spodzie oznaczenie wytwórni: 'B.HENNEBERG | WARSZAWA | 2248'

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

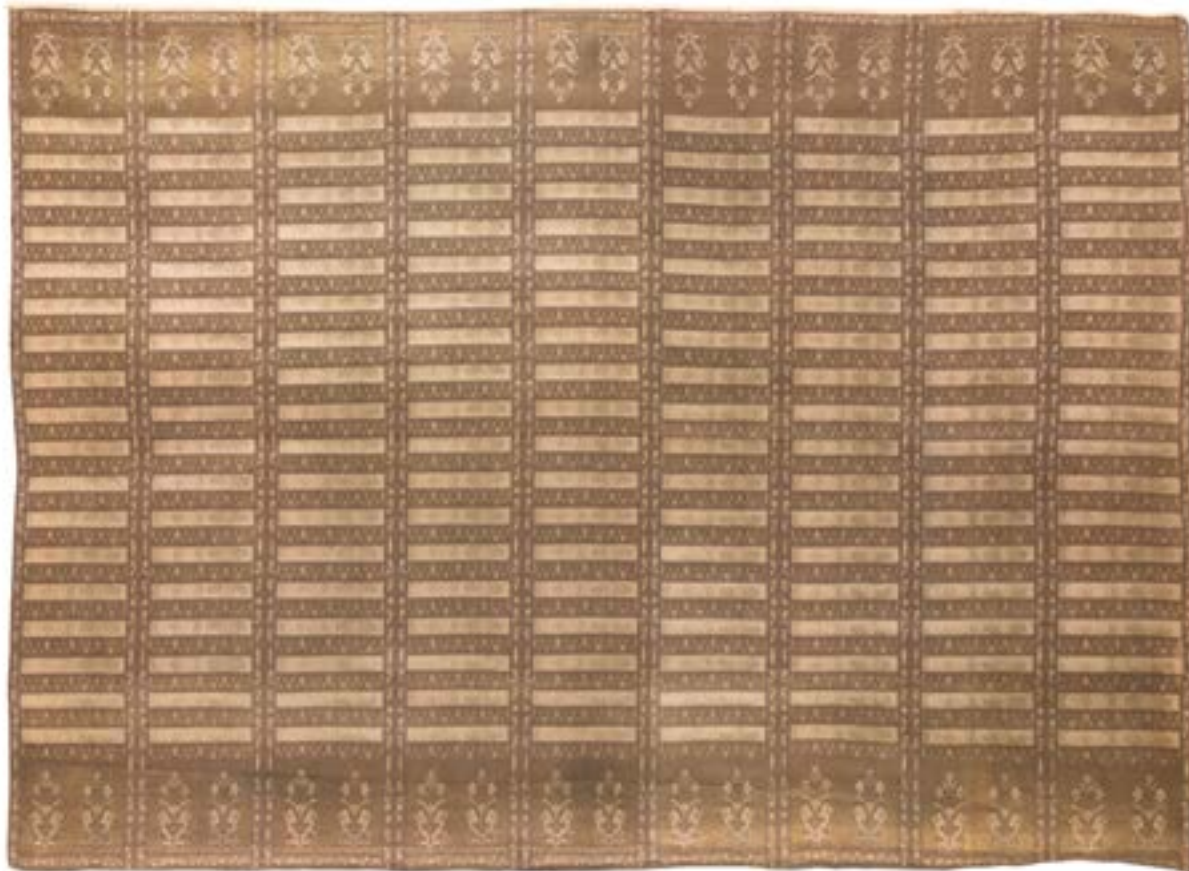
300 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

liczne, delikatne wgniecenia powierzchni

Buczacz to miasto na Podolu do II Wojny Światowej leżące w granicach II Rzeczypospolitej. W latach siedemdziesiątych XIX wieku bracia Emil, Oskar i Artur Potoccy założyli tam pracownię tkacką. Około 1879 roku zatrudnili pochodzących z Buczacza braci Nagórzańskich. Na początku XX wieku prowadzenie manufaktury objął syn Artura, także Artur Potocki. Buczackie makaty zadebiutowały na Powszechnej Wystawie Krajowej we Lwowie w 1894. Powszechny zachwyt i uznanie zwiedzających wzbudził przede wszystkim wysoki poziom buczackiego warsztatu. Szlachetne materiały takie jak jedwab czy złota nić oraz rzemieślnicze wykonanie czyniły tkaniny niezwykle pięknymi, lecz jednocześnie bardzo drogimi. Zainteresowanie wzbudzało również czerpanie motywów z dawnych szlacheckich pasów kontuszowych lub związanych z historią Polski tkanin wschodnich takich jak makaty namiotowe. Manufaktura Potockich szybko zdobyła uznanie w kraju i za granicą. Kres jej działalności położyło wkroczenie do Buczacza wojsk sowieckich w 1939. Makaty buczackie są jednymi z najbardziej poszukiwanych polskich tkanin.

15

MAKATA

pocz. XX w.

Manufaktura Włókiennicza Potockich w Buczaczu

jedwab, tkanina, 193 x 144 cm

sygnowana na tkany pasku wszytym w narożniku na rewersie:

'681 | BUCZACZ | Pilawa (herb Potockich) | inicjały 'A.P.' - Artur Potocki'

estymacja:

15 000 - 20 000 PLN

3 300 - 4 400 EUR

16

SEKRETARZYK

lata 20.-30. XX w.

drewno, 135,5 x 91,5 x 35 cm

estymacja:

16 000 - 20 000 PLN

3 500 - 4 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ślady użytkowania

16

PARA FOTELI

lata 20. XX w., Polska

jesion, tkanina, 90 x 80 x 68,5 cm

Pierwotny projekt foteli stanowił projekt Józefa Czajkowskiego (1872-1947) z lat 1915-1918.

Fotele proj. Józefa Czajkowskiego wchodziły w skład zestawu mebli do wyposażenia gabinetu dyrektora Muzeum Techniczno-Przemysłowego w Krakowie

estymacja:

18 000 – 22 000 PLN

4 000 – 4 800 EUR

STAN ZACHOWANIA:
po kompleksowej renowacji

BAWIALNY. DRZEWO ORZECHOWE. WYKONANO W PRACOWNI J. CZERSKIEGO W KRAKOWIE.

POKÓJ BAWIALNY. (ORZECH). WYKONANO W PRACOWNI J. CZERSKIEGO W KRAKOWIE.

18

JOSEF HOFFMANN

1870-1956

Stolik, pocz. XX w.
Thonet

politura/buk, 74 x 60,5 x 60,5 cm
pod blatem nalepka wytwórni oraz wypalany napis: 'THONET'

estymacja:

5 000 - 8 000 PLN

1 100 - 1 800 EUR

STAN ZACHOWANIA:
po kompleksowej renowacji

19

JOSEF HOFFMANN

1870-1956

Stolik, pocz. XX w.

Thonet

politura/buk, 76 x 63,5 x 50 cm

estymacja:

5 000 – 8 000 PLN

1 100 – 1 800 EUR

STAN ZACHOWANIA:

po kompleksowej renowacji

20

JOSEF HOFFMANN

1870-1956

Toaletka, pocz. XX w.

politura/buk, 137 x 62,5 x 44,5 cm

estymacja:

4 000 - 7 000 PLN

900 - 1 600 EUR

STAN ZACHOWANIA:
po kompleksowej renowacji

21

JOSEF HOFFMANN

1870-1956

Krzeseł, pocz. XX w.

politura/buk, sklejka, 76 x 55,5 x 47,5 cm
pod siedziskiem papierowa nalepka wytwórni

estymacja:

3 000 - 6 000 PLN

700 - 1 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:
po kompleksowej renowacji

22

JOSEF HOFFMANN

1870-1956

Zestaw czterech krzeseł, pocz. XX w.

Thonet

politura/buk, skóra, 84 x 55 x 45 cm
pod siedziskiem wytłaczane oznaczenie wytwórni

estymacja:

12 000 – 16 000 PLN

2 700 – 3 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:
po kompleksowej renowacji

23

JOSEF HOFFMANN

1870–1956

Para foteli, pocz. XX w.
Thonet

politura/buk, skóra, 84 x 51,5 x 49,5 cm
pod siedziskami papierowe metki oraz wytłaczane oznaczenie wytwórni

estymacja:

10 000 – 15 000 PLN

2 200 – 3 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:

po kompleksowej renowacji

Josef Hoffmann to jeden z najśłynniejszych wiedeńskich architektów i projektantów sztuki użytkowej. W 1895 roku ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Wiedniu pod kierunkiem Otto Wagnera. Po obronie dyplomu wyjechał do Włoch gdzie studiował zbiory sztuki włoskich muzeów oraz zwiedzał architekturę antyczną i klasyczną. Pobyt ten miał wpływ na jego późniejszą twórczość. Po powrocie do Wiednia rozpoczął współpracę ze swoim nauczycielem Otto Wagnerem. Jednocześnie współtworzył czasopismo „Ver Sacrum” oraz rozpoczął pracę jako projektant wnętrz. W 1899 roku został profesorem architektury w Wiedeńskiej Szkole Rzemiosła Artystycznego. Był jednym z pomysłodawców słynnych Warsztatów Wiedeńskich działających między innymi w ramach ruchu Arts&Crafts. W pracach Hoffmanna podobnie jak innych artystów z Warsztatów Wiedeńskich można zauważyć wiele inspiracji szkocką secesją. Zacerpnięto z niej przede wszystkim dążenie do prostoty i modułowe zgeometryzowanie kształtów. Założeniem warsztatów była równość między projektantem i rzemieślnikiem. Charakterystyczną cechą projektów Hoffmanna jest połączenie użyteczności i prostoty oraz redukcja środków formalnych do minimum. W swoich projektach często wykorzystywał motyw kratownicy oraz moduł kwadratu. Niezmiennie ważną zawsze pozostawała dla niego również jakość używanych materiałów. Meble projektu Hoffmanna są cenionymi na całym świecie i poszukiwanymi na rynku kolekcjonerskim.

24

JOSEF HOFFMANN

1870-1956

Zestaw mebli, pocz. XX w.

drewno, mosiądz, szkło, tkanina, w skład zestawu wchodzi: kanapa (75,5 x 122 x 61 cm),
dwa fotele (75,5 x 57,5 x 61 cm), cztery krzesła (80,5 x 42,5 x 48,5 cm) oraz stolik (65 x 66 x 66 cm)

estymacja:

16 000 - 24 000 PLN

3 500 - 5 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:

po kompleksowej konserwacji

W 1956 roku Teresa Kruszevska zaprojektowała swoje słynne krzesła i foteliki „Muszelki”. Były one częścią zestawu mebli mieszkaniowych, którym Kruszevska debiutowała na wystawie z okazji trzydziestolecia Spółdzielni Plastyków ŁAD w warszawskiej Zachęcie. ŁAD wyprodukował krótką serię tych krzesła, głównie na potrzeby różnego typu ekspozycji. Ponad dwadzieścia sztuk zamówiono do Polskiego Pawilonu na Targach Konsumpcyjnych w Paryżu w 1959 roku. Mimo, iż nie weszły one nigdy do seryjnej produkcji, a w muzealnych kolekcjach przetrwały pojedyncze egzemplarze, „Muszelka” projektu Teresy Kruszevskiej jest dziś chyba najbardziej rozpoznawalnym polskim krzesłem i niekwestionowaną ikoną polskiego designu. Krzesła projektu Kruszevskiej doskonale wpisywały się w rodzące się po połowie lat 50. XX wieku tendencje w polskim (i światowym) wzornictwie. Związki ze światem przyrody, z którego tak chętnie czerpano wówczas inspiracje widoczne są już w samej nazwie mebla. Owalny, organiczny kształt siedziska, ażur, skośne zwężające się ku dołowi nóżki to niemal definicja nowoczesnego stylu w meblarstwie przełomu lat 50. i 60. XX wieku. W podobnym duchu projektować zaczęli wkrótce projektanci w całym kraju. New Look zdominował wnętrza o charakterze użytkowym takie jak kluby, kawiarnie czy restauracje. Zdobiły je barwne, wzorzyste dekoracje, czasem jako malowidła na ścianach, częściej w postaci tkanin, metaloplastyka o fantazyjnych, abstrakcyjnych formach, komplety autorskich mebli. Prawdopodobnie z wyposażenia wnętrza o takim charakterze pochodzą prezentowane foteliki, których siedziska jednoznacznie przywodzą na myśl projekt Kruszevskiej. Są jednak od nich niższe i bardziej przysadziste, mają inne proporcje, a przede wszystkim osadzone są na nogach ze stalowego pręta, a nie drewnianych. Foteliki wykonane zostały rzemieślniczo dla jednego z wrocławskich lokali związanych z R.W.S. „Prasa” we Wrocławiu, o czym świadczą zachowane pod siedziskami inwentarzowe tabliczki. Być może były częścią wyposażenia kawiarni KMPIK-u przy Pl. Kościuszki, być może Klubu Dziennikarza lub jeszcze innego wnętrza. Ich forma mogła być inspirowana krzesłami Kruszevskiej. Podobnie jak w jej projekcie siedzisko formowane jest ze sklejki na kopycie, a miejsce łączenia dwóch płytów zaplecka zamaskowane klinem (u Kruszevskiej z opłotu igelitowego, tu mniej wygodną dla użytkownika nakładką ze sklejki). U progu lat 60. XX wieku podobne organiczne formy w meblarstwie były na tyle popularne, a eksperymenty z giętą sklejką na tyle zaawansowane, że projekty te mogły też powstać zupełnie niezależnie od siebie. Zarówno „Muszelki” Kruszevskiej jak i „wrocławskie muszelki” są dziś doskonałym przykładem gustów i stylu epoki.

25

PARA FOTELI

lata 60. XX w.

metal, sklejka, 69 x 59 x 58 cm

pod siedziskiem plakietka inwentarzowa R.S.W. "PRASA", Delegatura Wrocław

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

po kompleksowej renowacji

Krzesło, proj. W. Księżyc, fot. za: A. Holzhacker, Cz. Mętrak, J. Pitowska, J. Żurowski, Meblarstwo, Warszawa, 1961, s. 22

Fot. 32. Krzesło stolarskie. Proj. W. Księżyc, CZHM w Warszawie

26

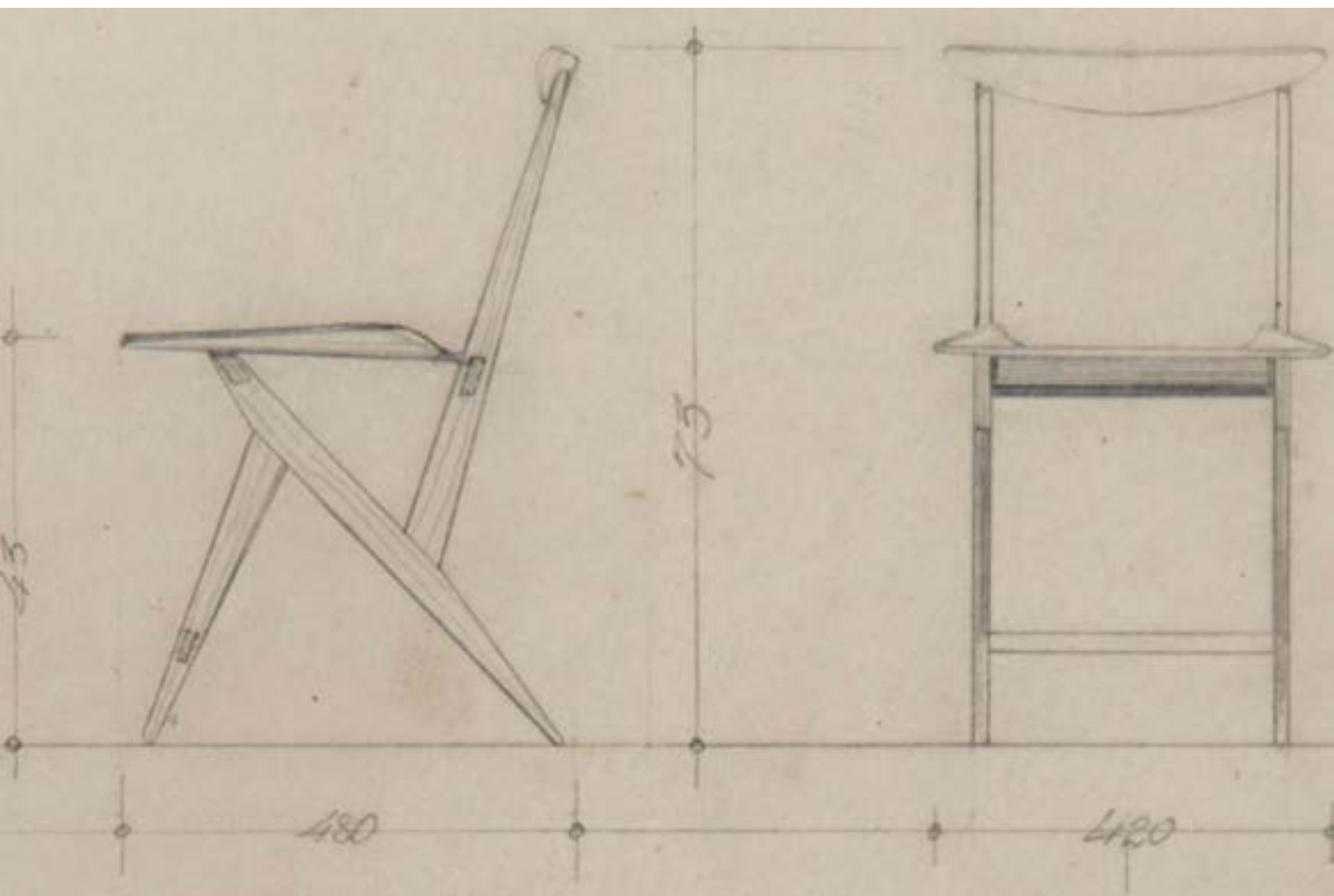
WŁADYSŁAW KSIĘŻYC

Krzesło, lata 60. XX w.
Spółdzielnia Artystów Plastyków ŁAD

drewno, tkanina, 85 x 56 x 48 cm

estymacja:
2 000 - 3 000 PLN
500 - 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:
po kompleksowej renowacji

B. Kowalska, Cz. Kowalski, projekt krzesła, fot. materiały prasowe producenta

„Meble Kowalskich” – najpopularniejsze w powojennych dekadach proste zestawy „segmentów”, inaczej czy „meblościanek” – towarzyszyły milionom Polaków przez lata. Dziś większość z nas albo o „Kowalskich” zapomniiała, albo sądzi, że w popularnej nazwie chodziło tylko o chwyt propagandowy. Tymczasem Meble Kowalskich to rzeczywiście dzieło Kowalskich. Konkretnie – małżeństwa: Bogusławy Michałowskiej-Kowalskiej i Czesława Kowalskiego, poznańskich architektów wnętrz.

Wiosną roku 1961 Zjednoczenie Przemysłu Meblarskiego w Poznaniu i poznański oddział Związku Polskich Artystów Plastyków rozpięły konkurs na projekt całkowitego wyposażenia mikroskopijnego mieszkania dla łódzkich tkaczy. W marcu 1962 ogłoszono wyniki: pierwsze miejsce zajął

projekt młodych, poznańskich twórców Bogusławy i Czesława Kowalskich. Ich meble trafiły do sklepów półtora roku później. Odtąd Meble Kowalskich produkowano przez dwa dziesięciolecia, a w innych wersjach jeszcze przez dwie kolejne dekady.

Prezentowane krzesło stanowić miało pierwotnie część zestawu, jednak nigdy nie trafiło do seryjnej produkcji. Dopiero dzięki nowymodel.org zyskało swój materialny kształt i od 2014 roku jest dostępne na rynku. Lekkie, smukłe i stylowe. Każdy egzemplarz krzesła wykonywany jest ręcznie z bukowego drewna oraz giętej sklejki oklejonej naturalnym kasztanowym fornirem, dzięki czemu różni się odcieniem i usłojeniami. Obiekt wystawiony na aukcję pochodzi z pierwszej wystawowej serii zrealizowanej w 2014 roku.

27

BOGUSŁAWA KOWALSKA, CZESŁAW KOWALSKI

Krzeseł, 1961/2014

drewno, sklejka, 75 x 41 x 48 cm

estymacja:

1 600 – 2 400 PLN

400 – 600 EUR

29

MARIA CHOMENTOWSKA

1924-2013

Fotel, 1957

Zakład Meblarski Instytutu Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie

drewno, tkanina, 81 x 55,5 x 54 cm

estymacja:

30 000 – 50 000 PLN

6 000 – 10 900 EUR

STAN ZACHOWANIA:

po kompleksowej renowacji

LITERATURA:

por. Anna Maga, Maria Chomentowska. Pod znakiem IWP [w:]

red. Czesława Frejlich, Rzeczy niepospolite. Polscy projektanci XX w., Kraków 2013, s. 239

por. Irma Kozina, Polski design, Warszawa 2015, s. 128

„Najbardziej charakterystyczne dla tego mebla jest zawieszenie przedniej części siedzenia na wysuniętych ku przodowi drewnianych podłokietnikach. Projektantka użyła do tego szerokich pasów tkaniny. Ukośne poprowadzenie nóg i leżakowaty charakter siedziska nadają fotelowi dynamikę i lekkość”.

Anna Maga

Maria Chomentowska zapisała się w historii designu jako czołowa reprezentantka polskiego funkcjonalizmu lat 50. i 60. XX wieku. Przez ponad 20 lat działała pod znakiem Instytutu Wzornictwa Przemysłowego. Jej dorobek osiągnął rozgłos głównie za sprawą realizacji zakrojonych na szeroką skalę społeczną. Artystka w latach działalności dla IWP (1951-77) wielokrotnie była odpowiedzialna za projekty wyposażenia szkół i przedszkoli. Wykazywała doskonałe zrozumienie potrzeb przyszłych użytkowników swoich projektów. W pracy opierała się na wynikach badań na temat warunków rozwojowych psychologicznych i fizjologicznych u dzieci i młodzieży oraz pomiarów antropometrycznych. Owocem były meble funkcjonalne, o wyważonych proporcjach, „zaakceptowane jako fizjologicznie prawidłowe”. Najdoskonalszym przykładem zrozumienia potrzeb najmłodszych był projekt mebli „rosnących” razem z dziećmi, czyli mebli modułowych, zmieniających swoje proporcje, wraz z dorastającym użytkownikiem.

Lata 50. i 60. XX wieku to najlepszy okres w twórczości Chomentowskiej powstałe wówczas projekty odznaczały się ciekawymi koncepcjami plastycznymi, wpisywały w „odwilżową” stylistykę nowoczesności, ale nie pozbawione były cech typowych dla projektantki. Siedziska jej projektu z tamtego czasu są estetyczne i funkcjonalne. W innym stylu utrzymane są meble Chomentowskiej stworzone w latach 80. XX wieku we współpracy z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Powstały wówczas m.in. wyposażenie auli, meble na uniwersyteckie korytarze, wyposażenie stołówek, a nawet kościelne ławy i konfesjonały. Elementy wystroju sal i gabinetów uniwersyteckich zachowały się do dziś in situ. Trwałość realizacji Chomentowskiej jest projektanckim znakiem jakości i wynikała z perfekcjonizmu artystki, która przywiązywała ogromną wagę do funkcjonalności, ale także jakości materiału. Chomentowska samodzielnie wybierała drewno do wykonania mebli, tkaniny, czy kamień do wystroju wnętrz.

30

PARA FOTELI

lata 70. XX w.

Spółdzielnia Artystów Plastyków ŁAD

dąb, tkanina, 70 x 64,5 x 77 cm
sygnowany metką producenta

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:
po kompleksowej renowacji

31

ZENON BĄCZYK

Fotel, lata 60.-70. XX w.

Spółdzielnia Artystów Plastyków ŁAD

jesion, tkanina, 65 x 72 x 66 cm

pod siedziskiem zachowana metka wytwórni

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

po kompleksowej renowacji

32

ERIK WÖRTZ

1916-1997

Zestaw wypoczynkowy "Kolding", lata 60 XX w.

drewno, tkanina

w skład zestawu wchodzi kanapa (75 x 186 x 75 cm)
oraz dwa fotele (75 x 74 x 75 cm)

estymacja:

12 000 - 16 000 PLN

2 700 - 3 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:
po kompleksowej renowacji

33

HELMUT MAGG

1927-2013

Biurko, lata 50. XX w.

drewno, 83,5 x 100 x 61 cm

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 800 - 2 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

po kompleksowej renowacji

34

IZABELLA SZERSKA-STERNIŃSKA

1928-2003

Biurko-półka, lata 60.-70. XX w.

Spółdzielnia Artystów Plastyków ŁAD

jesion, 156,5 x 107,5 x 43,5 cm

estymacja:

3 000 – 5 000 PLN

700 – 1 100 EUR

STAN ZACHOWANIA:

po kompleksowej renowacji

Niewielkich rozmiarów mebel łączący w sobie funkcje biurka i regału na książki Izabela Sternińska zaprojektowała z myślą o swoim synu mającym wkrótce rozpocząć edukację szkolną. W mieszkaniach o powierzchni ograniczonej normatywami, małe, wielofunkcyjne meble sprawdzały się najlepiej. Biurko-półka było jednym z najbardziej popularnych projektów „Ładu”. Za pomocą jednego mebla bowiem zorganizować można było kącik do pracy dla dzieci. W łódzkiej ofercie znalazł się również inny mebel inspirowany dorastającym dzieckiem projektantki. Zestaw mebli „Grześ”, który przynależał już do innego typu „kubizujących” mebli, ma zdecydowanie bardziej „młodzieżowy” charakter.

35

JANINA JĘDRACHOWICZ, KONRAD RACINOWSKI

Zestaw wypoczynkowy typ 345, lata 50.-60. XX w.

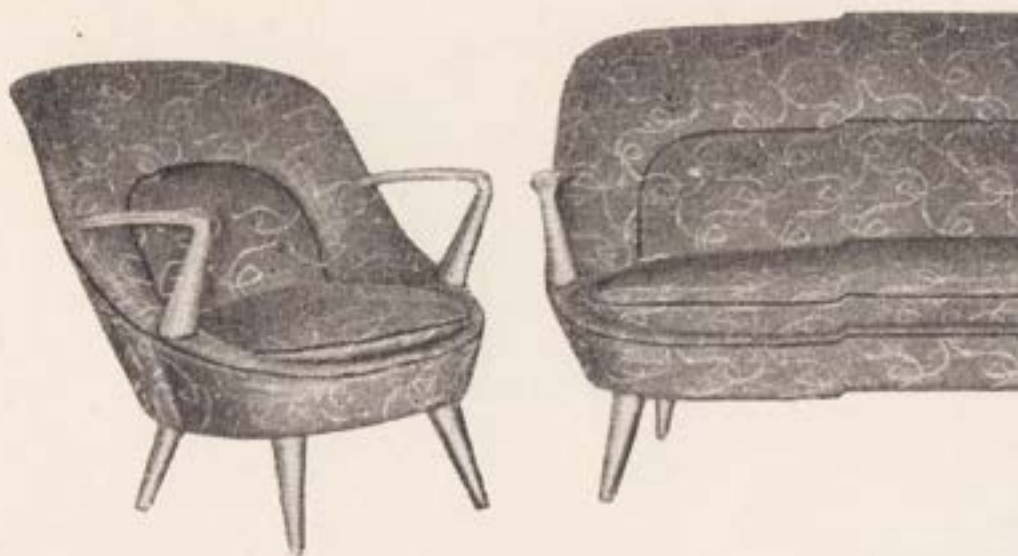
drewno, tkanina
w skład zestawu wchodzi: kanapa (78 x 143 x 83 cm) oraz dwa fotele (78 x 70 x 83 cm)
projekt z 1956 roku

estymacja:
16 000 – 24 000 PLN
3 500 – 5 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:
ślady użytkowania

WYSTAWIANY:
II Ogólnopolska Wystawa Architektury Wnętrz,
Centralne Biuro Wystaw Artystycznych Zachęta,
Warszawa 1957

Fotel tapicerowany typ 345 zaprojektowany przez Janinę Jędrachowicz i Konrada Racinowskiego jest jednym z niewielu przykładów w historii polskiego powojennego wzornictwa, kiedy studencki projekt zakupiony zostaje przez przemysł i wdrożony do produkcji. W przypadku pary studentów ostatniego roku Wydziału Architektury Wnętrz poznańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych tak się właśnie stało. Na mocy umowy o zakupach wzorów pomiędzy uczelnią a Zjednoczeniem Przemysłu Meblarskiego projekt trafił do realizacji w Poznańskich Fabrykach Mebli. „Premiera” fotela miała miejsce na targach poznańskich 1956 roku – gdzie prezentowany był już jako wzór zatwierdzony do produkcji seryjnej. Znalazł się również na II Ogólnopolskiej Wystawie Architektury Wnętrz w warszawskiej Zachęcie w 1957 roku, wchodząc w skład ekspozycji stworzonej przez Centralne Laboratorium Przemysłu Drzewnego (źródło: Krystyna Łuczak – Surówka, www.designby.pl).

Wielokrotnie reprodukowany w prasie i literaturze fachowej zdobył dużą popularność. Dziś mebel ten wpisał się już na stałe do kanonu polskiego designu. Co ważne, wciąż poszukiwany nie tylko ze względu na atrakcyjny design, czy wartość kolekcjonerską, ale komfort i wygodę jakie daje użytkownikowi. Jeszcze do niedawna wchodząca w skład zestawu kanapa znana była tylko z czarno-białej ilustracji we wzorniku mebli. W ciągu ostatniej dekady na rynku pojawiły się pojedyncze sztuki potwierdzające, że mebel ten był produkowany. Oferowany na aukcji zestaw składający się z kanapy i dwóch foteli zachowanych w oryginalnym stanie stanowi unikalny egzemplarz.

FOTEL TAPICEROWANY

Kanapka o wym. 78/38 × 148 × 46 cm.

Fotel o wym. 78/38 × 71 × 48 cm.

Wykonanie: szkielet z drewna liściastego. Część tapicerowana na sprężynach lejowych z uformowaną warstwą wyścielającą, oparcie bezsprężynowe. Widoczne płaszczyzny elementów drewnianych wykończone w kolorze naturalnym na połysk.

Typ 345

Proj. PWSSP arch. Jędrychowicz

36 †

ALOJZY BYSTRON

1937-1996

Zestaw mebli rzeźbionych, lata 70. XX w.

drewno

w skład zestawu wchodzi: stół (66 x 124 x 74 cm), cztery krzesła (95 x 63 x 53 cm, 94 x 44 x 49 cm, 95 x 56 x 60 cm, 99 x 64 x 56 cm) oraz trzy taborety (37 x 38 x 34 cm, 38 x 39 x 32 cm, 40 x 36,5 x 33 cm)

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 800 - 2 700 EUR

„Drugim typem mebli, które w swoisty sposób przetwarzają tradycyjne wartości, są tzw. meblerzeźby. Są to meble unikaty, w istocie indywidualne dzieła sztuki z zastosowaniem płaskorzeźby przedstawiającej sceny rodzajowe, charakterystyczne postacie z historii, legend itp. Nie powtarzając kształtów z przeszłości stanowią dzieła służące we współczesnym wnętrzu jako siedziska, stoły, skrzynie. Meble te projektują i wykonują artyści plastycy, zwłaszcza absolwenci szkoły im. Kenara, jak na przykład (...) Alojzy Bystroń”.

Tadeusz Więckowski

37 †

ALOJZY BYSTRON

1937-1996

Barek, lata 70. XX w.

drewno, 43 x 43 x 35 cm

estymacja:

1 200 – 2 000 PLN

300 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ubytki drewna przy drzwiczkach

38 †

WŁADYSŁAW TROJAN (?)

Zestaw mebli rzeźbionych, lata 60. XX w.

drewno lakierowane
w skład zestawu wchodzi ława (60 x 138 x 62 cm) oraz cztery zyde (ok. 60 x 55 x 70 cm)

estymacja:

7 000 - 10 000 PLN

1 600 - 2 200 EUR

„Meblorzeźby. Ten nowotwór językowy najtrafniej precyzuje rodzaj mebli, które są tyleż formami rzeźbiarskimi, co sprzętami o konkretnych funkcjach użytkowych. Meble unikatowe, z których każdy jest oryginalną rzeźbą – do spania, siedzenia, do jedzenia itp. (...). Są one wykonywane z grubych litych klocków dębu, topoli, osiki czy lipy, które nim zabrał się do pracy rzeźbiarz, musiały schnąć latami, by później nie sprawić użytkownikom niespodzianek, nie odkształcić się. Meble te mają postać rzeźb pełnych albo jedynie reliefowo opracowane powierzchnie; są barwione na bardzo ciemny brąz lub czerni. Do najciekawszych należą meblorzeźby pochodzące z pracowni Władysława Trojana, artysty, który pierwszy poświęcił im swoje dłuto (a nieraz i siekierę, gdyż nierzadko powierzchnie są formowane tym narzędziem)”.

Teresa Kuczyńska

39

BRONISŁAW BOROWIK, STEFAN BYLINIAK

Zestaw trzech figurek, lata 60.-70. XX w.

drewno

Grajek: 10 x 4 x 4 cm, Myśliwy: 10 x 8,8 x 4,5 cm, Święta Rodzina: 11 x 5 x 4,7 cm
sygnowany na spodzie każdej z figurek: 'MADE IN POLAND | B. BOROWIK | S. BYLINIAK'

estymacja:

600 - 1 000 PLN

150 - 250 EUR

STAN ZACHOWANIA:

drobne ubytki w górnej partii jednej z figurek

Prohlina

ZAKLAD PRZEMISŁU
Ciepłotłoczno i Górnictwa
w Opatowie

Schwa
M. L. L. L. L.

40

ZOFIA MATUSZCZYK-CYGAŃSKA

1915-2011

Zestaw projektów opakowań pralin, lata 50. XX w.

gwasz/papier, 24,3 x 17,5 cm (wymiary każdej pracy)

dwa z projektów opisane i sygnowane u dołu: 'Szkic I ZMatuszczyk-Cygańska'

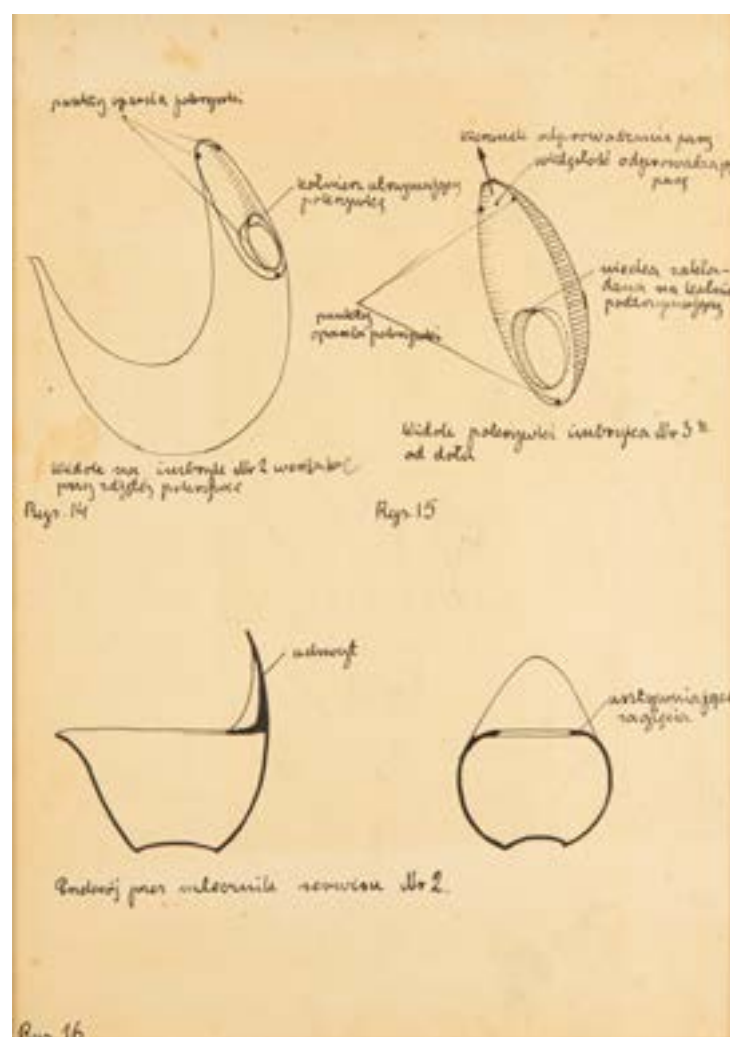
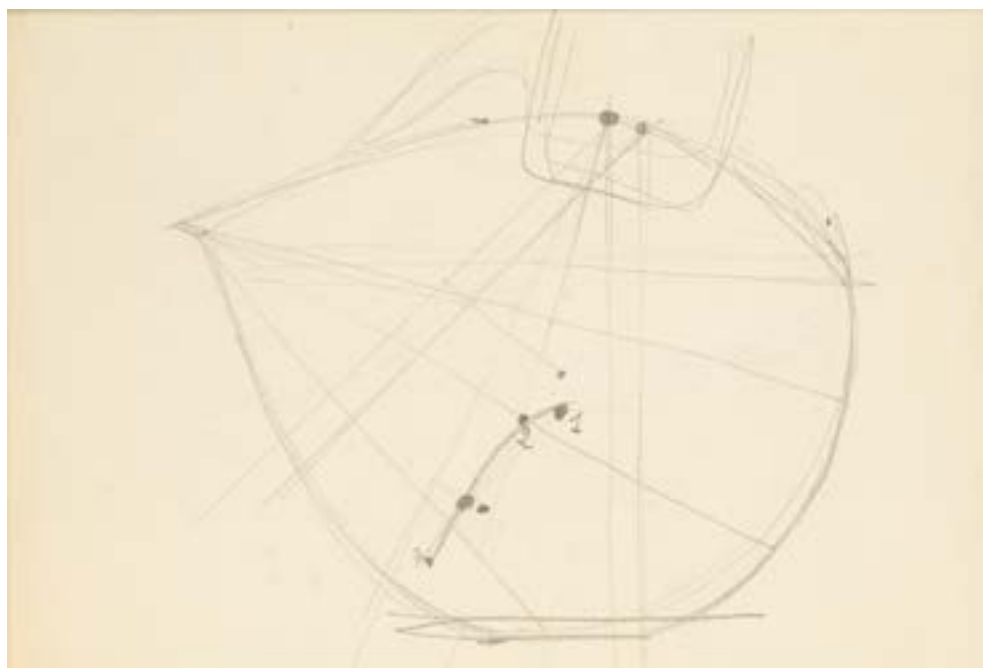
każdy z projektów podklejony na tekturę

prace bez oprawy

estymacja:

2 200 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

41 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

Rysunek projektowy imbryka z serwisu "Dorota", lata 50. XX w.

ołówek/papier, 20 x 29 cm (w świetle oprawy)

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

42 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

Rysunki projektowe imbryka i mlecznika nr 15-16, lata 50. XX w.

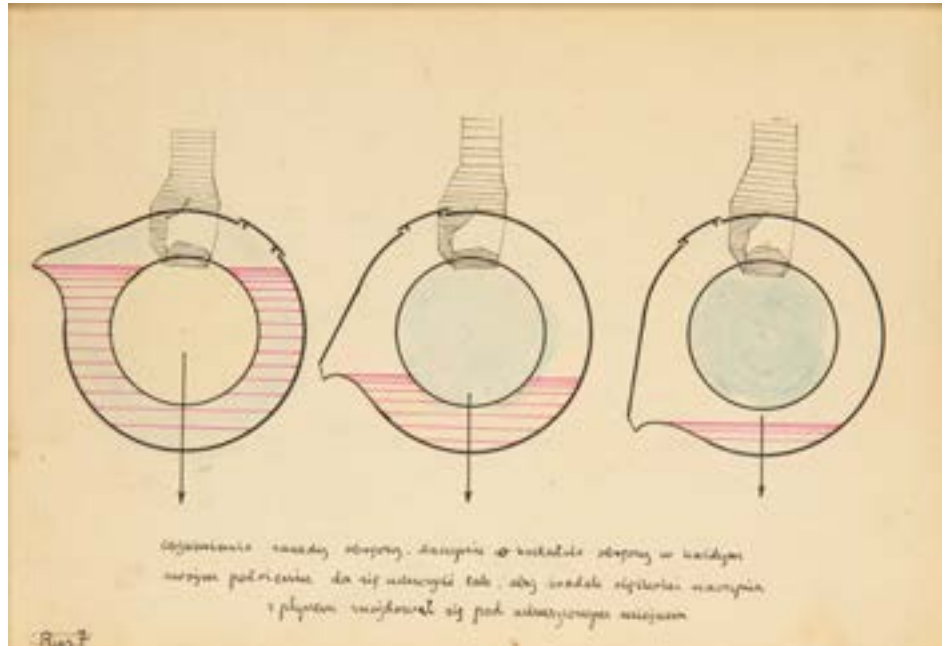
tusz/papier, 28,5 x 20 cm (w świetle oprawy)

opisany numerami rysunków

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

43 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

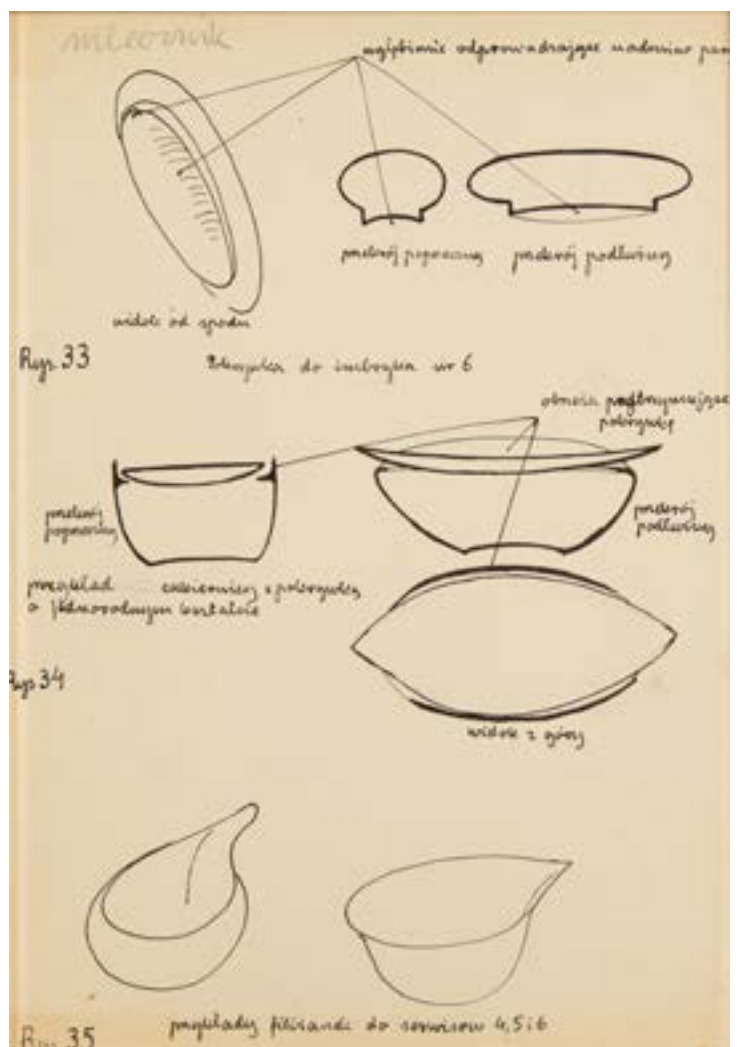
Rysunki projektowe imbryka nr 7, lata 50. XX w.

tusz, akwarela/papier, 20 x 28,5 cm (w świetle oprawy)
 opisany u dołu

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

44 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

Rysunki projektowe mlecznika,
 oraz filiżanek nr 33-35, lata 50. XX w.

ołówek/papier, 28,3 x 19,8 cm (w świetle oprawy)
 opisany numerami rysunków

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

45 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

Szkice do projektów figurek, lata 50. XX w.

ołówek/papier, 30 x 42,3 cm (w świetle oprawy)

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ubytki i naderwania papieru przy krawędziach

46 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

Szkice do projektów figurek, lata 50. XX w.

ołówek/papier, 30,4 x 42,3 cm (w świetle oprawy)

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

naderwania papieru przy krawędziach, znaczny ubytek w prawym dolnym rogu

47 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

Szkice do projektów figurek, lata 50. XX w.

tusz, ołówek/papier, 29 x 41 cm (w świetle oprawy)

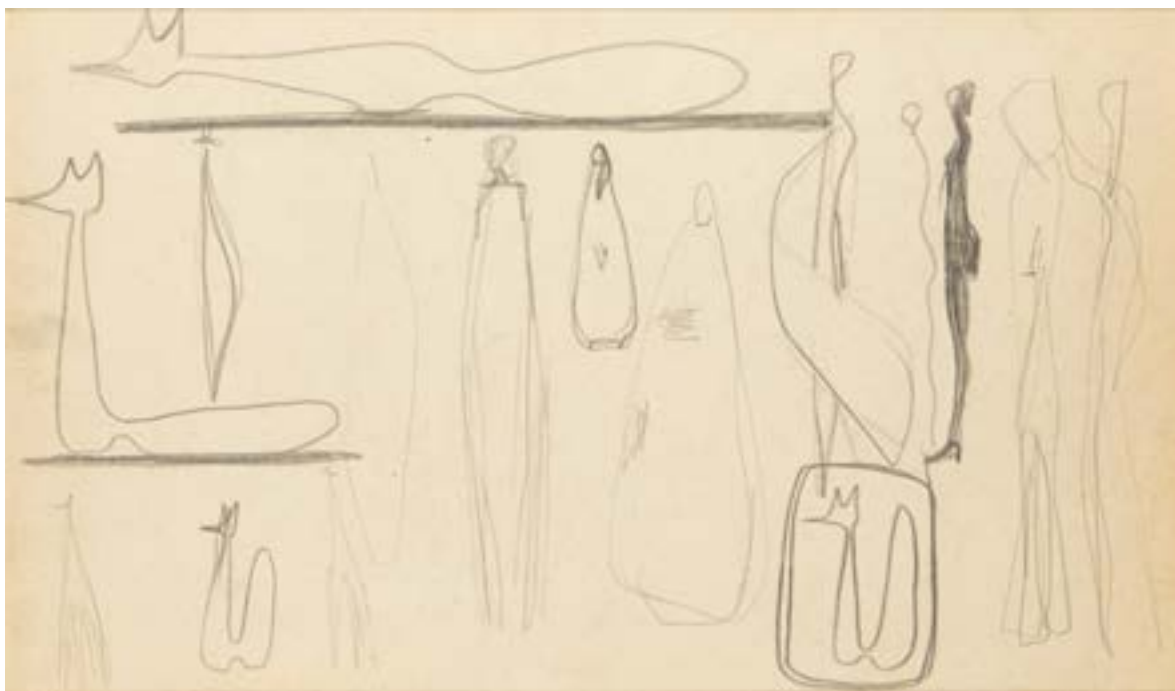
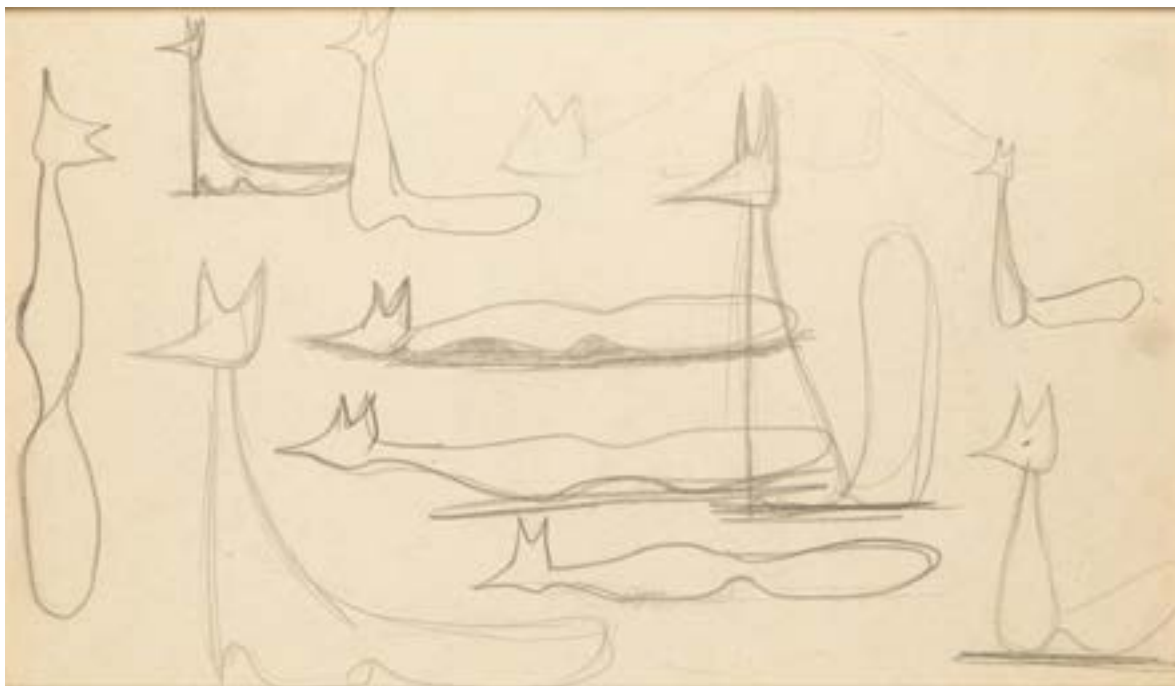
estymacja:

1 000 – 1 500 PLN

250 – 400 EUR

Lubomir Tomaszewski jest jedną z najważniejszych postaci związanych z projektowaniem przemysłowym w powojennej Polsce. Zajmował się rzeźbą, ceramiką, malarstwem, ale to wzornictwo przemysłowe, a dokładniej jego projekty wykonane dla IWP (produkowane w kilku fabrykach porcelany: Ćmielowie, Tułowicach, Bogucicach czy Wałbrzychu) są dziś ikonami powojennego designu. Studiował w Warszawie od roku 1946, najpierw na Wydziale Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych, a następnie na Wydziale Architektury Politechniki. Uczestniczył w pracach rekonstrukcyjnych nad rzeźbami stołecznej starówki. Najistotniejszy dla historii polskiego wzornictwa okres jego działalności jako projektanta form przemysłowych rozpoczął się w roku 1955, kiedy w Zakładzie Szkła i Ceramiki Instytutu Wzornictwa Przemysłowego zatrudniono czwórkę rzeźbiarzy: Henryka Jędrasiaka, Hannę Orthwein, Mieczysława Naruszewicza oraz Lubomira Tomaszewskiego. Ich zadaniem było projektowanie „rzeźby kameralnej”, czyli tak dzisiaj cenionych i poszukiwanych figurek. W tamtym okresie jedynie czeskosłowacka wytwórnia Royal Dux Bohemia tworzyła wyroby

w zbliżonej stylistyce, ale to polscy projektanci osiągnęli mistrzostwo w tej dziedzinie. Przez niemal dekadę w IWP powstało około 120 wzorów figurek, z czego ponad 30 według projektów Tomaszewskiego. Spośród zaprojektowanych przez artystę figurek za najciekawsze uznać można te przedstawiające postacie ludzkie: „Toaleta poranna”, „Dama z lustrem”, „Dama z dzbanem” („Meksykanka”), „Pocałunek”, „Arabka” czy „Śpiewaczka” zachwycają przemyślaną formą, rzeźbiarskim, często minimalistycznym ujęciem tematu. Eliminowanie zbędnych elementów kompozycji i jej możliwe uproszczenie zaowocowało powstaniem wzorów nowoczesnych nie tylko jak na czasy, w których powstały, ale także w dzisiejszych. Spośród figurek przedstawiających zwierzęta w ten trend najlepiej wpisywały się „Chart”, „Wielbłąd”, „Krówka”, „Mamut”, „Sarenka” czy „Kruk zbrojny”. W katalogu obok figurek projektu Lubomira Tomaszewskiego i Mieczysława Naruszewicza prezentujemy odręczne projekty i szkice do projektów figurek i elementów serwisów autorstwa Tomaszewskiego. Mają one wartość muzealną i są prawdziwą gratką na aukcyjnym runku.

48 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

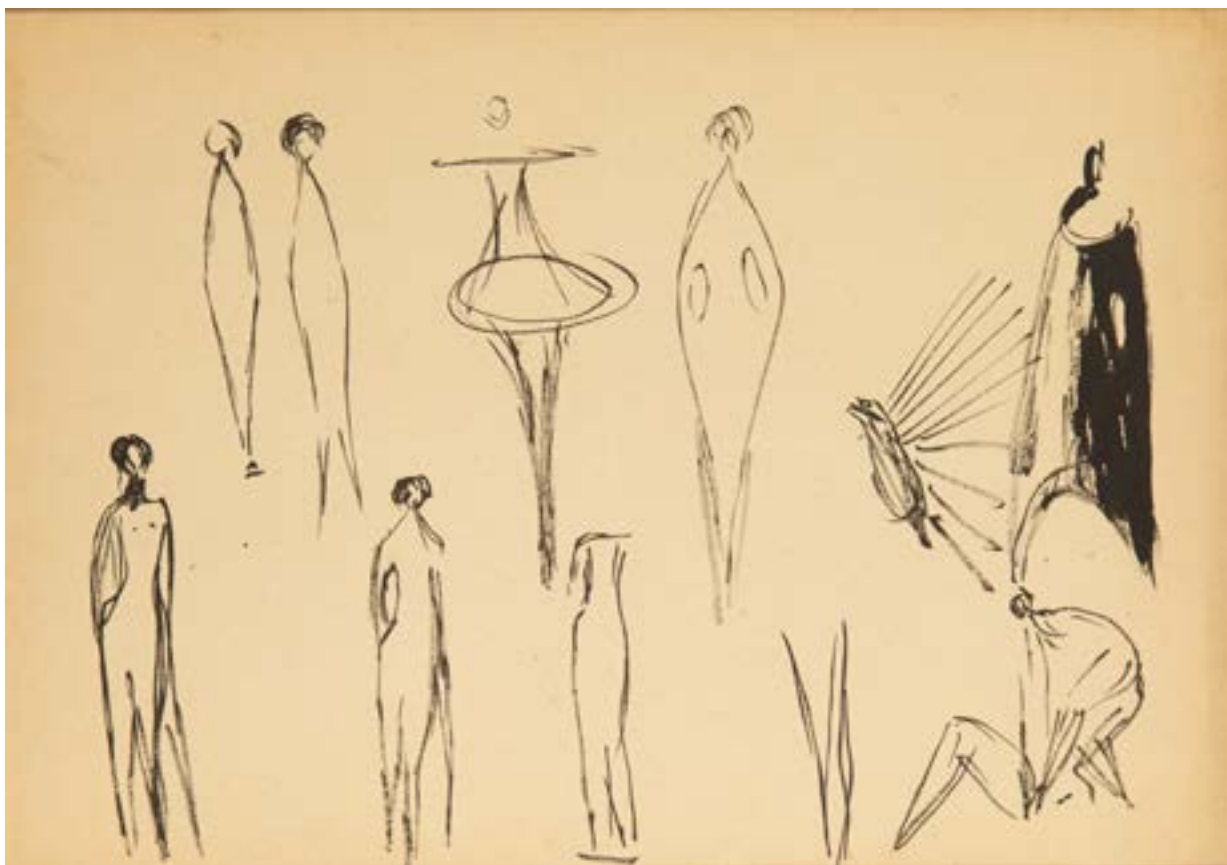
Zestaw dwóch szkiców do projektów figurek, lata 50. XX w.

ołówek/papier, 23,3 x 39,8 cm (w świetle oprawy), wymiary każdej pracy

estymacja:

2 000 – 3 000 PLN

500 – 700 EUR

49 †

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

Szkice do projektów figurek, lata 50. XX w.

tusz/papier, 29 x 41 cm (w świetle oprawy)

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

50

PIES

lata 60. XX w

Zakłady Porcelany Stołowej "Chodzież" w Chodzieży

porcelana malowana, 16,5 x 13 x 7 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, opisany odręcznie: 'ch 97444 cz I Hand painted'

estymacja:

10 000 – 15 000 PLN

2 200 – 3 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:

zabrudzenia szkliva

51

MIECZYŚŁAW NARUSZEWICZ
1923-2006

"Jeździec meksykański", lata 50.-60. XX w.
projekt z roku 1959

porcelana malowana, natrysk wybierany, 15 x 14,5 x 7 cm
opisany odręcznie na spodzie: 'C-217-785-2'

estymacja:

18 000 - 22 000 PLN

4 000 - 4 800 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowa wada szkliva przy podstawie
naprawiana wada podszklivna
drobne punktowe ubytki malatury
naprawiane odpryski malatury

52

MIECZYŚŁAW NARUSZEWICZ

1923–2006

"Kaczka w podłocie", lata 50.–60. XX w.

projekt z roku 1957, Zakłady Porcelany Stołowej "Ćmielów" w Ćmielowie

porcelana malowana, 15 x 21,5 x 15 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

7 000 – 10 000 PLN

1 600 – 2 200 EUR

STAN ZACHOWANIA:

naprawiany odprysk na ogonie

53

DZIEWCZYNA Z MISĄ

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelany "Bogucice" w Katowicach-Bogucicach

porcelana malowana naszkliwnie, 20 x 7 x 5,5 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, opisany odręcznie: 'B-40 I 5074/208', stempel '62'

estymacja:

16 000 – 20 000 PLN

3 500 – 4 400 EUR

54

ZBIGNIEWA ŚLIWOWSKA-WAWRZYNIAK
1931-2003

"Dziewczyna z koszem", lata 60. XX w.

porcelit szklwiony, 18,5 x 6 x 5,5 cm

estymacja:
400 - 700 PLN
100 - 200 EUR

55

KAZIMIERZ CZUBA
1934

"Chart afgański", lata 60. XX w.

porcelit szklwiony, 8,5 x 10 x 4,5 cm

estymacja:
500 - 800 PLN
150 - 200 EUR

STAN ZACHOWANIA:
punktowe wady szklwa

56

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923-2018

"Wielbłąd", lata 50. - 60. XX, projekt z roku 1957
Zakłady Porcelany Stołowej "Ćmielów" w Ćmielowie

porcelana malowana, natrysk wybierany, 19 x 20,5 x 8,5 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, opisany odręcznie: 'C-400-1035 | 24'

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

57

LUBOMIR TOMASZEWSKI

1923–2018

"**Krówka**", lata 50.–60. XX w., projekt z roku 1959
Zakład Porcelany Stołowej "Krzysztof" w Wałbrzychu

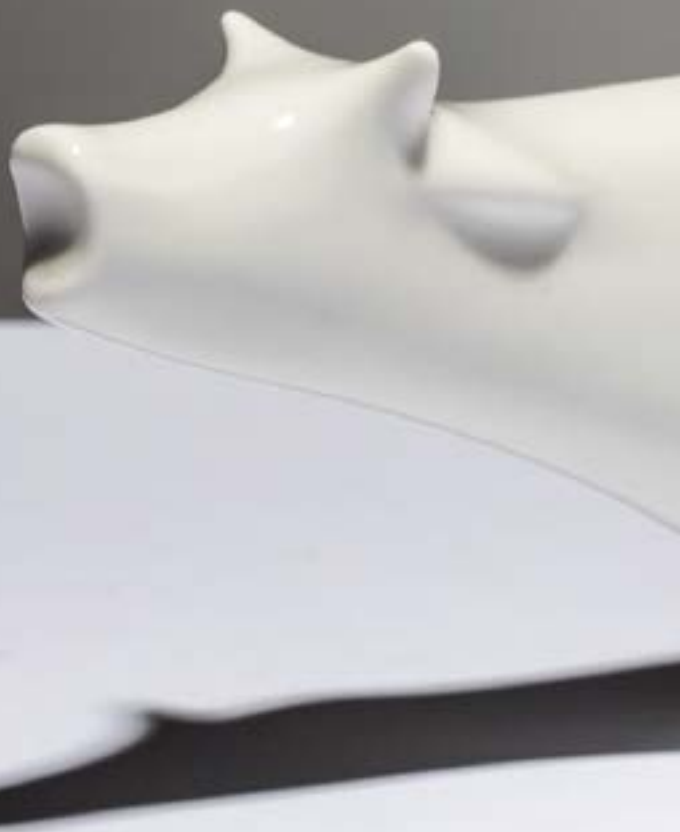
porcelana szklwiona, 7,5 x 17,5 x 5 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

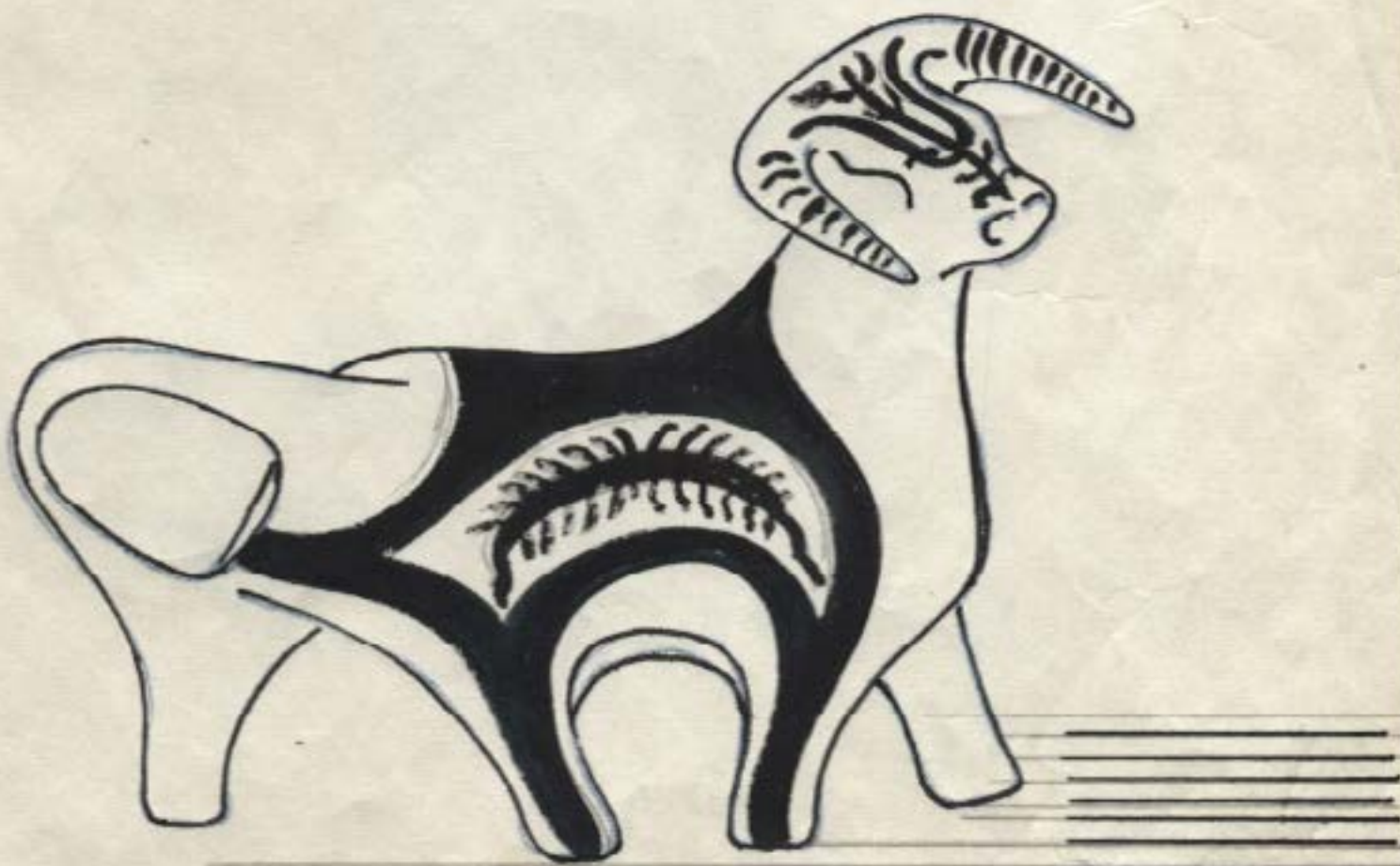
1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:
punktowe wady szklwa

Wit Płazewski, projekt figurki, dzięki uprzejmości Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku

58

WIT PŁAŻEWSKI

1932–2004

"Wesoły byczek", wzór nr 242, lata 50.–60. XX w., projekt z roku 1958
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie, 17 x 23 x 8 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

16 000 – 20 000 PLN

3 500 – 4 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

niewielki ubytek szkliva na jednym rogu

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa.

Włocławskie fajanse z lat 1953–1965 w kolekcji Muzeum Ziemi
Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 52

59

WIT PŁAŻEWSKI

1932–2004

Wazon, wzór nr 306, lata 50.–60. XX w., projekt z roku 1958
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie, 21,5 x 9,5 x 9 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, stempel: '5533'
dekoracja nr 5533

estymacja:

800 – 1 200 PLN

200 – 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ubytek przy podstawie

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa.
Włocławskie fajanse z lat 1953–1965 w kolekcji Muzeum Ziemi
Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 65

60

JAN SOWIŃSKI

1911–1990

Wazon, wzór 425, lata 60. XX w., projekt z roku 1960
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie, 22 x 8 x 8 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, stempel: '5051'
dekoracja nr 5051

estymacja:

1 400 – 1 800 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

niewielki odprysk długości ok. 0,5 cm na uchwycie, drobne pęknięcie blisko wlewu, pęknięcie po
wewnętrznej stronie uchwytu, pionowe wgniecenie w masie na brzuścu o długości ok. 1 cm

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa.
Włocławskie fajanse z lat 1953–1965 w kolekcji Muzeum Ziemi
Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 87

WIT PŁAŻEWSKI

1932–2004

Wazon, wzór nr 190, lata 50.–60. XX w., projekt z roku 1957
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie, 32 x 20 x 14 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, stempel: '3246', wycisk w masie: '190'
dekoracja nr 3246

estymacja:

7 000 – 10 000 PLN

1 600 – 2 200 EUR

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, *Fantastyczna ceramika użytkowa. Włocławskie fajanse z lat 1953–1965* w kolekcji Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 40

Powstanie w 1952 roku Ośrodka Wzorcującego przy Zakładach Ceramiki Stołowej we Włocławku odmieniło oblicze polskiego fajansu. Zatrudnieni w Ośrodku projektanci: Jan Sowiński, Elżbieta Piwek-Białoborska oraz Wit Płażewski przyczynili się do zaistnienia jednego z najciekawszych zjawisk w historii polskiego wzornictwa. Do lat 50. XX wieku w produkcji włocławskich zakładów dominowały formy oparte na przedwojennych wzorach o tradycyjnej kwiatowej dekoracji. Wraz z uruchomieniem Ośrodka, które zbiegło się w czasie z załamaniem doktryny socrealistycznej, ludowe dekoracje zaczęły ustępować miejsca bardziej malarskim, idącym w kierunku abstrakcji. Obok nowych dekoracji pojawiły się także nowe formy naczyń. Zgodne z duchem wzornictwa epoki „odwży” – asymetryczne, organiczne, rzeźbiarskie formy. Szacuje się, że w ciągu pierwszych dziesięciu lat działalności Ośrodka do produkcji wprowadzono około 250 nowych form i dziesięciokrotnie więcej wzorów dekoracji.

„Co przesądza o wyjątkowości nowoczesnych ‘włocławków’? Specyfika fajansu, tworzywa mniej szlachetnego od porcelany, wymagającego formowania naczyń o grubszych skorupach, okazała się doskonale współgrać z charakterem nowoczesnych form. Wynikająca z właściwości fajansu masywność naczyń podkreślała ich rzeźbiarski charakter, pewną surowość, czy ogólnikowość i syntetyczność form. To z kolei były cechy doskonale mieszczące się w nowym kanonie stylistycznym przełomu lat 50. i 60. W porównaniu z ceramiką projektowaną w tym samym czasie w Instytucie Wzornictwa Przemysłowego czy wzorcowni Ćmielowskiej i produkowanej seryjnie w krajowych zakładach porcelany lub porcelitu, naczynia z Włocławka charakteryzują się zdecydowanie śmielszymi formami, są nie tylko bardziej masywne, ale i na ogół większe. Paradoksalnie, to co mogłoby się wydawać ograniczeniem materiału, niemożnością cydelowania z fajansu bardzo precyzyjnych i szczegółowych form, stało się atutem w rękach włocławskich projektantów i przesądziło o wyjątkowości ich realizacji” (Łukasz Gorczyca, *Nowoczesność w cieniu błękitnych kwiatów*, „Art & Business” nr 10, 1999). Rzeźbiarskość i masywność, o której pisze Łukasz Gorczyca widoczna jest w projektach reprodukowanych w niniejszym katalogu.

No. 187 Dekor 3290
Höhe 27 cm Gewicht 640 g.

62

JAN SOWIŃSKI

1911-1990

Wazon, wzór nr 187, lata 50.-60. XX w., projekt z roku 1957

fajans malowany podszkliwnie, 27 x 13,5 x 13,5 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, opisany odręcznie: '3173'
dekoracja nr 3173

estymacja:

2 000 – 4 000 PLN

500 – 900 EUR

STAN ZACHOWANIA:

włosowate pęknięcie przy rancie, spękania szkliwa

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa.
Włocławskie fajanse z lat 1953-1965 w kolekcji Muzeum Ziemi
Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 40

63

WAZON

lata 60. XX w.

Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie, 19,5 x 13 x 12 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 000 – 1 500 PLN

250 – 400 EUR

JAN SOWIŃSKI

1911–1990

Lampka nocna, wzór nr 428, lata 60. XX w., projekt z roku 1960
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie, 22 x 17,5 x 17,5 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, stemple: '5352', 'mal. J. Marciniak'
dekoracja nr 5352

estymacja:

3 000 – 5 000 PLN

700 – 1 100 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ubytki szkliwa na rogach

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa.
Włocławskie fajanse z lat 1953–1965 w kolekcji Muzeum Ziemi
Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 88

„Projektując ceramikę użytkową Jan Sowiński dbał przede wszystkim o jej funkcjonalizm. W końcu lat 50-tych i na początku lat 60-tych nie stronił jednak od pewnej ekstrawagancji. To z tego czasu pochodzą wazony, w których łączył wklęsłości i wypukłości ścian, popielnice o pofalowanych brzegach, ażurowe kinkiety i lampy o udziwnionych kształtach”.

Krystyna Kotula

65

WIT PŁAŻEWSKI

1932-2004

Kinkiet, wzór nr 561, lata 60. XX w., projekt z roku 1963
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans szkliony, 23,5 x 27,5 x 9,5 cm
sygnowany na odwrocie znakiem wytwórni, wycisk w masie: '561', stempel: '100'

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa.
Włocławskie fajanse z lat 1953-1965 w kolekcji Muzeum Ziemi
Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 116

66

HELENA GRZEŚKIEWICZ 1909-1977
LECH GRZEŚKIEWICZ 1913-2012

Żyrandol, lata 70. XX w.

Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie, złocenie, 68 x 62 x 62 cm
 sygnowany znakiem wytwórni na jednym z elementów

estymacja:

1 800 - 3 000 PLN

400 - 700 EUR

WIT PŁAŻEWSKI

1932-2004

Wazon, wzór 486, lata 60. XX w., projekt z roku 1962
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie, 35,5 x 25,5 x 17,5 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

7 000 – 10 000 PLN

1 600 – 2 200 EUR

STAN ZACHOWANIA:

wada szkliwa długości ok. 2 cm przy jednym z wlewów
włosowate pęknięcie długości 2,5 cm przy drugim wlewie

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, *Fantastyczna ceramika użytkowa*.
Włocławskie fajanse z lat 1953-1965 w kolekcji Muzeum Ziemi Kujawskiej
i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 106

WIT PŁAŻEWSKI

1932-2004

Zestaw wazonów, wzory nr 433 i 473, lata 60. XX w., projekty z lat 1960-61
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwie, 38 x 12,5 x 12,5 cm, 26 x 13 x 12,5 cm
oba wazony sygnowane na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ubytek masy na rancie wlewu

punktowa wada szkliva i zarysowanie

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa.

Włocławskie fajanse z lat 1953-1965 w kolekcji Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 91, 103

JAN SOWIŃSKI

1911–1990

Komplet do wina, wzór nr 411, lata 50.–60. XX w., projekt z lat 1958–59

Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans malowany podszkliwnie

w skład zestawu wchodzi dzbanek (32,5 x 12 x 12 cm) oraz sześć kubków (7,5 x 6,5 x 6,5 cm)

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

800 – 1 200 PLN

200 – 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:

pęknięcie na jednym z kubków

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa.

Włocławskie fajanse z lat 1953–1965 w kolekcji Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 83

70

JULIA KOTARBIŃSKA

1895-1979

Zestaw do kawy, wzór nr 21, projekt z roku 1953, lata 50.-60. XX w.
Zakłady Fajansu "Włocławek" we Włocławku

fajans szkliwiony, złocenie
w skład zestawu wchodzi: dzbanek (15 x 20,5 x 13 cm), cukiernica (11 x 12,5 x 9 cm),
mlecznik (8 x 10 x 8 cm), dwie filiżanki (4,5 x 8 x 6,3 cm), dwa podstawki (2 x 11 x 11 cm)
oraz dwa talerzyki deserowe (2,5 x 14,5 x 14,5 cm)
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowe wady szklawe, zabrudzenia podszklawne

LITERATURA:

por. Piotr Nowakowski, Fantastyczna ceramika użytkowa. Włocławskie fajanse z lat 1953-1965 w kolekcji Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Włocławek 2008, s. 22

SERWIS DO KAWY

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelany Stołowej "Wałbrzych" w Wałbrzychu

porcelana malowana, złocenie

w skład zestawu wchodzi: dzbanek (18 x 13,5 x 23 cm), cukiernica (9 x 10 x 15 cm), mlecznik (9 x 8,5 x 14 cm), sześć filiżanek (4 x 7 x 8,5 cm), oraz sześć spodków (1,5 x 12 x 12 cm)

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, dzbanek sygnowany odręcznie: 'JNiziński'

estymacja:

2 000 - 4 000 PLN

500 - 900 EUR

STAN ZACHOWANIA:

drobne punktowe odpryski malatury na jednej z filiżanek

włosowate pęknięcie jednej z filiżanek

odprysk długości ok. 3 mm na jej rancie

ERYKA TRZEWIK-DROST

1931

Serwis do kawy "Epos", lata 50.–60. XX w.

Zakłady Porcelany "Bogucice" w Katowicach-Bogucicach

porcelana malowana, natrysk wybierany
w skład zestawu wchodzi: dzbanek (23 x 21 x 13 cm), mlecznik (10,5 x 9 x 12,5 cm),
cukiernica (11,5 x 10,5 x 10 cm), sześć filiżanek (8 x 6,5 x 8,5 cm), sześć spodków (1,5 x 14 x 14 cm),
sześć talerzyków deserowych (2,5 x 19,5 x 19,5 cm)
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

3 000 – 5 000 PLN

700 – 1 100 EUR

STAN ZACHOWANIA:

naprawiane pęknięcie uszka jednej z filiżanek
odprysk szkliwa na jednym z talerzyków deserowych
przetarcia i wady szkliwa na cukiernicy i mleczniku

LUCYNA KOKOSZKA-KOWALSKA 1930
KAZIMIERZ KOWALSKI 1931

Serwis do kawy "Ewa", lata 50.-60. XX w.
Zakłady Porcelitu Stołowego "Tułowice" w Tułowicach

porcelit malowany, szkliony, złocenie
w skład zestawu wchodzi: dzbanek (21,5 x 16 x 10,5 cm), mlecznik (10 x 9 x 8 cm),
cukiernica (10,5 x 8,5 x 9 cm), sześć filiżanek (6 x 9 x 7 cm) oraz sześć spodków (2,5 x 12 x 12 cm)
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

zarysowanie na przykrywie cukiernicy

punktowy odprysk złocenia na wlewie dzbanka

„Modelem wyjściowym był mój serwis dyplomowy, którego formę mąż dostosował do wymogów porcelitu i warunków produkcyjnych w Tułowicach. Dopracował wielkości, parametry. I tak po drobnych zmianach powstała 'Ewa'. Nowością tego wzoru było odejście od symetrii, od formy walca, korpus dzbanka był miękko prowadzony, asymetryczny, nieregularny – wybrzuszony”.

Lucyna Kowalska

SERWIS DO KAWY

lata 60. XX w.

Zakład Porcelany Stołowej "Wałbrzych" w Wałbrzychu

porcelana malowana, natrysk wybierany
w skład zestawu wchodzi: dzbanek (25 x 20 x 10 cm), cukiernica (12,5 x 8,5 x 8,5 cm),
mlecznik (12 x 8 x 9,5 cm), sześć filiżanek (7,5 x 7,5 x 10 cm), sześć spodków (1,5 x 14,5 x 14,5 cm)
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

2 000 – 3 000 PLN

500 – 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

odprysk na rancie cukiernicy

naprawiany ubytek na rancie jednego ze spodków

75

EUGENIUSZ RENKOWSKI

1936

Garnitur z serwisu "Stolica", lata 60. XX w.

Zakłady Porcelitu w Chodzieży

porcelit malowany, natrysk wybierany

w skład zestawu wchodzi: dzbanek (16 x 18,5 x 11,5 cm), cukiernica (10 x 9,5 x 9,5 cm)

oraz mlecznik (8 x 12 x 8,5 cm)

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, stempel: '15744'

estymacja:

2 600 – 4 000 PLN

600 – 900 EUR

STAN ZACHOWANIA:

odprysk długości około 0,5 cm na krawędzi przykrywki dzbanka

punktowy oprysk malatury przy podstawie dzbanka

76

KOMPLET DESEROWY

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelitu w Chodzieży

porcelit malowany, natrysk wybierany
w skład zestawu wchodzi: patera (3 x 28,5 x 28 cm) oraz sześć talerzyków (2 x 16,5 x 16 cm)
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

delikatne przetarcie malatury

77

ZBIGNIEWA ŚLIWOWSKA-WAWRZYNIAK

1931-2003

Wazon "Kropla", lata 50.-60. XX w.

Zakłady Porcelany Stołowej "Chodzież" w Chodzieży

porcelana malowana, 26 x 12 x 11 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 600 - 2 400 PLN

400 - 600 EUR

STAN ZACHOWANIA:

odpryski, zarysowania malatury

78

PATERA DEKORACYJNA

lata 60. XX w.

Zakład Porcelany Stołowej "Krzysztof" w Wałbrzychu

porcelana malowana, natrysk wybierany, 3 x 24 x 24 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

zarysowania i przetarcia na całej powierzchni

79

MIECZYŚŁAW NARUSZEWICZ

1923-2006

"Sikorka", lata 60. XX w.

Zakłady Porcelitu Stołowego "Tułowice" w Tułowicach
dekoracja: Zdzisław Szyszka (1935-2016)

porcelit malowany, natrysk wybierany, 5 x 9,5 x 5 cm
sygnowany na spodzie znakiem Zdzisława Szyszki (symbol ryby)

estymacja:

3 000 – 6 000 PLN

700 – 1 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ubytek na końcu ogona, zarysowania szklawa

80

WAZONIK

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelitu Stołowego "Tułowice" w Tułowicach
dekoracja: Zdzisław Szyszka (1935-2016)

porcelit malowany, natrysk wybierany, 17,5 x 8 x 8 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni oraz znakiem Zdzisława Szyszki (symbol ryby)

estymacja:

1 000 – 2 000 PLN

250 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowe wady i zarysowania szklawa

81

WAZON "BOŻENKA"

lata 50.-60. XX w.

Zakłady Porcelany Stołowej "Ćmielów" w Ćmielowie

porcelana malowana, natrysk wybierany, 16 x 4,5 x 3 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, odręcznie opisany: '941'

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 800 - 2 700 EUR

82

WIESŁAWA GOŁAJEWSKA

1928-2005

Wazon, lata 60. XX w.

Zakłady Porcelitu Stołowego "Pruszków" w Pruszkowie

porcelit malowany, natrysk wybierany, 37 x 17 x 17 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowe ubytki malatury

83

WAZON

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelitu Stołowego "Pruszków" w Pruszkowie

porcelit malowany, natrysk wybierany, 31 x 13 x 13 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, stempel: '8'

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ubytki malatury, punktowe wady szklawa

84

KAZIMIERZ KOWALSKI

1931

Patera dekoracyjna "Telewizor", lata 60. XX w.
Zakłady Porcelitu Stołowego "Tułowice" w Tułowicach

porcelit szkliony, 3,5 x 36 x 34 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni
dekoracja: Lucyna Kowalska (1930)

estymacja:

800 - 1 200 PLN

200 - 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:

pęknięcie przy krawędzi dł. około 3 cm

Lucyna Kowalska, zestaw wazonów, fot. za: Wystawa ceramiki polskiej, katalog wystawy, Wałbrzych 79, s. 47

Lucyna Kowalska studiowała na Wydziale Ceramiki PWSSP we Wrocławiu. Dyplom obroniła w 1958 roku w pracowni słynnego ceramika Rudolfa Krzywca. Całe zawodowe życie związana była z Zakładami Porcelitu „Tułowice” w Tułowicach (1958–1990), gdzie pracowała jako projektantka. Przy większości projektów współpracowała z mężem Kazimierzem Kowalskim. Jest autorką licznych wzorów dekoracji malarskich m.in. „Złoty Włos” na fason „Ewa”. Projektowała galanterię: wazon, popielnicę, patery. Kowalska jest laureatką wielu nagród m.in. nagrody Rady Wzornictwa i Estetyki Produkcji za szczególne osiągnięcia twórcze (1968).

85

LUCYNA KOKOSZKA-KOWALSKA

1930

Wazon, lata 60. XX w.

Zakłady Porcelitu Stołowego "Tułowice" w Tułowicach

porcelit szklwiony, 14 x 11,5 x 11,5 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, na brzuścu zachowana papierowa metka wytwórni

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

86

ZOFIA PRZBYSZEWSKA

1901-1966

Wazon, lata 50.-60. XX w., projekt z roku 1956
Zakłady Porcelany Stołowej "Ćmielów" w Ćmielowie

porcelana malowana, 17 x 14,5 x 12 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, opisany odręcznie: 'C-418-946'

estymacja:

1 600 - 2 200 PLN

400 - 500 EUR

87

ZOFIA DUTKOWSKA-PALOWA

1923-2020

Wazon "Kiel", lata 60. XX w.

Zakłady Porcelany Stołowej "Chodzież" w Chodzieży
dekoracja: Spółdzielnia "Kwiatogal"

porcelana malowana naszkliwnie, 30,5 x 8,5 x 8,5 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni formy (Chodzież),
stempel: 'CEPELIA I "Kwiatogal" I Ręcznie malowane'

estymacja:

1 600 - 2 400 PLN

400 - 600 EUR

STAN ZACHOWANIA:

delikatne przetarcia złocenia na wlewie

88

ADA CHMIEL

1941

Świecznik, lata 60. XX w.

Wytwórnia Wyrobów Ceramicznych "Steatyt" w Katowicach

porcelana malowana, złączenie, metal, 17 x 20 x 8 cm

estymacja:

800 - 1200 PLN

200 - 300 EUR

STAN ZACHOWANIA:
delikatna korozja metalu

89

ADA CHMIEL

1941

Świecznik, lata 60. XX w.

Wytwórnia Wyrobów Ceramicznych "Steatyt" w Katowicach

porcelana malowana, złocenie, metal, 13,5 x 19 x 8 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:
delikatna korozja metalu

90

ZYGMUNT BUKSOWICZ

1915-1993

Cukiernica i mlecznik, lata 60. XX w.

Wytwórnia Wyrobów Ceramicznych "Steatyt" w Katowicach

porcelana malowana, natrysk wybierany, złocenie
cukiernica (11 x 11 x 11 cm), mlecznik (11 x 10 x 9,5 cm)
oba naczynia sygnowane na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

800 - 1 500 PLN

200 - 400 EUR

91

ZYGMUNT BUKSOWICZ

1915-1993

Wazon, typ "BF", lata 60. XX w.

Wytwórnia Wyrobów Ceramicznych "Steatyt" w Katowicach

porcelana malowana, złocenie, 25,5 x 10 x 8,5 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, opisany odręcznie: "BF"

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

92 †

PABLO PICASSO

1881-1973

Misa "Ptak z czubem", 1952

Madoura

ceramika szklwiona, 3,5 x 15,5 x 15,5 cm
na spodzie naczynia opisany: 'EDITION I PICASSO'
oraz wyciski w masie: 'EDITION PICASSO', 'MADOURA'
edycja: 500

estymacja:

8 000 – 12 000 PLN

1 800 – 2 700 EUR

Pablo Picasso prawdopodobnie nie przewidywał w swoim malarskim życiorysie rozdziału poświęconego całkowicie sztuce użytkowej. Gdy 21 lipca 1946 roku odwiedził rejon Lazurowego Wybrzeża, aby obejrzeć doroczną wystawę lokalnej ceramiki, odkrył tradycyjną ceramikę jako nowe medium dla jego artystycznych koncepcji. Miejszem, które wybrał na nową ścieżkę swej twórczości, była pracownia ceramiczna Madoura w Vallauris. Zwrócił się z prośbą do właścicieli warsztatu Madoura, Suzanne i Georges'a Ramié, aby pozwolili mu eksperymentować z nową dziedziną. Wkrótce Picasso osiadł tam na stałe, otrzymał miejsce do pracy oraz wszelkie niezbędne narzędzia i materiały. W zamian pozwalał rodzinie właścicieli sprzedawać swoje wyroby. W 1947 roku na południu Francji powstała jego pierwsza praca ceramiczna, mały byk – motyw znamienny dla hiszpańskiego artysty. Od tamtej pory przez ponad 20 lat stworzył w pracowni Madoura około 4 000 obiektów w 633 edycjach: od figurek i plaket po czysto użytkowe wazy, talerze, a nawet kompletne serwisy obiadowe. Odkrywanie ceramiki i wejście w rolę artysty-rzemieślnika nanoszącego proste dekoracje na przedmioty użytkowe okazało się dla Picassa wytchnieniem od wyczerpujących zmagani z dotychczasową rolą artysty-malarza. Artysta przeżył na południu Francji osobiste odrodzenie, a Madoura przyniosła mu nie tylko nową ścieżkę artystyczną. W 1953 roku poznał Jacqueline Roque, swoją drugą żonę i najukochańszą modelkę, którą sportretował ponad 400 razy – więcej niż jakąkolwiek inną kobietę.

Mimo częściowej separacji od malarstwa, podczas twórczych lat w Madourze, Picasso korzystał z doświadczeń malarskich i przenosił je na sztukę użytkową. Przede wszystkim zastosował artystyczną spontaniczność i szybką pracę pędzla do rzemiosła, które tradycyjnie wymagało pośpiechu.

Często modyfikował naczynia, gdy schylił na półkach, lub gdy były odrzucone z procesu produkcji, metodą prób i błędów eksperymentował z technikami i materiałami. Nie uważał siebie za wytwórcę ceramiki, lecz widział w tej pracy wyzwanie z nowym medium artystycznym. Utrzymywał konwencję zaczerpniętą z obrazów: na ceramicznych dekoracjach Picassa dostrzec można mocny, ostry rys pędzla, widać także, że upodobał sobie najprostszą kolorystykę czerni i bieli, która nadawała wyrobom minimalistyczny rys. Tematyka dekoracji wyrażała jego zainteresowania kulturą śródziemnomorską i iberyjską. Talerze, misy, dzbanki ozdabiał scenami corridy, bohaterami zaczerpniętymi z greckiej mitologii, postaciami kobiet i zwierząt. Do najczęstszych motywów fauny w picassowskiej ceramice należały byki, kozy, ryby i ptaki.

Prezentowana ceramiczna miska Picassa (wzór katalogowy Ramié nr 175) datowana na rok 1952, wykonana została w nakładzie 500 sztuk. Pochodzi z grupy prac, w których Picasso wykorzystał parafinę, procesy utleniania i tradycyjnego szklwienia do uzyskania dekoracyjnego efektu na powierzchni naczynia. Przy warstwie białego szklwa, rysy ptaka w czerni przechodzą w delikatną błękitną poświatę. Na spodzie miski naniesiona jest w tej samej technice sygnatura artysty oraz wycisk warsztatu 'MADOURA PLEIN FEU'.

Epizod Picassa z ceramiką bywa uznawany przez historyków sztuki jako wskazówka do rozumienia malarstwa artysty. Praca malarza w warsztacie ceramicznym w Madourze przyniosła ponad dwie dekady rzemieślniczego eksperymentu, który zrodził nową jakość sztuki użytkowej.

Zofia Czerwosz, fot. dzięki uprzejmości rodziny

93

ZOFIA CZERWOSZ

1919-2009

Plakieta dekoracyjna, 1962

porcelit malowany, szkliony, 16,5 x 26,5 x 2 cm

datowany w masie na odwrociu:

'1962', opisany na odwrociu numerem inwentarzowym: 'N76'

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

podszkliwe ubytki masy na krawędziach

ZOFIA CZERWOSZ

1919-2009

Patera dekoracyjna, 1961

porcelit malowany, szkliony, 2,5 x 30 x 30 cm
datowany i sygnowany na odwrociu: '1961 | (znak artystki)'

estymacja:

3 000 – 5 000 PLN

700 – 1 100 EUR

Działalność Zofii Czerwosz na polu ceramiki dekoracyjnej bezpośrednio powiązana jest z przemianami, jakie miały miejsce w polskim przemyśle ceramicznym w okresie powojennym. W połowie lat 50. XX wieku w fabryce fajansu w Pruszkowie zmieniono profil produkcji przez wprowadzenie do niej nowego tworzywa – porcelitu. Same zakłady otworzyły wówczas się na współpracę z projektantami z Instytutu Wzornictwa Przemysłowego w Warszawie oraz plastykami, którzy mogli realizować tam swoje autorskie pomysły. Jedną z artystek działających w Zakładach Porcelitu Stołowego w Pruszkowie była Zofia Czerwosz. To powstałe na początku lat 60. XX wieku malarsko-reliefowe kompozycje na porcelitowych płytach, z których jedna prezentowana jest w tym katalogu, przyniosły jej największe uznanie. W 1962 roku Czerwosz wykonała w Pruszkowie kilkadziesiąt płyt, plaket i kafli głównie o abstrakcyjnej dekoracji lub zdobionych sylwetkami zwierząt i ludzi w modnej „picassowskiej” stylistyce. Prace te, prezentowane w tym samym roku na wystawie w warszawskiej Kordegardzie, doceniono za wyjątkowe walory dekoracyjne. Artystka doskonale wykorzystała możliwości, jakie dawał porcelit. Najpierw formowała kształty i faktury płyt (część z nich, ze względu na pofalowaną powierzchnię, nazywana jest „falistymi”), wykonywała reliefowy rysunek, który wypełniała warstwą malarską, a następnie szkliliła. W kolejnych latach w swoich pracach używała glinki szamotowej. Jej późniejsze kompozycje, o intensywnych, głębokich barwach wyróżniała surowa, mocna forma i szorstka, matowa powierzchnia. Do ulubionych motywów artystki należały wodne ptaki, syreny oraz architektura miast. Zofia Czerwosz ma również swój wkład w organizację plenerów malarstwa na porcelanie w Chodzieży na początku lat 60. XX wieku. Dwie patery z chodzieskiego pleneru w 1960 roku reprodukowane są na kartach tego katalogu. Na szczególną uwagę zasługują patera pamiątkowa, której dekoracja utworzona została z graficznych znaków uczestników pleneru.

95

PATERA PAMIĄTKOWA

1960

porcelana malowana, 2,5 x 24 x 24 cm

sygnowany na odwrociu znakiem wytwórni (ZPS "Chodzież" w Chodzieży)

datowany w kompozycji: '1960'

na kołnierzu gmerki uczestników pleneru malarskiego w Chodzieży, 1960

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

96

PATERA DEKORACYJNA

1960

porcelana malowana, natrysk wybierany, 3,5 x 31 x 31 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni (ZPS "Chodzież" w Chodzieży)
sygnowany odręcznie (nazwisko nieczytelne)

estymacja:

2 000 – 3 000 PLN

500 – 700 EUR

97

ZDZISŁAW SZYSKA

1935-2016

Patera dekoracyjna, lata 60. XX w.

porcelana malowana, 4,5 x 32 x 32 cm
sygnowany na spodzie znakiem artysty (symbol ryby)
oraz znakiem wytwórni (ZPS "Karolina" w Jaworzynie Śląskiej)

estymacja:

1 200 - 1 800 PLN

300 - 400 EUR

98 †

CZESŁAW WIĄCEK

1939

Patera dekoracyjna, lata 60. XX w.

porcelana malowana naszkliwnie, 3 x 31 x 29,5 cm

sygnowany w kompozycji: 'Cz. Wiącek', sygnowany na spodzie: 'Cz. Wiącek'

estymacja:

2 200 – 3 000 PLN

500 – 700 EUR

99

PATERA DEKORACYJNA

lata 60. XX w.

Zakład Porcelany Stołowej "Krzysztof" w Wałbrzychu

porcelana malowana, natrysk wybierany, 3 x 24 x 24 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

800 - 1 200 PLN

250 - 300 EUR

„Na warszawskim rynku wystawowym pojawiła się z początkiem roku 1959, nowa, interesująca indywidualność młodego ceramika Andrzeja Migdała” – donosił „Przegląd Kulturalny” (1959, nr 14). Jak dowiadujemy się z krótkiej gazetowej notatki, prace Migdała wzbudziły „żywe zainteresowanie”. Irena Huml tego samego roku pisała na łamach „Projektu”: „Tymczasem zaś młody artysta przedstawił się warszawskiej publiczności własną wystawą obejmującą kilkadziesiąt ostatnich prac (...) Plon jej – to bardzo pochlebne recenzje, wiele zakupionych talerzy, mis i dzbanków a przede wszystkim duże zainteresowanie twórczością nieznanego dotychczas artysty – Andrzeja Migdała, którego debiut na warszawskim gruncie wypadł naprawdę interesująco” (Irena Huml, Ceramika Andrzeja Migdała, „Projekt” 1959, nr 3, s. 23). Mimo tak dobrze zapowiadającej się kariery, twórczość Andrzeja Migdała pozostaje dziś stosunkowo słabo rozpoznana. Absolwent wrocławskiej PWSSP (1957) po doświadczeniach zdobytych w ceramicznych wytwórniach we Włocławku i w Bolestawcu związał się Zakładami Fajansu w Kole, gdzie zajmował się opracowywaniem wzorów i dekoracji do produkcji. Równolegle na gotowych naczyniach tworzył odręcznie kompozycje wykonywane techniką wybranego natrysku. Jego prace dają wrażenie grafiki na fajansie. To głównie czarno-białe abstrakcje organiczne lub tematy zaczerpnięte z natury. Prezentowana patera pochodzi z najwcześniejszego okresu twórczości artysty i ma zdecydowanie odmienny, bardziej malarski charakter niż znane głównie z reprodukcji prace „graficzne”.

100 †

ANDRZEJ MIGDAL

1939

Patera dekoracyjna, 1957

fajans malowany podszkliwnie, 3 x 28,5 x 27 cm
sygnowany i datowany na spodzie: 'Migdal 57.'

estymacja:

1 600 – 2 400 PLN

400 – 600 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowe wady szkliva, przetarcia szkliva na powierzchni

101

PATERA DEKORACYJNA

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelany Stołowej "Karolina" w Jaworzynie Śląskiej

porcelana malowana, 3,5 x 33,5 x 33,5 cm

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:
odpryski malatury

102

PATERA DEKORACYJNA

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelitu Stołowego "Pruszków" w Pruszkowie

porcelana malowana, 4 x 31,5 x 31,5 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni

estymacja:

1 600 – 2 200 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:
zarysowania malatury

Hanna Modrzewska-Nowosielska i Leszek Nowosielski, fot. G. Rutkowska, NAC

„Leszek Nowosielski był niewątpliwie jednym z najwybitniejszych polskich ceramików okresu powojennego oraz najwyżej cenionym reprezentantem nurtu kolorystycznego w ceramice polskiej. Nowosielski to przede wszystkim malarz, który zamiast tworzywa malarskiego używa surowca ceramicznego, a efekty malarskie uzyskuje sposobami wynikającymi z doskonałej znajomości praw rządzących procesami technologicznej obróbki tego tworzywa”.

Andrzej Rottenmund

103 †

LESZEK NOWOSIELSKI

1918-1999

Patera dekoracyjna, lata 60. XX w.

porcelana malowana, 4,5 x 32,5 x 32,5 cm
sygnowany na spodzie: 'L.N.'
oraz znakiem wytwórni (ZPS "Wałbrzych" w Wałbrzychu)

estymacja:

3 500 – 5 000 PLN

800 – 1 100 EUR

STAN ZACHOWANIA:
zarysowania powierzchni

PATERA DEKORACYJNA "KOMPOZYCJA"

lata 60. XX w.

Zakład Porcelany Stołowej "Krzysztof" w Wałbrzychu

porcelana malowana, 4 x 31,5 x 31,5 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, stemple: 'hand painted I GG',
opisany odręcznie: 'KOMPOZYCJA'

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

zarysowania i przetarcia malatury

PATERA DEKORACYJNA "TRZEJ AMIGOS"

lata 60. XX w. (?)

Zakłady Porcelany Stołowej "Chodzież" w Chodzieży

porcelana malowana, natrysk wybierany, 3 x 32 x 32 cm

estymacja:

1 400 – 1 800 PLN

400 – 500 EUR

106

PATERA DEKORACYJNA

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelany Stołowej "Chodzież" w Chodzieży

porcelana malowana, natrysk wybierany, 3 x 32 x 32 cm

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

107

PATERA DEKORACYJNA

lata 60. XX w.

Zakłady Porcelany Stołowej "Ćmielów" w Ćmielowie

porcelana malowana, natrysk wybierany, 3 x 30 x 30 cm
sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, stempel: 'Ręcznie malowane'

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

108

**PATERA DEKORACYJNA
"KOMPOZYCJA TRÓJKOLOROWA"**

lata 60. XX w.

Zakład Porcelany Stołowej "Krzysztof" w Wałbrzychu

porcelana malowana, 3,5 x 32,5 x 32,5 cm

sygnowany na spodzie znakiem wytwórni, opisany odręcznie: "Kompozycja trójkolorowa"

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

109 †

VLADIMIR NEMUKHIN

1925-2016

Patera dekoracyjna, 1992

porcelana malowana, 2,5 x 32 x 32 cm

sygnowany i datowany na spodzie cyrylicą: 'VI Nemukhin I 1992', opisany numerem edycji: '18/30'
edycja: 30

estymacja:

4 000 - 7 000 PLN

900 - 1 600 EUR

110 †

RICHARD ANUSZKIEWICZ

1930-2020

Op-art Bowl, 1976

metal emaliowany, 13,5 x 21 x 21 cm

sygnowany na spodzie: 'ANUSZKIEWICZ', oraz opisany: 'HIRSCHHORN MUSEUM | AND SCULPTURE GARDEN | SMITHSONIAN INSTITUTION WASHINGTON DC'

edycja limitowana dla Hirschhorn Museum

estymacja:

7 000 - 10 000 PLN

1 600 - 2 200 EUR

STAN ZACHOWANIA:

drobne zarysowania powierzchni wewnątrz
odpryski w warstwie emalii na krawędzi naczynia
odprysk emalii ok. 3 mm na spodzie naczynia

112 †

WOJCIECH BERSZ

1946

Wazon, 1991

ceramika szklwiona, 21,5 x 18 x 18 cm
sygnowany, datowany i opisany na spodzie:
'(znak artysty) 91. | W. BERSZ | POLSKA.'

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:
punktowe wady szklwa

111 †

WOJCIECH BERSZ

1946

Wazon, 1991

ceramika szklwiona, 21 x 17,5 x 17,5 cm
sygnowany, datowany i opisany na spodzie:
'(znak artysty) 91. | W. BERSZ | POLSKA.'

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

113 †

WOJCIECH BERSZ

1946

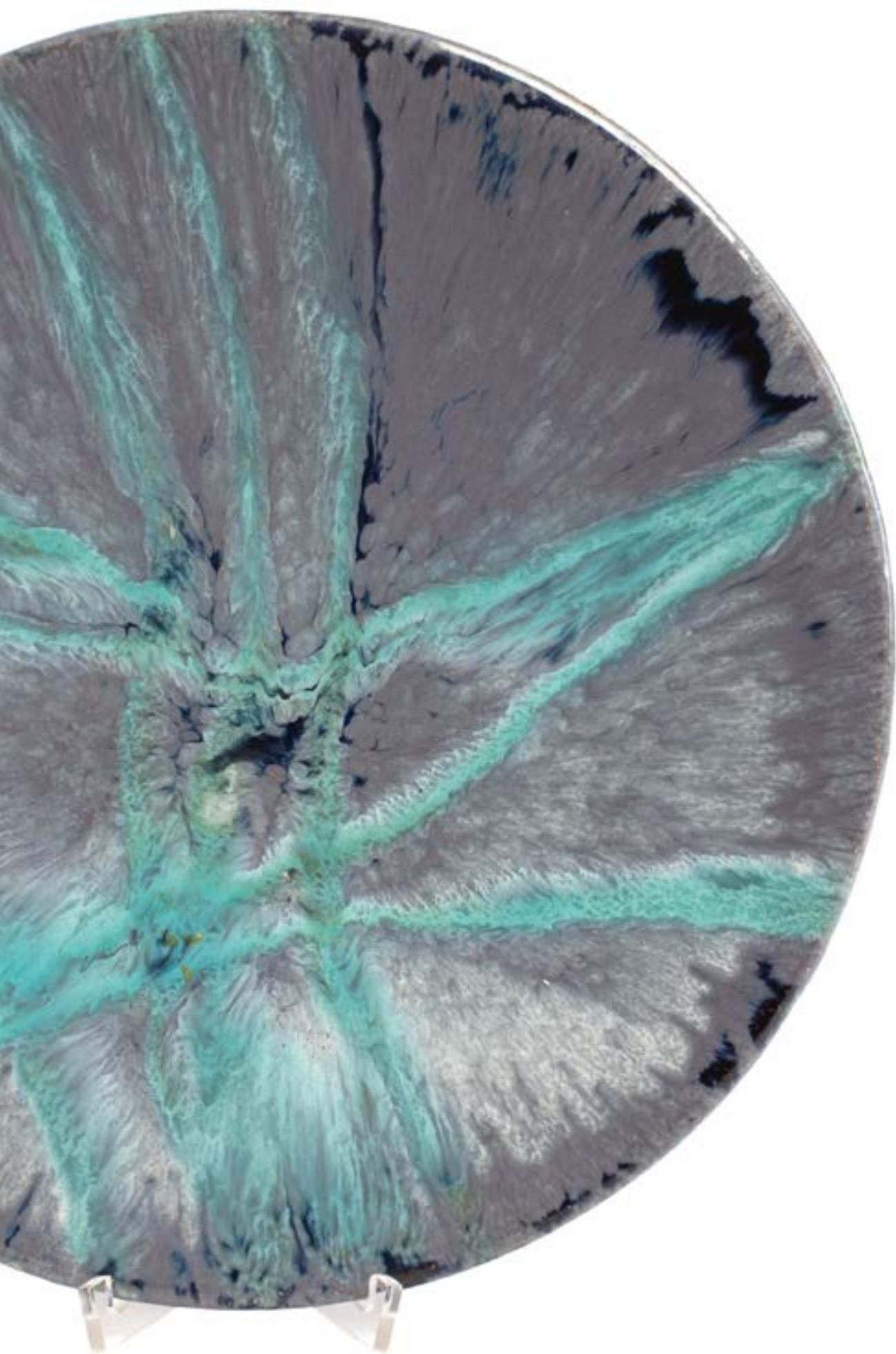
Misa, 1991

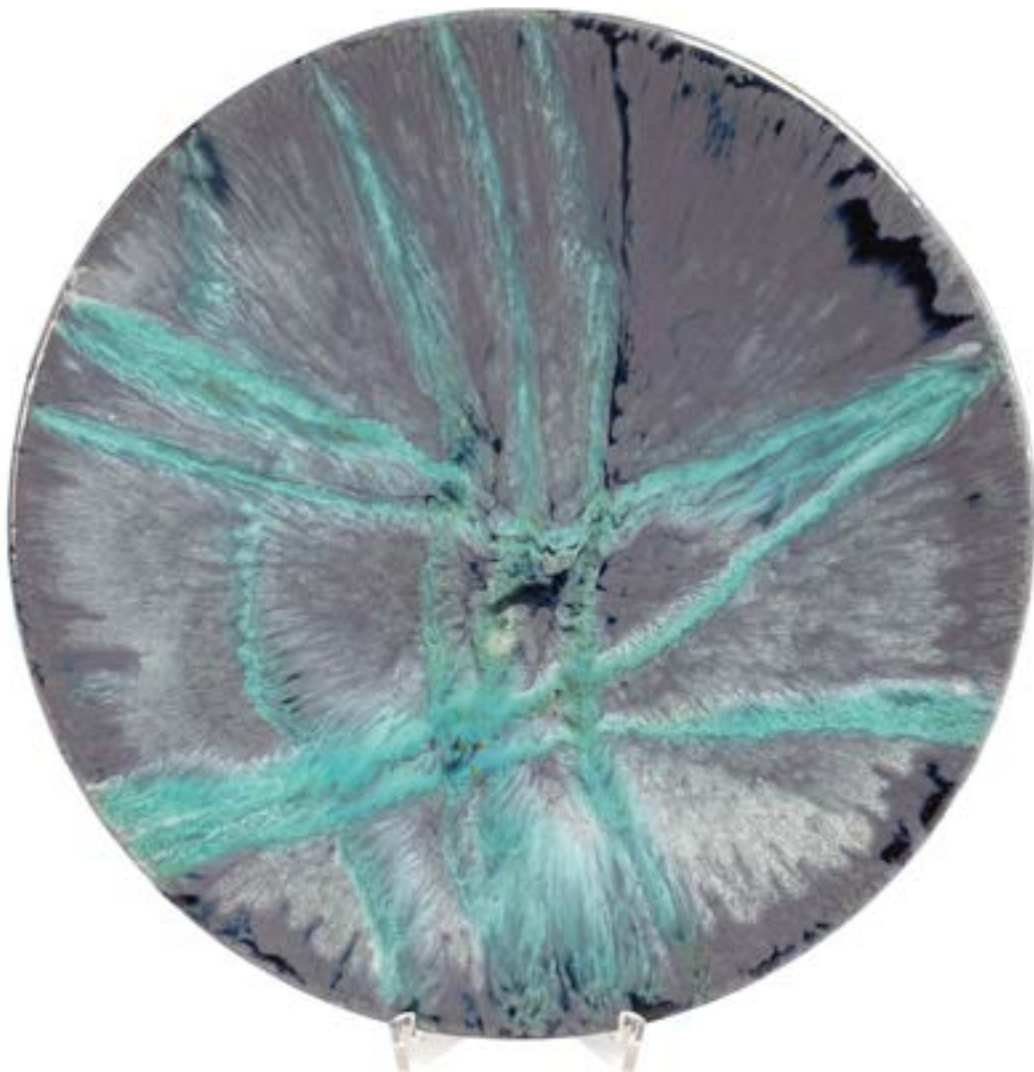
ceramika szklwiona, 10 x 13,5 x 13,5 cm
sygnowany, datowany i opisany na spodzie:
'(znak artysty) 91. | W. BERSZ | POLSKA'

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

114

ANDRZEJ TRZASKA

1935-2019

Patera dekoracyjna, lata 60. XX w.

Spółdzielnia Pracy Przemysłu Ludowego i Artystycznego "Przyjaźń" we Włocławku

ceramika szklowana, 3,5 x 32 x 32 cm

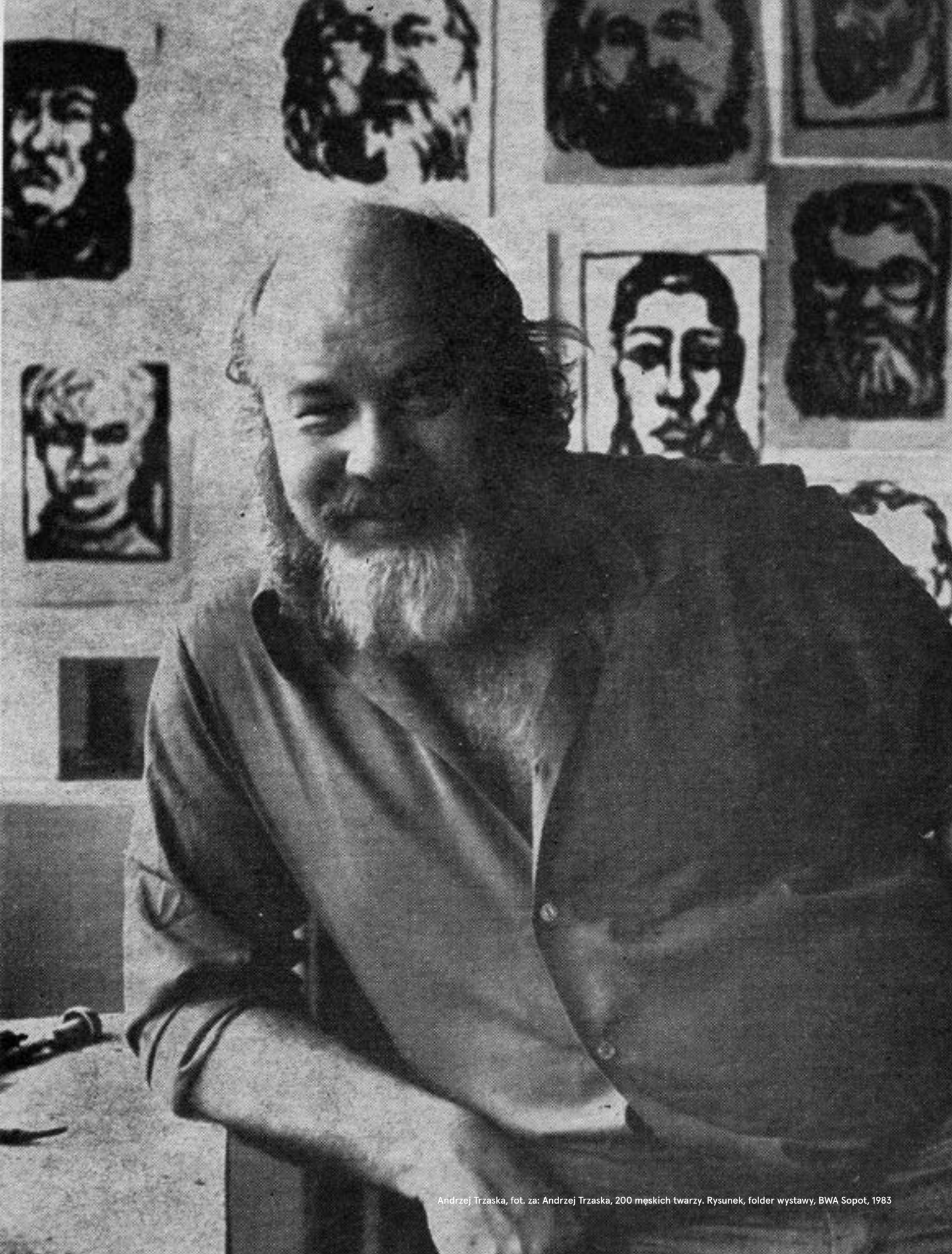
estymacja:

1 500 - 3 000 PLN

400 - 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowe wady w szklwa, widoczna siatka spękań

Andrzej Trzaska, fot. za: Andrzej Trzaska, 200 męskich twarzy. Rysunek, folder wystawy, BWA Sopot, 1983

Andrzej Trzaska po ukończeniu malarstwa na PWSSP we Wrocławiu kontynuował studia na gdańskiej uczelni. Równolegle wraz z grupą studentów prof. Hanny Żuławskiej pracował w jej słynnej pracowni w Kadynach i to kadyńskie doświadczenia najbardziej wpłynęły na kształt przyszłej twórczości ceramicznej Trzaski. Debiutował na zbiorowej wystawie „Kadyny” w warszawskiej Kordegardzie w 1957 roku. Sukces wystawy i wielki potencjał pracowni nie zostały jednak wykorzystane. W Kadynach rozpoczęto prace nad projektowaniem ceramiki do produkcji przemysłowej, niestety zakończyły się one niepowodzeniem. Trzaska indywidualnie współpracował z Cepelią. Na początku lat 60. XX wieku związał się z wrocławską Spółdzielnią „Przyjaźń”. Głównym profilem działalności zakładu przed objęciem kierownictwa

artystycznego przez Trzaskę była produkcja doniczek. W ciągu kilku lat ceramik wprowadził do produkcji wiele wzorów ceramiki dekoracyjnej i użytkowej: pater, świeczników, wazonów itp. Charakteryzowały się one dość prostymi formami skontrastowanymi z bogactwem szkliw. Prezentowana w katalogu patera oraz czarka doskonale ilustrują styl jaki Trzaska nadał wyrobom „Przyjaźni”. Mimo narzucanych sobie ograniczeń działalność artysty w spółdzielni nie przypadła go gustu centralnym komisjom w Cepelii. Trzaska pracował w „Przyjaźni” do 1966 roku. Jego działalność we Wrocławku podsumowana została wystawą spółdzielni prezentującą obok obiektów seryjnej produkcji dużą ilość indywidualnych prac artysty.

115

ANDRZEJ TRZASKA

1935–2019

Czarka, lata 60. XX w.

Spółdzielnia Pracy Przemysłu Ludowego i Artystycznego "Przyjaźń" we Wrocławku

ceramika szklwiona, 5,5 x 9,5 x 6 cm

estymacja:

500 – 800 PLN

150 – 200 EUR

116 †

LESZEK DUTKA

1921–2014

Filiżanka, lata 60. XX w.

ceramika szklwiona, 5 x 14,5 x 12 cm

sygnowany na spodzie w masie monogramem wiązonym: 'LD'

estymacja:

900 – 1 200 PLN

200 – 300 EUR

117 †

HELENA GRZEŚKIEWICZ 1909–1977
LECH GRZEŚKIEWICZ 1913–2012

Wazon, lata 60. XX w.

ceramika szkliona, 26 x 12,5 x 12,5 cm

estymacja:

2 400 – 3 200 PLN

600 – 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

niewielkie punktowe ubytki masy i szkliwa

118 †

STEFANIA DRETLER-FLIN 1909-1994
ZYGMUNT FLIN 1909-1993

Plakieta Dziewczyna z koszem, lata 60. XX w.

ceramika szkliona, 31 x 10 x 3 cm
sygnowany na odwrociu monogramem związanym: 'FF'

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

odprysk szklony przy krawędzi długości ok. 2 cm

119 †

STEFANIA DRETLE-FLIN 1909-1994
ZYGMUNT FLIN 1909-1993

Macierzyństwo, lata 60. XX w.

ceramika szklwiona, 23 x 20,5 x 8,5 cm
sygnowany na odwrociu w masie monogramem wiązonym: 'FF'

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 400 - 1 800 EUR

120 †

STEFANIA DRETLE-FLIN 1909-1994
ZYGMUNT FLIN 1909-1993

Wazon, lata 60. XX w.

ceramika szklwiona, 27,5 x 13 x 9 cm
sygnowany na spodzie w masie monogramem wiązany: 'FF'

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

500 - 700 EUR

„Stefania i Zygmunt Flinowie wykonywali zarówno ceramikę dekoracyjną i użytkową, na przykład wazony, talerze, świeczniki (...) jak i ceramiczne formy przestrzenne, rzeźby i płaskorzeźby, często o znacznych rozmiarach. Ich prace charakteryzowały się: bogactwem form i pięknem linii, zestawieniem form płaskich i przestrzennych, kontrastowaniem powierzchni matowych, chropowatych z gładkimi i lśniącymi, wykorzystaniem kolorystycznego i bogactwa szklw zaciekowych doskonale dobranych do form dekorowanych naczyń”.

Bożena Kostuch

121 †

MARIAN GARGA

1922-1967

Wazon, lata 60. XX w.

ceramika szklwiona, 20,5 x 17,5 x 9 cm

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

122 †

DWÓRKA

lata 60. XX w.

Pracownia Stroma 5, Kraków

ceramika szklwiona, 25 x 12,5 x 11 cm

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowe odpryski szklwa po korekcie

123 †

DWÓRKA

lata 60. XX w.

Pracownia Stroma 5, Kraków

ceramika szklwiona, 21,5 x 16 x 14,5 cm
sygnowany w masie znakiem wytwórni

estymacja:

1 500 - 2 000 PLN

400 - 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

spękania i ubytki szklwa, odpryski szklwa i masy
przy podstawie

Janina Karbowska-Kluziewicz wraz z Ewą Żygulską oraz Barbarą Żątkowską tworzyły zespół „Stroma 5”. Nazwa wywodziła się od adresu krakowskiej pracowni – miejsca o długich tradycjach ceramicznych. W tej lokalizacji działała m.in. przedwojenna Państwowa Szkoła Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego. Z pracowni artystek wychodziły obiekty ceramiki użytkowej i dekoracyjnej. Wykonywały zarówno naczynia w nowoczesnej poodwilżowej stylistyce – patery, popielnice malowane w modne w latach 60. XX wieku picassowskie wzory, jak również przedmioty o charakterze pamiątkarskim, tematycznie często związane z historycznymi postaciami i zabytkami miasta. Figurki, plakietki z postaciami dawnych mieszczek czy dwórek, miniatury rzeźb z Kościoła Mariackiego itp. Tego typu obiekty prezentujemy w katalogu. Artystki współpracowały ze sobą przy różnego typu realizacjach, ich wspólnym dziełem jest m.in. ceramiczna okładzina

kolumn w budynku przystani na terenie Parku Śląskiego w Chorzowie. Każda z nich prowadziła jednak własną działalność artystyczną. Karbowska Kluziewicz specjalizowała się w kompozycjach mozaikowych, które wyróżniały się swoją przestrzennością. Jak pisze Bożena Kostuch: „wykorzystywała dekoracyjne walory ażurów, chętnie stosowała szkliwa matowe nadające jej pracom subtelną, stonowaną kolorystykę”. Jej prace charakteryzowały się różnorodnością faktur, plastycznością powierzchni, bogactwem światłocieni. Ewa Żygulska również ma w swoim dorobku kompozycje mozaikowe, zarówno monumentalne dla architektury, jak również mozaiki-obrazy, przeznaczone do dekoracji kameralnych wnętrz. W zespole „Stroma” to ona odpowiedzialna była za projekty szeregu naczyń użytkowych. Specjalizowała się również w barwnych szkliwach. Najmniej rozpoznana jest indywidualna twórczość Barbary Żątkowskiej.

124

DANUTA DUSZNIAK

1926

"Tanagra", 1953

ceramika szklwiona, 19 x 6,5 x 6,5 cm
sygnowany na spodzie w masie monogramem wiązonym: 'DD'

estymacja:

2 000 – 3 000 PLN

500 – 700 EUR

Danuta Dusznik ukończyła Wydział Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie w 1953 roku. Po studiach związała się z Instytutem Wzornictwa Przemysłowego, gdzie jako projektantka w Zakładzie Ceramiki i Szkła pracowała do końca lat 60. XX wieku. W okresie współpracy z IWP stworzyła kilkadziesiąt wzorów ceramiki użytkowej: serwisów do kawy, wazonów, popielnic czy bombonier. Jej prace na stałe zapisały się na kartach historii polskiego wzornictwa. Wielokrotnie były reprodukowane w katalogach i opracowaniach rodzimego designu, pokazywane na najważniejszych jego wystawach. Projekty takie jak serwis do kawy „Kolumb” z 1956, serwis „Prometeusz” z 1959 czy wazon „Rock and Roll” z 1957 uznawane są dziś za ikony polskiego designu.

Znaczną część dorobku artystki stanowi projektowanie na potrzeby zakładów zbiorowego żywienia. Dusznik jest autorką ceramicznych zestawów gastronomicznych i hotelowych m.in. dla Polskiej Żeglugi Morskiej. Opracowywała również ceramiczne naczynia i sztucce przeznaczone dla osób z ograniczeniami sprawności. W latach 70. i na początku lat 80. XX wieku pełniła funkcję kierownika artystycznego Spółdzielni Rękodzieła Artystycznego „Kanon”. Do dzisiaj pozostaje czynną projektantką. W ramach aukcji „Design. Sztuka Kobiet” swoją premierę miała seria jej najnowszych wazonów. Danuta Dusznik kojarzona jest przede wszystkim z projektami opracowanymi w okresie współpracy z Instytutem Wzornictwa Przemysłowego. Z wzorami o nowoczesnych, organicznych i asymetrycznych kształtach, przeznaczonymi do produkcji masowej. Mało rozpoznane pozostają jej wcześnie prace w ceramice, których przykładem jest figurka prezentowana w tym katalogu. Autorskie ceramiki Danuty Dusznik z lat 50. XX wieku to przede wszystkim niewielkich rozmiarów figurki zwierząt i ludzi oraz naczynia dekoracyjno-użytkowe. Charakteryzują się one dosyć uproszczonymi formami oraz bogactwem szklw, których opracowania autorka uczyła się w pracowniach Wandy Golakowskiej i Julii Kotarbińskiej.

„W Krakowie wpadłem też – sam nie wiem jak – w towarzystwo plastyków. To był przede wszystkim Romek Husarski i jego przyszła żona Hala Burtan ze znanego krakowskiego rodu, ojciec jej był właścicielem fabryki porcelany w Ćmielowie (...) Romek mieszkał na Łobzowskiej, a Burtanowie mieli w Przegorzałach dom, którego większą część zabrało państwo. Romek z Halą urządzili tam pracownię i rzeźbili jak szaleni, prawie wyłącznie dla kościołów” – wspomina Stanisław Lem. Z pracowni w Przegorzałach, wychodziły nie tylko prace sakralne. Roman i Helena Husarscy w pierwszej połowie lat 50. XX wieku opracowali tam jedną z najbardziej oryginalnych technik ceramicznych stosowanych do dekoracji architektury – piropikturę. Technika polegała na natryskiwaniu płynnego szkła na powierzchnię

poddaną działaniu wysokiej temperatury (np. za pomocą palników gazowych lub elektrycznych). Szkliska wtapiały się w rozgrzane podłoże i tworzyły na nim trwałą warstwę dekoracyjną. Husarscy zrealizowali wspólnie wiele monumentalnych kompozycji dla architektury. Do najbardziej znanych należy panneau „Biegacze” na fasadzie hali Klubu Sportowego „Korona” w Krakowie. Obok prac dla architektury Husarscy, zajmowali się rzeźbą oraz ceramiką użytkową i dekoracyjną. Obecnie do najbardziej poszukiwanych na rynku kolekcjonerskim należą patery autorstwa Heleny Husarskiej zdobione zazwyczaj motywami ptaków oraz fantastycznych stworzeń.

125

HELENA HUSARSKA

1922-2009

Patera dekoracyjna, lata 60. XX w.

ceramika szklwiona, 3,5 x 34 x 34 cm

estymacja:

6 000 – 10 000 PLN

1 400 – 2 200 EUR

STAN ZACHOWANIA:

dwa punktowe uszkodzenia szkliwa

126 †

LESZEK DUTKA

1921-2014

Patera dekoracyjna, lata 60. XX w.

ceramika szklwiona, 3 x 28 x 28 cm
na spodzie pieczęć: 'krakow' (nieczytelne)

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

Plastyczna faktura, bogactwo szklw, często w kontrastowych zestawieniach barwnych, zdecydowanie bardziej dekoracyjny niż użytkowy charakter – tak po krótko zdefiniować można by obiekty wychodzące z pracowni artysty w Nowym Wiśniczu i Krakowie-Bieżanowie. Dutka wykonywał proste lecz niezwykle zdobne przedmioty: patery, plakiety, tacki. Był to jednak jedynie margines jego działalności zarówno w zakresie ceramiki jak i twórczości artystycznej w ogóle. Leszek Dutka ukończył malarstwo na krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w 1956 roku. Dyplom obronił w pracowni Hanny Rudzkiej-Cybisowej, pod wpływami twórczości której długo pozostawał. Malarstwo było zawsze głównym polem jego twórczej działalności. W 1968 roku pokazał swoje pierwsze ceramiczne rzeźby – cykl „Diabły Podkrakowskie”. Dwadzieścia trzy przedstawienia, tyleż figuratywnych co abstrakcyjnych, wyobrażeń diabłów zaprezentowane zostały w ramach pierwszej indywidualnej wystawy artysty na dziedzińcu Pałacu Potockich w Krakowie. Rok później powstał cykl „Ptaki i Ptaszyska”, formy o równie dużej ekspresji co wcześniejsze diabły, oparte na deformacji, z wyraźną tendencją do eksperymentowania z fakturami powierzchni. Do ostatnich prac ceramicznych artysty należą „Głowy”. Po likwidacji pracowni w Bieżanowie pod koniec lat 80. XX wieku. Dutka zarzucił twórczość w zakresie ceramiki i zajął się tylko malarstwem.

127 †

BOLESŁAW KSIĄŻEK

1911-1994

Kinkiet, lata 70. XX w.

ceramika szklowana, metal, 46,5 x 27,5 x 9 cm
sygnowany u dołu nomogramem wiązonym: 'BK'

estymacja:

3 500 - 5 000 PLN

800 - 1 100 EUR

128

BOLESŁAW KSIĄŻEK

1911-1994

Fryz dekoracyjny, około 1970

ceramika szklwiona, 57 x 288 x 7 cm

fryz składa się z dziewięciu płyt o wymiarach ok. 32 x 57 x 7 cm

estymacja:

24 000 – 30 000 PLN

5 300 – 6 600 EUR

STAN ZACHOWANIA:

pozostała warstwa zaprawy cementowej na spodzie płyt
minimalne odpryski ceramiki i szkliwa
naprawiane pęknięcie w narożniku jednej z płyt

WYSTAWIANY:

Eksperyment łysogórski. Ceramika dla architektury, Biuro Wystaw Artystycznych w Tarnowie, 2015

LITERATURA:

Bożena Kostuch, Kolor i blask. Ceramika architektoniczna oraz mozaiki w Krakowie i Małopolsce po 1945 roku, Kraków 2015. s. 368–369

W latach 1959–68 niewielka małopolska miejscowość Łysa Góra stała się świadkiem działań artystycznych i organizacyjnych prowadzonych na niespotykaną dotychczas w Polsce skalę. Działania te, prowadzone w cepeliowskiej Spółdzielni Pracy Przemysłu Ludowego i Artystycznego KAMIONKA do historii sztuki przeszły pod nazwą „Eksperymentu Łysogórskiego”.

Dzieje samej Spółdzielni rozpoczęły się niewiele wcześniej, bo w 1949 roku z inicjatywy Franciszka Mleczki (1905–1990) – nauczyciela i społecznika, pochodzącego z Łysej Góry chłopskiego syna, przedwojennego działacza ludowego, a przy tym jednej z pierwszych osób, które zdobyły uniwersyteckie wykształcenie i zdecydowały się na powrót do rodzinnej wsi i „pracę u podstaw”. Powołana z inicjatywy Mleczki Spółdzielnia początkowo specjalizowała się w produkcji cegieł, potem doniczek. Mimo znajdujących się w rejonie pokładów gliny, niestety w okolicy brak było fachowców w dziedzinie ceramiki naczyniowej i dlatego marzenie o produkcji ceramiki artystycznej mogło się ziścić dopiero 2 lata później – w październiku 1951 roku, po tym, jak w Łysej Górze pojawił się krakowski artysta ceramik, a przy tym doświadczony technolog Bolesław Książek (od maja 1952 roku kierownik artystyczny Sp. KAMIONKA). Wówczas rozpoczęto produkcję ceramiki artystycznej – dzbanów, mis i talerzy dekorowanych wzorem inspirowanym sztuką ludową – zgodnie z ówczesnymi upodobaniami i polityką kulturalną. Niemal od razu po objęciu przez Książkę kierownictwa artystycznego, w KAMIONCE zaczęto wytwarzać płytki okładzinowe wykorzystane m.in. do dekoracji ścian baru owocowego, mlecznego i kawowego na MDM. To prestiżowe zamówienie zostało złożone przez Cepelię, której powierzono projekt i wykonanie wyposażenia dla sklepów i punktów usługowych tej najśłynniejszej inwestycji planu 6-letniego. Zaprojektowane dla wnętrzu kilku barów ceramiczne dekoracje okazały się jednak być zbyt dużym wyzwaniem dla krajowych wytwórni. Wykonania mozaiki do wnętrza baru „Złota Kurka” podjęła się Hanna Żuławska z Sopotu, która odpowiadała też za projekt i wykonanie reprezentacyjnych mozaik umieszczonych w podcieniach kamienic na Placu Konstytucji. Niestety, ze względu na zastosowanie niezwykle czasochłonnej techniki jaką była tradycyjna mozaika ceramiczna, Żuławska z zespołem „szkoły sopockiej” nie mogła wykonać dekoracji kolejnych wnętrz. Gorączkowe poszukiwania wykonawców doprowadziły władze Cepelii do Spółdzielni KAMIONKA i Bolesława Książki, który podjął się dotrzymania nierealnego terminu wyprodukowania 13 tys. sztuk płytek w zaledwie 6 tygodni. Liczne próby wypału początkowo dawały niepomyślne wyniki – kafelki wychodziły z pieca powyginane, a dekoracja była rozmyta. W końcu udało się wyeliminować błędy techniczne i uzyskano zadowalający wynik wypału. Powstały płytki o rozmiarze 15x15 cm, brązowo-zielonej kolorystyce i dekoracji „ludowej” wykonanej różkiem ceramicznym. Stylizowane kogutki, lajkoniki, rozety, kwiaty i inne dekoracje roślinne zdobiące

płytki stworzyły na ścianie gęsty dywanowy wzór nazwany przez pracowników wytwórni „łączką”. Powodzenie tego projektu sprawiło, że artysta zaczął myśleć o uruchomieniu produkcji płytek okładzinowych na szerszą skalę. Pomysł ten wspierały władze Cepelii z jej wiceprezesem Zofią Szydłowską na czele, która już w 1958 roku na łamach czasopisma „Stolica” deklarowała wsparcie dla poczyniń Kamionki w dziedzinie produkcji ceramiki architektonicznej i entuzjastycznie wypowiadała się na temat wartości plastycznych ceramiki architektonicznej: „W tej dziedzinie także opracowujemy kilkaset nowych wzorów. Tutaj mamy do zasygnalizowania ciekawą wiadomość. Otóż nasz zakład ceramiczny w Łysej Górze zamierza wprowadzić płytki ceramiczne do elewacji zewnętrznej domów. Płytki takie są stosunkowo tanie. A jakże zmienić się może wygląd naszych osiedli mieszkaniowych, gdy ich ściany zewnętrzne zaczną się mienić różnymi kolorami!”.

Jednak dopiero na przełomie 1958 i 59 roku, wraz z uruchomieniem nowego pieca tunelowego oraz pojawieniem się w Łysej Górze dwóch warszawskich artystów-malarzy: Krzysztofa Henisza (1914–1978) i Zygmunta Madejskiego (1910–1984), rozpoczęto w KAMIONCE wytwarzanie płyt ceramicznych dużych rozmiarów (ok. 30x60 cm) przeznaczonych do dekoracji architektury. W ten sposób Łysogórska manufaktura stała się miejscem realizowania nowatorskich koncepcji malarskich w ceramice, które w istotny sposób wpłynęły na polską architekturę lat 60. i 70. wprowadzając na szeroką skalę kolor do przestrzeni miejskich. Powstałe w KAMIONCE okładziny odznaczały się nie tylko intensywną kolorystyką oraz abstrakcyjną dekoracją doskonale wpisującą się w estetykę lat 60. Posiadały też niewątpliwie dużą zaletę, jaką była odporność na warunki atmosferyczne, były przy tym prawie połowę tańsze niż okładzina kamienna i bardziej atrakcyjne dla współczesnego odbiorcy niż tradycyjna mozaika kojarzona wówczas z architekturą socrealizmu.

Wkrótce ceramika zaczęła pokrywać ściany budynków wiejskich: prywatnych domów – w tym domu kierownika artystycznego Bolesława Książki oraz prezesa Spółdzielni Franciszka Mleczko. Ozdobiła fasady Ochotniczej Straży Pożarnej, Spółdzielni Lekarskiej, poczty oraz – oczywiście budynków manufaktury: administracji i zakładu produkcyjnego, tak, że cała wieś, wedle słów F. Mleczko, wyglądała „przytulnie i ceramicznie”.

Krzysztof Henisz, w swoich wspomnieniach zaznaczał, że przyjeżdżając do Łysej Góry pod koniec 1958 roku nie przypuszczał, że jego udziałem stanie się nie tylko eksperyment artystyczny, ale i społeczny. Opisując swoją „Przygodę w Łysej Górze” z podziwem wymieniał nowe wiejskie inwestycje, wśród nich kino, amfiteatr i „bar z lekkimi alkoholami”.

W istocie, dawną biedną, małopolską wieś, przed wojną przeludnioną, „tonącą w błocie i w długach”, po wojnie spotkał niesamowity awans. Położona „daleko od szosy” była jedną z pierwszych, bo już w 1946 roku, całkowicie zelektryfikowanych miejscowości w regionie, jej mieszkańcy własnymi siłami zbudowali też żwirową drogę do najbliższej miejscowości przez co Łysa Góra przestała być odcięta od świata. Kolejno pojawiały się też inne inwestycje: telegraf i telefon, nowoczesny gmach zakładu ceramicznego, szkoły zawodowej i internatu dla młodzieży uczącej się. Ten dynamiczny rozwój wsi i prężnie działający spółdzielczy zakład sprawił, że Łysa Góra stała się wzorcową wsią i pupilkiem miejscowych władz, dla których była przykładem pożytku płynącego z kolektywizacji i możliwości awansu, jakie zapewnia chłoporobotnikom nowy system społeczny.

Dla przybyłych z Warszawy artystów: Henisza i Madejskiego najbardziej istotne było jednak zaplecze techniczne oraz nieograniczony niemal dostęp do materiałów umożliwiających swobodne eksperymentowanie z nowym dla nich tworzywem jakim była ceramika. Zachwyt budziła ogromna, bo ok. 200-metrowa pracownia oddana im do dyspozycji w budynku zakładu oraz pomoc jakiej udzielał im kierownik artystyczny Spółdzielni – Bolesław Książek. To właśnie dzięki fachowości Książka – genialnego ceramika i technologa połączonej z nowatorskim spojrzeniem na ceramikę jakie wnieśli do tej współpracy Henisz i Madejski powstały „żywe ściany ceramiczne”, które na wiele lat zmieniły obraz polskich miast wprowadzając do architektury żywe kolory i abstrakcyjną dekorację.

Owoce bardzo intensywnej pracy artystów w Łysej Górze była zorganizowana już w 1960 roku na dziedzińcu Pałacu pod Blachą w Warszawie wystawa płyt ceramicznych przeznaczonych do dekoracji architektury. Ekspozycja okazała się wielkim sukcesem. Obecny na otwarciu wystawy Stanisław Jagmin – nestor polskiej ceramiki artystycznej, który sam w początkach XX wieku eksperymentował z ceramiką architektoniczną, a w latach 40. opatentował technologię wypalania wielkoformatowych płyt ceramicznych, z uznaniem wypowiadał się o pracy młodszych kolegów. Widział w nich godnych kontynuatorów podjętej przez niego inicjatywy rozpropagowania użycia ceramiki artystycznej jako trwałej i efektownej ozdoby elewacji budynków.

Harmonijnie układająca się współpraca ze Spółdzielnią KAMIONKA i Bolesławem Książkiem zakończyła się w 1968 roku. Wtedy to, dyrekcja Spółdzielni postanowiła, że artyści będą odpowiadać jedynie za projekt płyt architektonicznych, wykonawstwo zostawia robotnikom. W praktyce oznaczało to obniżenie jakości artystycznej produkowanych w wytwórni okładzin ceramicznych, na które żaden z twórców nie mógł się zgodzić. Interwencje Henisza u władz Cepelii i w zarządzie

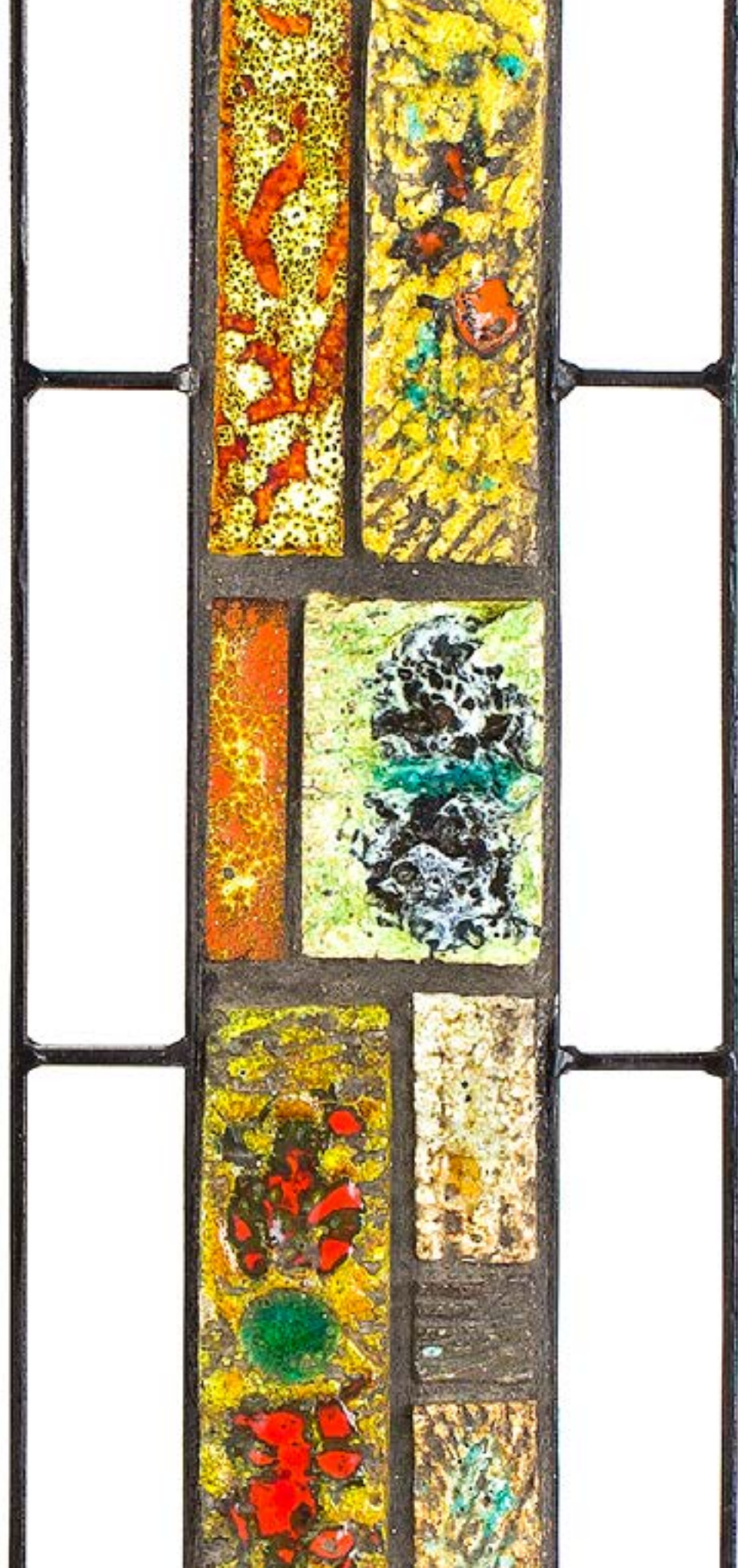
Spółdzielni nie przyniosły niestety rezultatu. Książek przeszedł na emeryturę i zaszył się we własnej pracowni w Łysej Górze – tam dalej kontynuował prace nad tworzeniem płyt ceramicznych. Krzysztof Henisz wrócił do Warszawy i tam wraz z synem Julianem nadal projektował i wykonywał płyty ceramiczne. Pracowali jednak w dużo mniej komfortowych warunkach wypalając ceramikę w prywatnej pracowni Misiaka w podwarszawskim (wówczas) Wawrze. Tam m.in. powstała kompozycja „Pegaz” przeznaczona na elewację Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki w Warszawie (ul. Dąbrowskiego 71).

Po słynnym „Eksperymentcie Łysogórskim” pozostały już tylko entuzjastyczne recenzje w ówczesnej prasie oraz świetne realizacje w całej Polsce. Niestety, mimo protestów środowiska historyków sztuki, wiele z tych prac niszczyło lub – jako niepasujące do nowej estetyki – ulega rozbiórce i dewastacji. Taks stało się m.in. z zachowaną w doskonałym stanie kompozycją z płyt ceramicznych autorstwa Krzysztofa i Juliana Heniszów w Domu Handlowym „Merkury” na warszawskim Żoliborzu. Wiosną 2016 roku zniknęły też wykonane w Łysej Górze okładziny ceramiczne ogródka dawnej kawiarni (obecnie pubu) „Zielona Gęś” w Warszawie. Zdemontowane podczas remontu, nie wróciły już na swoje miejsce.

Spółdzielnia KAMIONKA w Łysej Górze działała do 1992, kiedy to w związku ze zmianami ustrojowymi zaprzestano produkcji ceramiki artystycznej. Cepelia nie potrafiła już zapewnić zbytu swoim wytwórcom, krajowi odbiorcy zachłystnęli się towarem sprowadzanym z zagranicy i nie chcieli już kupować niczego co kojarzyło się z minionym systemem, czy PRL-owskim folklorem. Na wiele lat określenie „Cepelia” stało się synonimem pseudoludowej tandety. Spółdzielcy zdecydowali zmienić profil produkcji i na własną rękę poszukać inwestora. W 1992 roku powstała spółka z udziałem kapitału francuskiego, a w fabryce znowu uruchomiono produkcję doniczek. Niestety zakład nie przynosił oczekiwanych zysków i w 2010 został postawiony w stan likwidacji. Pozostały po nim milionowe długi i rozczarowanie dawnych pracowników i udziałowców Spółdzielni patrzących na degradację

Widocznym śladem dawnej świetności wsi jest wielki 3-kondygnacyjny budynek dawnej fabryki – kiedyś chluba wsi i jeden z lepszych pracodawców w okolicy, dziś opuszczony i niszczący oraz inne ślady infrastruktury: wspomniane okładziny ceramiczne na budynkach użyteczności publicznej, wielki gmach technikum ceramicznego wraz z przyszłymi warsztatami. Najboleśniejszą pozostałością po zakończonym „Eksperymentcie” i działalności KAMIONKI jest jednak rozgoryczenie mieszkańców Łysej Góry i dawnych pracowników zakładu patrzących na postępującą degradację ich „Wzorcowej Wsi”.

ANNA WISZNIEWSKA

129

BOLESŁAW KSIĄŻEK

1911–1994

Panel ceramiczny, lata 80. XX w.

ceramika szklwiona, metal, 132 x 17 cm

estymacja:

3 000 – 5 000 PLN

700 – 1 100 EUR

130 †

BOLESŁAW KSIĄŻEK

1911–1994

Plakietka dekoracyjna, lata 60. XX w.

ceramika szklwiona, metal, 16,5 x 16,5 x 3 cm

estymacja:

1 600 – 2 200 PLN

400 – 500 EUR

131

BOLESŁAW KSIĄŻEK

1911-1994

Maska, lata 60. XX w.

Spółdzielnia "Kamionka" w Łysej Górze

ceramika szklwiona, 25,5 x 10,5 x 6 cm

estymacja:

1 500 - 2 000 PLN

400 - 500 EUR

132

PATERA DEKORACYJNA

lata 60.-70. XX w.

Spółdzielnia "Kamionka" w Łysej Górze

ceramika szklowana, 3 x 21 x 21 cm

estymacja:

400 – 700 PLN

100 – 200 EUR

133

PATERA DEKORACYJNA

lata 60.-70. XX w.

Spółdzielnia "Kamionka" w Łysej Górze

ceramika szklowana, 4 x 32,5 x 32,5 cm

estymacja:

400 – 700 PLN

100 – 200 EUR

STAN ZACHOWANIA:

delikatne zarysowania powierzchni

134

PAWEŁ OLSZCZYŃSKI

1985

Patera z cyklu "Nowe patery łysogórskie", 2017

ceramika szkliona, 3 x 22,5 x 22,5 cm

sygnowany i datowany na odwrociu: "OLSZCZYŃSKI | PAWEŁ | 2017"

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

Patery dekoracyjne stanowiły jedno z najpopularniejszych łysogórskich wyrobów. Wykorzystywane użytkowo, ale częściej ze względu na malarskie efekty szkliv traktowane jako dekoracja, zastępowały obrazy we wnętrzach polskich domów okresu PRL. Seria „Nowych pater łysogórskich” powstała na bazie oryginalnych form i przy użyciu materiałów jakimi posługiwali się Bolesław Książek, Jerzy Sacha, Nadzieja Kowalów – autorzy „pierwowzorów”. Poprzez nałożenie „masek” Paweł Olszczyński odbiera im jednak użytkowy charakter i podkreśla artystyczną wartość „talerzy na ścianie”. Analogiczna praca do prezentowanych w katalogu pater znajduje się w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie.

135

PAWEŁ OLSZCZYŃSKI

1985

Patera z cyklu "Nowe patery łysogórskie", 2017

ceramika szklwiona, 4,5 x 31,5 x 31,5 cm
sygnowany i datowany na odwrociu: 'OLSZCZYŃSKI | PAWEŁ | 2017'

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowy oprysk masy pod szklwem na krawędzi
punktowe wady szklwa

W niedalekiej
przeszłości

Kurator / Curator:
Cezary Lisowski

Paweł
Olszczyński

ekiej
ści

In the
near Past

27.04
—16.06.2018

136

NADZIEJA KOWALÓW

1939–1998

Patera dekoracyjna, lata 80. XX w.
Spółdzielnia "Kamionka" w Łysej Górze

ceramika szklwiona, 8 x 38,5 x 33,5 cm
na spodzie zachowany fragment metki wytwórni

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

Prezentowane naczynia autorstwa Nadziei Marii Kowalów doskonale ilustrują styl jaki artystka wypracowała w trakcie swojej pracy w łysogórskiej Spółdzielni „Kamionka”. Wychodząc od prostych, regularnych form takich jak walec czy kula, poprzez ich nieznaczne „deformacje” artystka stworzyła wazony o „miękkich” kształtach. Formy podkreślone płynną linią szklwionych dekoracji sprawiają wrażenie bardziej prac unikatowych, wykonywanych odręcznie niż produkowanych seryjnie. Kowalów była projektantką, która w swojej pracy doskonale wykorzystywała umiejętności zdobyte podczas studiów na Wydziale Rzeźby Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Naczynia użytkowe jej autorstwa mają plastyczne, rzeźbiarskie formy.

137

NADZIEJA KOWALÓW

1939-1998

Zestaw czterech wazonów, lata 70.-80. XX w.
Spółdzielnia "Kamionka" w Łysej Górze

ceramika szklwiona

13 x 18 x 18 cm, 11,5 x 11,5 x 11,5 cm, 9,5 x 9 x 5,5 cm, 7 x 13 x 13 cm

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

138 †

VELT MARIA VELTUZEN-NAGRABECKA 1942
LESZEK NAGRABECKI 1949

Forma dekoracyjna, 1978

szkło sodowe, 22 x 24 x 24 cm

sygnowany i datowany na spodzie: "VELTUZEN 78" | monogram wiązany: "MVN"

estymacja:

1 200 - 1 800 PLN

300 - 500 EUR

139 †

VELT MARIA VELTUZEN-NAGRABECKA 1942
LESZEK NAGRABECKI 1949

Butla, lata 70. XX w.

szkło sodowe, 30,5 x 18 x 18 cm
sygnowany na spodzie monogramem wiazanym: 'MVN'

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

140 †

VELT MARIA VELTUZEN-NAGRABECKA 1942
LESZEK NAGRABECKI 1949

"Klepsydron", 1975

szkło sodowe, 25 x 11 x 11 cm

estymacja:

3 000 – 5 000 PLN

700 – 1 100 EUR

Maria Veltuzen-NagrabECKa edukację artystyczną rozpoczęła w Państwowym Liceum Technik Plastycznych w Zakopanem, gdzie uczęszczała na zajęcia prowadzone m.in. przez Antoniego Kenara, Antoniego Rzęsę czy Władysława Hasiora. Po ukończeniu słynnej zakopiańskiej szkoły wyjechała do Paryża, gdzie zajmowała się projektowaniem mody. W 1973 roku obroniła dyplom na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Rok później wyszła za mąż za reżysera i scenarzystę filmów dokumentalnych Leszka NagrabECKiego. Artyści stanowili tandem nie tylko w życiu prywatnym ale i artystycznym. Wspólnie projektowali i wykonywali szklane naczynia użytkowe i dekoracyjne, szybko wypracowując własny, rozpoznawalny styl. Choć większość prac sygnowanych jest nazwiskiem lub monogramem Marii Veltuzen, artystka zawsze podkreśla, że powstawały one w ścisłej współpracy z mężem. Ręcznie formowane, autorskie prace w szkłe realizowane były najczęściej w hutach regionu krośnieńskiego. W 1981 roku artyści otrzymali stypendium rządu włoskiego, które wykorzystali na studiowanie technik szklarskich w hucie wybitnego włoskiego artysty szkła Lino Tagliapietra na wyspie Murano. Prace NagrabECKich znajdują się w kolekcjach prywatnych oraz muzealnych, m.in. w stałej kolekcji Corning Museum of Glass w Nowym Jorku. Prezentowana w katalogu forma dekoracyjna w kształcie klepsydry powstała podczas pleneru plastyków w Krośnie i należy do najwcześniejszych szklanych prac w dorobku artystów.

141

WANDA ZAWIDZKA-MANTEUFFEL

1906-1994

Zestaw dwóch wazonów, około 1955

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, barwione w masie

15 x 12 x 9 cm, 13,5 x 11 x 8,5 cm

estymacja:

3 000 – 5 000 PLN

700 – 1 000 EUR

STAN ZACHOWANIA:

delikatne zarysowania

WYSTAWIANY:

Wanda Zawidzka-Manteuffel, Szkło, ceramika, tkanina, grafika, Muzeum Narodowe w Warszawie, 1994

LITERATURA:

Wanda Zawidzka-Manteuffel, Szkło, ceramika, tkanina, grafika, katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Warszawie, 1994, s. 48 (il.), s. 62

Wanda Zawidzka-Manteuffel, absolwentka warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych, po raz pierwszy z tworzywem szkła zetknęła się w 1946 roku w hucie w Szczytnej Śląskiej. Wcześniejsze doświadczenia z zakresu projektowania zdobywała na polu grafiki, ilustracji i tkaniny. Jej projekty dla przemysłu szklarskiego z lat 40. XX wieku nie weszły do wielkoseryjnej produkcji. Popularność zyskał zestaw naczyń ze szkła prasowanego o perełkowej dekoracji krawędzi, nagrodzony w konkursie Instytutu Wzornictwa Przemysłowego w 1951 roku. W latach 50. XX wieku kilkanaście wzorów jej autorstwa wdrożono w hucie w Szczytnej Śląskiej, wśród nich bombonierki stworzone na zamówienie Zakładów Przemysłu Cukierniczego „22 Lipca”. W kolejnej dekadzie wiele z jej projektów, głównie szklanek, kieliszków i wazonów realizowano w Hucie „Irena” w Inowrocławiu. Zawidzka-Manteuffel jest również autorką i współautorką wykonywanych w Hucie Szkła Kryształowego w Szklarskiej Porębie kryształowych żyrandoli dla auli SGGW i Ministerstwa Finansów (oba żyrandole przeniesione do Teatru Wielkiego) oraz kinkietów i żyrandoli do wnętrza Pałacu Kultury i Nauki. Na polu szkła unikatowego, tworzonego „dla siebie”, Zawidzka-Manteuffel wykorzystywała cały szereg technik zdobniczych charakterystycznych dla dawnego szkła śląskiego czy szkła weneckiego. Stosowała nakładanie nitki, gałeczek i guzków, wtapianie metali i minerałów. Jej niewielkich wymiarów czarki, miseczki, wazoniki o asymetrycznych kształtach, subtelnych barwieniach i nieregularnych spienieniach, należą dziś do najbardziej poszukiwanych obiektów przez kolekcjonerów szkła.

Michał Diament to jeden z najbardziej interesujących artystów z kręgu wrocławskiej PWSSP. Choć głównym obszarem jego działań była fotografia, równolegle i nieprzerwanie zajmował się szkłem. Oba pola twórczej działalności łączył ze sobą w szczególny sposób – fotografował prace swoje oraz innych artystów szkła z Wrocławia. Większość książek i katalogów wystaw z lat 60. i 70. XX w. poświęconych tej dziedzinie ilustrowana była zdjęciami wykonanymi przez Michała Diamenta. Wczesne realizacje Diamenta były doskonałym przykładem tzw. „szkoły wrocławskiej”. To przede wszystkim formy o charakterze użytkowym: kielichy, wazony, butle. Należą do nich zamieszczone w tym katalogu kieliszki na ciągniętych smukłych nóżkach stanowiące część jego pracy dyplomowej. W późniejszym okresie Michał Diament szklane tworzywo traktował jako materiał rzeźbiarski. Przy zastosowaniu złożonych technik hutniczych tworzył abstrakcyjne formy dekoracyjne. Prezentowana praca pochodzi z zestawu form wolnoformowanych w szkło ołowiowym, barwionych tlenkami metali, w których gęsta zawiesina pęcherzy powietrza tworzy zachwycające, barwne „wszechświaty”.

142

MICHAŁ DIAMENT

1935-1977

Forma dekoracyjna, 1974

szkło ołowiowe, barwione tlenkami metali, 40,5 x 18,5 x 18,5 cm
sygnowany i datowany na spodzie: 'M. DIAMENT 1/74'

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 800 - 2 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:
włosowata wada na szkle
odprysk w górnej części
punktowe wady w szkle

143

MICHAŁ DIAMENT

1935-1977

Forma dekoracyjna, lata 70. XX w.

szkło sodowe, barwione w masie, 52,5 x 18 x 10,5 cm

estymacja:

5 000 - 8 000 PLN

1 100 - 1 800 EUR

144

MICHAŁ DIAMENT

1935-1977

Para kieliszków, lata 60. XX w.

szkło sodowe, barwione w masie
18 x 7 x 7 cm, 17,5 x 6,5 x 6,5 cm

estymacja:

600 - 1 000 PLN

150 - 250 EUR

WYSTAWIANY:

Wystawa prac dyplomowych Michała Diamenta, Muzeum Śląskie, Wrocław 1968

LITERATURA:

Paweł Banaś, Polskie współczesne szkło artystyczne, Wrocław 1982, s. 89 (il.)

145 †

HENRYK WILKOWSKI

1933–1996

Butla, lata 70. XX w.

szkło sodowe, barwione w masie, 41,5 x 15 x 16 cm

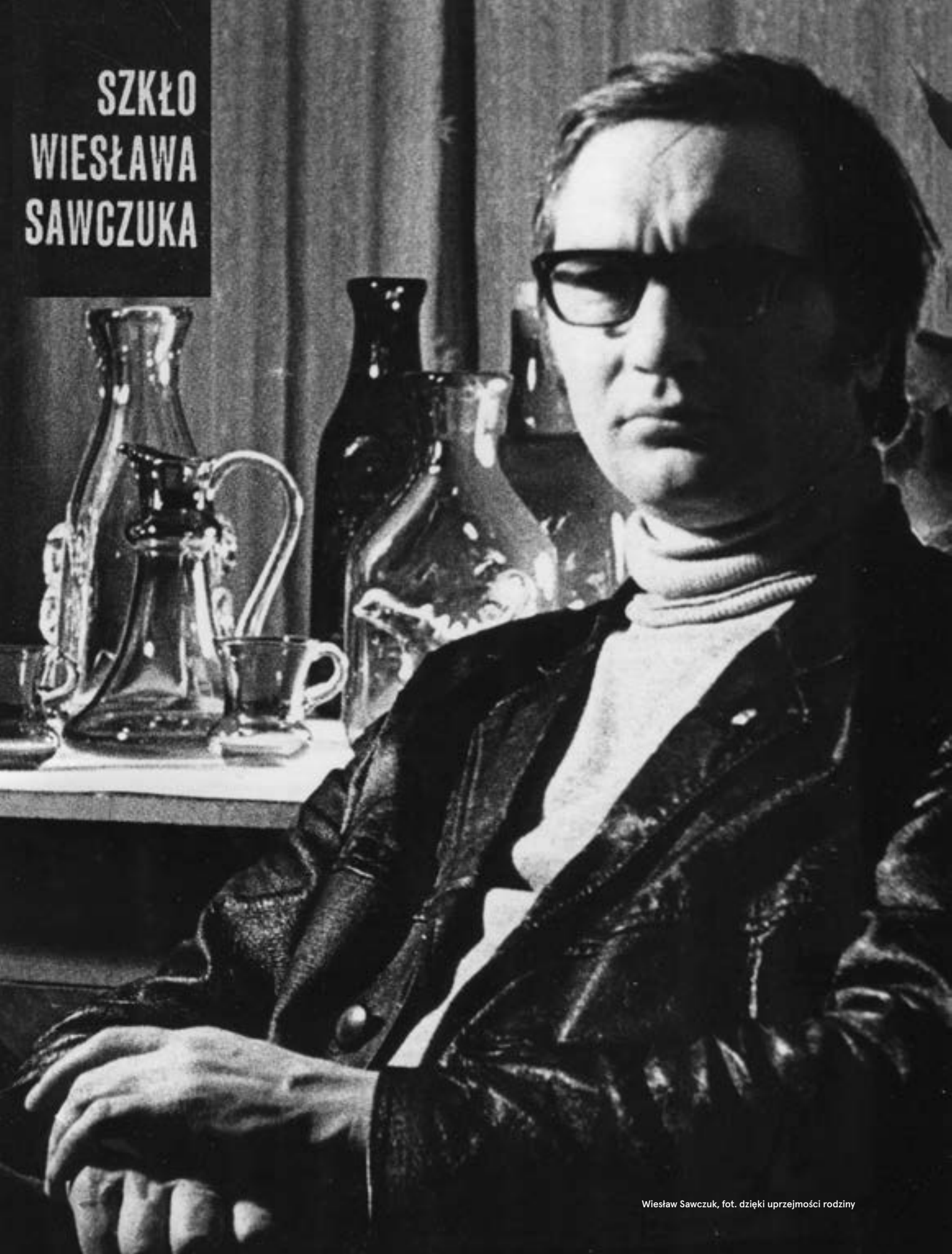
estymacja:

4 000 – 7 000 PLN

900 – 1 600 EUR

**SZKŁO
WIESŁAWA
SAWCZUKA**

WIESŁAW SAWCZUK

1933-1999

Zestaw do alkoholu, lata 60. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Hortensja" w Piotrkowie Trybunalskim

szkło sodowe, barwione w masie

w skład zestawu wchodzi karafka (36 x 9 x 9 cm) oraz cztery kieliszki (12 x 8 x 8 cm)

estymacja:

1 800 – 2 600 PLN

400 – 600 EUR

STAN ZACHOWANIA:

ubytki na rancie wlewu karafki, korek dobierany

Wiesław Sawczuk ukończył wrocławską PWSSP w roku 1959. Stamtąd trafił do Huty Szkła Gospodarczego „Hortensja” w Piotrkowie Trybunalskim, w której kierował ośrodkiem wzorcującym do roku 1968. W późniejszych latach pracował jeszcze w dwóch hutach – w Dąbrowie oraz Łysej Górze, jednak to projekty z Piotrkowa należą do jego najwybitniejszych osiągnięć. Przede wszystkim dlatego, że miał tam do dyspozycji o wiele lepsze zaplecze techniczne, dzięki czemu wachlarz jego projektów był niezwykle szeroki. Od cienkościennych, dmuchanych do form i szlifowanych, przez masywne, z grubym dnem, po kryształowe pokryte nowoczesnym szlifem.

Cechą wspólną projektów Wiesława Sawczuka była ich mocna geometryzacja, zdecydowana, dynamiczna forma. Zestaw składający się z karafki oraz kieliszków do różnych napojów, wykonany z ciemnego lub fioletowego szkła, to jego najbardziej rozpoznawalny projekt, jedna z ikon polskiego powojennego wzornictwa. Oszczędne w formie, mocno zgeometryzowane, zaskakują prostotą.

147

WIESŁAW SAWCZUK

1933-1999

Forma dekoracyjna, lata 70. XX w.

szkło, 11 x 23 x 14 cm

estymacja:

2 600 – 3 500 PLN

600 – 800 EUR

148

WIESŁAW SAWCZUK

1933-1999

Wazon, lata 80.-90. XX w.

szkło sodowe, 37,5 x 30 x 14 cm

praca powstała w Hucie "Dąbrowa" w Hucie-Dąbrowie

estymacja:

2 600 – 3 500 PLN

600 – 800 EUR

149 †

WIESŁAW SAWCZUK

1933-1999

Wazon, 1978

szkło, 21,5 x 21 x 15 cm

sygnowany, opisany i datowany na spodzie:

'WIESŁAW SAWCZUK | W-WA 1978 R.'

estymacja:

2 600 – 3 200 PLN

600 – 700 EUR

150

WIESŁAW SAWCZUK

1933-1999

Wazon, 1980

szkło sodowe, barwione w masie, 20,5 x 17 x 11,5 cm
sygnowany i datowany na spodzie: 'WIESŁAW SAWCZUK | 1980'

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 100 - 1 600 EUR

151 †

LUDWIK KICZURA

1934-2015

Forma dekoracyjna "Łowiczanka III", 1973

szkło, 21,5 x 19,5 x 19,5 cm

sygnowany, datowany i opisany na spodzie:

'ŁOWICZANKA III | LUDWIK KICZURA 1973' i monogram wiązany: 'LK'

estymacja:

3 500 - 6 000 PLN

800 - 1 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

zarysowanie i smuga dł. około 20 cm w połowie wysokości formy, ślad uderzenia

Ludwik Kiczura ukończył Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych we Wrocławiu w pracowni profesora Stanisława Dawskiego w 1960 roku. Po obronie dyplomu zatrudniony został w macierzystej uczelni na stanowisku dydaktycznym i przez ponad 50 lat jako dydaktyk i czynny projektant współtworzył zjawisko określane mianem „wrocławskiej szkoły szkła”. Zajmował się formami użytkowymi oraz unikatowymi. Jego twórczość nieustannie ewoluowała. Jednym z najciekawszych jej okresów był początek lat 70. XX wieku, kiedy artysta w piechowickiej hucie eksperymentował z barwieniem szkła tlenkami metali. Stworzył w tym czasie prace niezwykle malarskie i ekspresyjne.

152 †

TASIOS KIRIAZOPOULOS

1937

Forma dekoracyjna, 1974

szkło sodowe, barwione w masie, zdobione dokładkami, 30,5 x 14,5 x 11,5 cm
sygnowany i datowany i opisany na spodzie:

'(monogram wiązany) TK - 74 | CLASSIC - N-I | WYS 30,5 CM'

estymacja:

8 000 - 10 000 PLN

1 800 - 2 200 EUR

153

LUDWIK FIEDOROWICZ

1948

Zestaw form dekoracyjnych "Desire in blue", 2018

szkło sodowe, barwione w masie, zdobione dokładkami

26,5 x 14,5 x 12,5 cm, 13 x 17 x 15 cm, 10,5 x 21 x 19,5 cm

każda forma sygnowana i datowana na spodzie: 'Fiedorowicz | 2018'

estymacja:

3 000 – 5 000 PLN

700 – 1 100 EUR

LUDWIK FIEDOROWICZ

1948

Forma dekoracyjna z cyklu "Helikon" (Śpiewy i rozmowy), 2018

szkło sodowe, 25,5 x 14,5 x 13 cm

sygnowany i datowany na spodzie: 'Fiedorowicz | 2018'

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

Ludwik Fiedorowicz jest absolwentem Wydziału Szkła Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu. Po ukończeniu studiów w 1973 roku rozpoczął współpracę z Huta Szkła Gospodarczego „Hortensja” w Piotrkowie Trybunalskim. W kolejnych latach pracował w Hucie Szkła Gospodarczego „Ząbkowice” w Dąbrowie Górniczej, od 1975 roku na stanowisku projektanta. W drugiej połowie lat 70. XX wieku pracował również w oddziale tej huty w Siemianowicach Śląskich. Najdłużej, do 1992 roku, zawodowo związany był z innym oddziałem „Ząbkowice” – Huta Szkła Artystycznego „Staszic” w Dąbrowie Górniczej. Pełnił tam funkcję kierownika artystycznego, tam zrealizowano najwięcej jego projektów. W 1993 roku objął stanowisko plastyka miejskiego w Sosnowcu, gdzie pracował do emerytury.

Ludwik Fiedorowicz stworzył szereg projektów szkła użytkowego i dekoracyjnego, takich jak wazony, dzbany czy misy. Do najbardziej znanych jego projektów należą zestawy takie jak „Lars” czy „Bratki”. Fiedorowicz brał udział w wielu wystawach krajowych i zagranicznych, jego prace znajdują się w zbiorach m.in. Muzeum w Sosnowcu, Muzeum w Gliwicach, Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

155

DANUTA PAŁKA-SZYSZKA

1943

Zestaw form dekoracyjnych, lata 70. XX w.

szkło sodowe, 49,5 x 19 x 11 cm, 35 x 30,5 x 13 cm
praca powstała w Hucie Szkła Artystycznego "Barbara" w Polanicy-Zdroju

estymacja:

10 000 – 15 000 PLN

2 200 – 3 300 EUR

Twórczość wrocławskiej artystki, Danuty Pałki-Szyszki w ostatnich latach zostaje odkrywana na nowo. Głównie w kontekście nie znanych wcześniej powszechnie prac w szkłe. Danuta Pałka-Szyszka studiowała malarstwo monumentalne na PWSSP we Wrocławiu, ale już pierwszy kontakt ze szklaną materią miała na uczelni, gdzie obok ściennego malarstwa uczyła się projektowania kompozycji dla architektury z ceramiki i szkła.

Po uruchomieniu Huty Szkła Artystycznego „Barbara” w Polanicy Zdroju, której założeniem było umożliwienie artystom realizacji swoich projektów, Pałka-Szyszka zgłosiła się tam ze swoimi pomysłami. Zachwycona możliwościami jakie dawało szkło stworzyła serię niezwykłych prac o rzeźbiarskim charakterze inspirowanych naturą. Współpraca z hutą, choć przyniosła niezwykle efekty, nie trwała długo. Nieporozumienie z kierownictwem „Barbary” spowodowało, że artystka nie wróciła więcej do pracy w szkłe, zajmowała się ceramiką oraz malarstwem.

156 †

ADAM JABŁOŃSKI

1936-2018

Zestaw form dekoracyjnych, lata 90. XX w.

szkło, 34,5 x 10,5 x 9,5 cm, 18 x 32,5 x 10 cm
obie formy sygnowana na spodzie: "A. Jabłoński"
przy podstawie metki artysty

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

157 †

ADAM JABŁOŃSKI

1936–2018

Forma dekoracyjna, lata 90. XX w.

szkło, 45 x 13,5 x 7 cm

sygnowany na spodzie:

'A. Jabłoński', przy podstawie metka autora

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

158 †

ADAM JABŁOŃSKI

1936–2018

Para świeczników, 1998

szkło, 34 x 11 x 11 cm
sygnowane i datowane na spodzie:
'A. Jabłoński 98',
przy podstawie metki autora

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

159 †

JERZY MARAJ

1946-2016

Wazon, lata 80. XX w.

szkło sodowe, 39,5 x 10 x 10 cm
sygnowany na spodzie: 'maraj'

estymacja:

1 800 - 2 400 PLN

400 - 600 EUR

160 †

MATEUSZ MARAJ

1971

Forma dekoracyjna, lata 90. XX w.

szkło sodowe, dmuchane do formy, matowione, dokładki formowane ręcznie, 29 x 26 x 15 cm

estymacja:

1 200 - 2 000 PLN

300 - 500 EUR

161 †

MARIAN GOŁOGÓRSKI

1948

Wazon, 1996

szkło sodowe, barwione w masie, dmuchane do formy, barwione powierzchniowo, 23 x 15 x 15 cm
sygnowany i datowany na spodzie: 'MG (monogram wiązany) | 96', przy podstawie metka artysty

estymacja:

1 600 – 2 200 PLN

400 – 500 EUR

162

IRENEUSZ KIZIŃSKI

1937–2008

Forma dekoracyjna z cyklu "Tańczące Eurydyki", lata 90. XX w.

szkło ołowiowe, barwione, wolnoformowane, 89 x 49 x 43 cm
sygnowany przy podstawie: 'I. KIZIŃSKI'

estymacja:

7 000 – 10 000 PLN

1 600 – 2 200 EUR

Ireneusz Kiziński, fot. dzięki uprzejmości rodziny

163

IRENEUSZ KIZIŃSKI

1937-2008

Forma dekoracyjna "Arlekin I", około 1980

szkło sodowe, barwione w masie, 24,5 x 35 x 19 cm

estymacja:

6 000 – 8 000 PLN

1 400 – 1 800 EUR

LITERATURA:

Szkło Ingeborgi i Ireneusza Kizińskich. Katalog wystawy, BWA Częstochowa, 1980, s. nlb.

WYSTAWIANY:

Szkło Ingeborgi i Ireneusza Kizińskich, BWA Częstochowa, 1980

„Rzeźby Kizińskiego mają ścisły związek z naturą, artysta, tworząc znalazł osobliwą siłę wyrazu swojej twórczości. Wieloznaczna wymowa dzieł może być trudna do interpretacji, jeżeli jednak pozna się kontekst powstawania dzieł – można zauważyć rzeczy, których wcześniej nie udało się dostrzec. Artysta za życia czuł silny związek z przyrodą, naturą, górami. Tworząc chciał by powstałe dzieła żyły w symbiozie z matką naturą”.

Małgorzata Piss

SZKŁO i CERAMIKA

4'92

ORGAN STOWARZYSZENIA INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

**Materiały
ceramiczne
a człowiek
i środowisko**

164

WSZEWŁOD SARNECKI

1936

Kieliszek z zestawu olimpijskiego, 1968
Krośnieńskie Huty Szkła

szkło sodowe, 18 x 6,5 x 6,5 cm

estymacja:

2 600 – 3 200 PLN

600 – 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

niewielki odprysk po wewnętrznej stronie rantu

Prezentowany kieliszek pochodzi z tzw. zestawu olimpijskiego. Zamówiony przez Polski Komitet Olimpijski z okazji olimpiady w Meksyku w 1968 roku zestaw szkła miał obok wyników polskich sportowców promować kraj na arenie międzynarodowej. Komplety kieliszków do różnych alkoholi, ozdobione na nóżkach symbolem olimpijskim przeznaczone były dla dygnitarzy obecnych na olimpiadzie. W 1972 roku z okazji olimpiady w Monachium zestaw poszerzono o puchary i szklanki. Pełne komplety trafić miały jedynie do trzech osób w tym prezydent kraju, w którym odbywała się olimpiada, pojedyncze egzemplarze – do najwybitniejszych

sportowców. Naczynia te nigdy nie były dostępne w sprzedaży, ale zdobyły powszechne uznanie i choć były niezwykle trudne w wykonaniu (łączone są bowiem ze szkła prasowanego oraz formowanego ręcznie), Wszewłód Sarnecki opracował technologię pozwalającą na ich szerszą produkcję. Huta w Krośnie nie podjęła się jednak tego zadania. Ja wspomina projektant: „Dyrektor powiedział, że zwolni mnie z pracy, bo przez mój pomysł urywają się telefony, dzwonią ludzie z ministerstwa, z Rady Państwa, wszyscy chcą komplety olimpijskie”.

165 †

JERZY KRYSZTYN OLSZEWSKI

1956

Forma przestrzenna, 1989

szkło ołowiowe, szkło sodowe, 14 x 16 x 8 cm
sygnowany i datowany: 'J. Olszewski '89'

estymacja:

2 000 – 3 000 PLN

500 – 700 EUR

Jerzy Krystyn Olszewski po ukończeniu studiów na Wydziale Geografii Uniwersytetu Warszawskiego związał się z macierzystą uczelnią, gdzie pracował do grudnia 1981 roku. W czasie stanu wojennego usunięty z uniwersytetu rozpoczął aktywność na polu rzeźby. Wykonywał prace w drewnie, łączył je z papierem. Już wówczas jednym z najważniejszych składowych jego prac było światło. W 1982 roku na swojej twórczej drodze Olszewski spotyka jednego z najbardziej znanych polskich artystów szkła – prof. Henryka Albina Tomaszewskiego i od tego czasu swoje fascynacje światłem realizuje w formach szklanych. Przez kolejne lata Olszewski współpracuje z Tomaszewskim. Wyjeżdżają razem do huty. Olszewski podpatruje techniki formowania szkła na gorąco, uczy się jego obróbki. Swoje prace komponuje ze szkła i światła, tworzy szklane lampy. Prezentowana w katalogu forma przestrzenna jest odmienna od większości powstałych wówczas dzieł o miękkich, organicznych formach i płynnej linii.

166

PATERA DEKORACYJNA

II poł. XX w.

szkło sodowe, warstwowe, trawione, 5 x 32,5 x 32,5 cm
sygnowany i opisany w kompozycji : 'J.M.B | Zakopane'

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

167

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Zestaw do napojów, lata 80. XX w.

Zjednoczone Zakłady Gospodarcze INCO we Wrocławiu

szkło sodowe, barwione w masie

w skład zestawu wchodzi: dzbanek (23 x 15 x 9,5 cm), pięć szklanek (15 x 7 x 7 cm),
trzy szklanki (9 x 8,5 x 8,5 cm) oraz cztery szklanki (7 x 7 x 7 cm)

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

168

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Zestaw dwóch wazoników, lata 80. XX w.

Zjednoczone Zakłady Gospodarcze INCO we Wrocławiu

szkło sodowe, barwione w masie, 10 x 6 x 6 cm, 6,5 x 6 x 6 cm

estymacja:

600 - 1 000 PLN

150 - 250 EUR

169

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Forma dekoracyjna, lata 80. XX w.

Zjednoczone Zakłady Gospodarcze INCO we Wrocławiu

szkło sodowe, barwione w masie, 12,5 x 9 x 9 cm

estymacja:

600 - 1 000 PLN

150 - 250 EUR

170

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Patera, lata 80. XX w.

Zjednoczone Zakłady Gospodarcze INCO we Wrocławiu

szkło sodowe, barwione w masie, 5,5 x 28,5 x 28,5 cm

estymacja:

1 200 – 2 000 PLN

300 – 500 EUR

171

ZBIGNIEW HORBOWY

1935–2019

Zestaw naczyń z serii "Bałtyk", lata 70. XX w.
Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, barwione w masie
w skład zestawu wchodzi patera (6 x 29 x 29 cm) oraz sześć paterek (4 x 18,5 x 18,5 cm)

estymacja:

8 000 – 12 000 PLN

1 800 – 2 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:
delikatne zarysowania powierzchni

ZBIGNIEW HORBOWY

1935–2019

Patera z serii "Akant", lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, barwione w masie, 3,5 x 34,5 x 34,5 cm

estymacja:

1 000 – 1 500 PLN

250 – 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

delikatne zarysowania powierzchni

Zbigniew Horbowy to jeden z najwybitniejszych polskich projektantów szkła użytkowego. Absolwent wrocławskiej PWSSP, od ukończenia studiów w roku 1959 związany zawodowo i sentymentalnie z Hutą Szkła Gospodarczego „Sudety” w Szczytnej Śląskiej. Tam rozpoczął swoją karierę, tam też stworzył najważniejsze projekty: od subtelnej szklanej jednobarwnej, poprzez ascetyczne, proste formy wpisujące się w nurt „szkoły wrocławskiej”, po noszące cechy przedmiotów unikatowych szkła antiko. Był inicjatorem powstania Huty Szkła Artystycznego „Barbara” w Polanicy-Zdroju, gdzie wraz z powołanym przez siebie zespołem projektantów realizował krótkie serie szkieł użytkowych o charakterze bardziej artystycznym. W drugiej połowie lat sześćdziesiątych powstają „Sudetach” pierwsze wzory szkieł, które wkrótce stają się znakiem rozpoznawczym Horbowego. Mowa o różnego rodzaju butlach, m.in. typu „Chianti” z wysmukłą szyjką, jak również seriach butli w szkłe dwuwarstwowe, barwione w masie z gęstą zawiesiną pęcherzyków. „Antico” stosował Z. Horbowy do szkieł o charakterze czysto dekoracyjnym lub parażycowym; przede wszystkim w licznych trawestacjach tematu butli, od skromnych walców z krótką szyjką po wysmukłe kilkudziesięciocentymetrowe, wyprowadzone z prostopadłości, z rozchylonym wylewem. Podobnie tworzy też zestawy kilku form opartych na wspólnej zasadzie kompozycyjnej – 'Alicja', 'Beata' i szereg innych. Gama kolorystyczna tych realizacji była nader zróżnicowana. Od przeważających odcieni czerwieni, oranżu i bursztynu po kobalt i zielenie” (Paweł Banaś, *Polskie Współczesne Szkło Artystyczne*, Wrocław 1982, s. 156). Zbigniew Horbowy dzielił swój czas między wspomniane wyżej huty, a macierzystą uczelnię. Zatrudniony w niej od roku 1965, przeszedł wszystkie szczeble kariery naukowej. W 1981 zostaje dziekanem Wydziału Szkła i Ceramiki, w 1989 otrzymuje tytuł profesorski. Ukoronowaniem jego pracy naukowej, a jednocześnie ogromnym ukłonem środowiska akademickiego w stronę dziedziny, jaką jest projektowanie przemysłowe, było wybranie go w 1999 na rektora wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych. Funkcję tę sprawował przez dwie kadencje. W 2006 roku został odznaczony srebrnym orderem Gloria Artis, trzy lata później – złotym. W ostatnich latach twórczość Zbigniewa Horbowego przeżywała prawdziwy renesans. Jego prace prezentowane były na wielu wystawach, w tym monograficznej ekspozycji w Muzeum Miasta Gdyni w 2014 roku. Zaryzykować można stwierdzenie, że to właśnie projekty Horbowego zapoczątkowały ponowne zainteresowanie kolekcjonerów polskim szkłem.

173

ZBIGNIEW HORBOWY
1935-2019

Forma dekoracyjna, lata 80. XX w.
Huta Szkła Artystycznego "Barbara"
w Polanicy-Zdroju

szkło sodowe, barwione w masie, 39 x 11,5 x 11,5 cm

estymacja:
1 500 - 2 000 PLN
400 - 500 EUR

174

ZBIGNIEW HORBOWY
1935-2019

Wazon, lata 70.-80. XX w.
Huta Szkła Artystycznego "Barbara"
w Polanicy-Zdroju

szkło sodowe, barwione w masie, 13,5 x 15 x 15 cm

estymacja:
800 - 1 200 PLN
200 - 300 EUR

175

ZBIGNIEW HORBOWY
1935-2019

Butla z zestawu "Alicja", lata 70. XX w.
Huta Szkła Gospodarczego "Sudety"
w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, barwione w masie, 31,5 x 20 x 20 cm

estymacja:
2 000 - 3 000 PLN
500 - 700 EUR

176

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Forma dekoracyjna, lata 70.-80. XX w.
Huta Szkła Artystycznego "Barbara" w Polanicy-Zdroju

szkło sodowe, barwione w masie, 49,5 x 14,5 x 12 cm

estymacja:
1 000 - 1 500 PLN
250 - 400 EUR

177

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Forma dekoracyjna, lata 70.-80. XX w.
Huta Szkła Artystycznego "Barbara" w Polanicy-Zdroju

szkło sodowe, barwione w masie, 53,5 x 13 x 12 cm

estymacja:
1 000 - 1 500 PLN
250 - 400 EUR

178

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Forma dekoracyjna, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, barwione w masie, 57,5 x 13,5 x 13,5 cm

estymacja:

1 000 - 1 500 PLN

250 - 400 EUR

179

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Forma dekoracyjna z zestawu "Mag", lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, barwione w masie, 71 x 14,5 x 14,5 cm

estymacja:

2 000 - 4 000 PLN

500 - 900 EUR

180

ZBIGNIEW HORBOWY

1935–2019

Butla, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczycnej Śląskiej

szkło sodowe, antico, barwione w masie, 40,5 x 14,5 x 14,5 cm

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

181

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Para form dekoracyjnych, lata 70.-80. XX w.
Huta Szkła Artystycznego "Barbara" w Polanicy-Zdroju

szkło sodowe, barwione w masie, 14 x 13 x 13 cm

estymacja:

1 500 - 2 200 PLN

400 - 500 EUR

182

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Forma dekoracyjna, lata 80. XX w.

Huta Szkła Artystycznego "Barbara" w Polanicy-Zdroju

szkło sodowe, barwione w masie, 26,5 x 11 x 11 cm

estymacja:

600 - 800 PLN

150 - 200 EUR

183

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Butla, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, antico, barwione w masie, 30 x 14 x 14 cm

estymacja:

800 - 1 200 PLN

200 - 300 EUR

184

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Butla, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczycnej Śląskiej

szkło sodowe, antico, barwione w masie, 29,5 x 14,5 x 14,5 cm

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

185

ZBIGNIEW HORBOWY

1935–2019

Butla, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, antico, barwione w masie, 22 x 11 x 10,5 cm

estymacja:

800 – 1200 PLN

200 – 300 EUR

Projektowane przez niego od połowy lat 60. XX wieku szkła „antico” są wizytówką Zbigniewa Horbowego. Należą do jego najbardziej rozpoznawalnych projektów, jednak nie ze względu na formę, ale na strukturę masy szklanej – zatopione w niej ogromne ilości szklanych pęcherzy. Ten prosty zabieg, a właściwie reakcja chemiczna, polegająca na posypaniu jeszcze plastycznej, ale już uformowanej masy szklanej sodą, a następnie pokryciu jej drugą warstwą szkła, nadawała zwykłemu szklom unikatowy charakter. Technikę tę stosowano zarówno w szklach stricte użytkowych, jak i w największych projektach Horbowego, jak Mag czy Chianti. Kwintesencją „antico” są jednak niewielkie formy dekoracyjne, wazony czy też butelki, jak się je najczęściej nazywa. Ich harmonijny, klasyczny kształt w połączeniu ze spienioną strukturą szkła sprawia, że każda forma jest jednostkowa. Początkowo wytwarzano je w kilku jednolitych kolorach: miodowym, rubinowym, turkusowym (błękit) oraz szmaragdowym (zieleń). W niedługim czasie zaczęto łączyć kolory oraz cieniować je, co dodatkowo zwiększyło walory estetyczne tych szkła.

186

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Komplet sześciu kielichów, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, antico, barwione w masie, 15,5 x 6,5 x 6,5 cm

estymacja:

2 000 – 3 000 PLN

500 – 700 EUR

187

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Butla, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, antico, barwione w masie, 19 x 16 x 16 cm

estymacja:

800 - 1 400 PLN

200 - 400 EUR

188

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Zestaw trzech butli, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Sudety" w Szczytnej Śląskiej

szkło sodowe, antico, barwione w masie

17,5 x 11 x 12,5 cm, 16,5 x 13,5 x 12 cm, 15,5 x 10 x 10 cm

estymacja:

2 000 – 3 000 PLN

500 – 700 EUR

STAN ZACHOWANIA:

zarysowanie na jednej z butli, odpryski przy odstawie, punktowa wada na brzuchu jednej butli

189

ZBIGNIEW HORBOWY

1935-2019

Butla, lata 70.-80. XX w.

Huta Szkła Artystycznego "Barbara" w Polanicy-Zdroju

szkło sodowe, barwione w masie, 23 x 18,5 x 18,5 cm

estymacja:

2 000 - 2 600 PLN

500 - 600 EUR

190

LUCYNA PIJACZEWSKA

1950

Wazon, lata 70. XX w.

Huta Szkła Artystycznego "Barbara" w Polanicy-Zdroju

szkło sodowe, barwione w masie, 25,5 x 22,5 x 12 cm

estymacja:

4 000 – 6 000 PLN

900 – 1 400 EUR

191

JAN SYLWESTER DROST

1934

Wazon, lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Ząbkowice" w Dąbrowie Górniczej

szkło sodowe, barwione w masie, ręcznie formowane, 16,5 x 18 x 18 cm

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

zarysowania powierzchni

192

FORMA DEKORACYJNA

2 poł. XX w.

szkło sodowe, barwione w masie, ręcznie formowane, 12 x 20 x 20 cm

estymacja:

700 – 1 000 PLN

200 – 250 EUR

193

ZESTAW FORM DEKORACYJNYCH

lata 70. XX w.

Instytut Szkła w Warszawie, filia w Krakowie

szkło sodowe, barwione w masie

32,5 x 13,5 x 10 cm, 29,5 x 11 x 10,5 cm, 29 x 11,5 x 11,5 cm, 12,5 x 13 x 13 cm

estymacja:

1 500 – 2 000 PLN

400 – 500 EUR

STAN ZACHOWANIA:

odprysk na rancie jednej z form, zarysowanie na jednej z form

194

ZESTAW NACZYŃ

lata 70. XX w.

Instytut Szkła w Warszawie, filia w Krakowie

szkło sodowe, barwione w masie
w skład zestawu wchodzi trzy formy: puchar (13 x 9 x 9 cm), kielich (21 x 9 x 9 cm)
oraz patera na nóżce (22 x 16 x 16 cm)

estymacja:

1 000 – 1 500 PLN

250 – 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

wada w masie na jednym z naczyń

„Cudownie żarzące się rubiny, zielenie – od soczystej do rozpywającej się w mleku, przezroczyste błękity, głębokie granaty i ten niesłychany kolor żółty (...). Kolor, to było mocne uderzenie. Dla oczu, odzwyczajanych przez tyle lat systematycznie przez nasz przemysł od radości życia wyrażonej barwą, oczu wychowanych na dystygowanych zgniłościach i szarościach naszej ‘Cepeli’, jej tkaninach i powściągliwej ceramice. Ale to tylko kolor. A forma? Gra to szkło nie tylko misternością i kruchością, ale właśnie masywnością i topornością, a zarazem płynnością” – tak na łamach miesięcznika „Ty i ja” Teresa Kuczyńska opisała pierwsze wyniki szklanych eksperymentów Jerzego Słuczana-Orkusza przy Lipowej 3 w Krakowie. Prezentowane po raz pierwszy w 1971 roku w salonie Desy naczynia użytkowe i formy artystyczne Orkusza zachwyciły publiczność bogactwem barw, fantazyjnymi zdobieniami, plastycznością. Utrzymane w stylu retro, odbiegające od ówczesnego wzornictwa, od nowoczesnej estetyki lat 60. i 70. XX w. „szkło krakowskie” podbiło szybko polski i europejski rynek. Dziś jego popularność wraca ze zdwojoną siłą. Prace Jerzego Słuczana-Orkusza, Zofii Pasek, Michała Jakubasa czy Barbary Świstackiej prezentowane są na najważniejszych wystawach polskiego designu, obecne w jego opracowaniach, a przede wszystkim poszukiwane przez kolekcjonerów.

195

ZESTAW DWÓCH WAZONÓW

lata 70. XX w.

Instytut Szkła w Warszawie, filia w Krakowie

szkło sodowe, barwione w masie
16,5 x 20 x 20 cm, 15 x 18 x 18 cm

estymacja:

1 200 – 1 600 PLN

300 – 400 EUR

196

ŚWIECZNIK

lata 70. XX w.

Instytut Szkła w Warszawie, filia w Krakowie

szkło sodowe, barwione w masie, 28 x 6 x 6 cm

estymacja:

500 – 800 PLN

150 – 200 EUR

197

FORMA DEKORACYJNA

lata 70. XX w.

Instytut Szkła w Warszawie, filia w Krakowie

szkło sodowe, barwione w masie, 27,5 x 24,5 x 19,5 cm

estymacja:

800 – 1 200 PLN

200 – 300 EUR

198

WAZON

lata 70. XX w.

Instytut Szkła w Warszawie, filia w Krakowie

szkło sodowe, barwione w masie, 28,5 x 16 x 16 cm

estymacja:

700 – 1 000 PLN

200 – 250 EUR

199

JAN SYLWESTER DROST

1934

Wazon "Optyczny", lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Żąbkowice" w Dąbrowie Górniczej

szkło sodowe, barwione w masie, prasowane, 12,5 x 9,5 x 6 cm

estymacja:

600 – 1 000 PLN

150 – 250 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowe odpryski w jednym z narożników oraz przy podstawie

Małżeństwo Drostów całkowicie zmieniło oblicze polskiego szkła prasowanego, wynosząc je na mistrzowski poziom, także na arenie międzynarodowej. Należą do najbardziej utytułowanych i najczęściej nagradzanych polskich projektantów, a ich szkła znajdują się w największych kolekcjach muzealnych na świecie. Z uwagi na dekoracje najczęściej imitujące zdobiny na szkłe ołowiowym, „prasówka”, jak się ją potocznie nazywa, często określana była „kryształem dla ubogich”. Tania, masowa, zazwyczaj słabej jakości – nie cieszyła się uznaniem ani w oczach wymagających odbiorców, ani osób zawodowo związanych z przemysłem szklarskim. Zatrudnienie w 1960 roku Jana Sylwestra Drosta, absolwenta wrocławskiej PWSSP, w Hucie Szkła Gospodarczego „Żąbkowice” w Dąbrowie Górniczej było chyba najlepszym krokiem w historii zakładu. Młody projektant, zamiast kontynuować i powielać dotychczasową estetykę produkcji, miał stworzyć nowe linie wzorów szkła prasowanego. Wywiązał się z powierzonego mu zadania lepiej, niż ktokolwiek przewidział. Można powiedzieć, że razem ze swoją żoną dokonali cudu. Z technologii szkła prasowanego uczynił jego największy atut. Udowodnił, że ten typ szkła może być nie tylko nowoczesny, a wręcz nowatorski. Niektóre z zaprojektowanych przez niego form mogły być wykonane jedynie

200

JAN SYLWESTER DROST

1934

Wazon "Optyczny", lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Żąbkowice" w Dąbrowie Górniczej

szkło sodowe, barwione w masie, prasowane, 21 x 14 x 8 cm

estymacja:

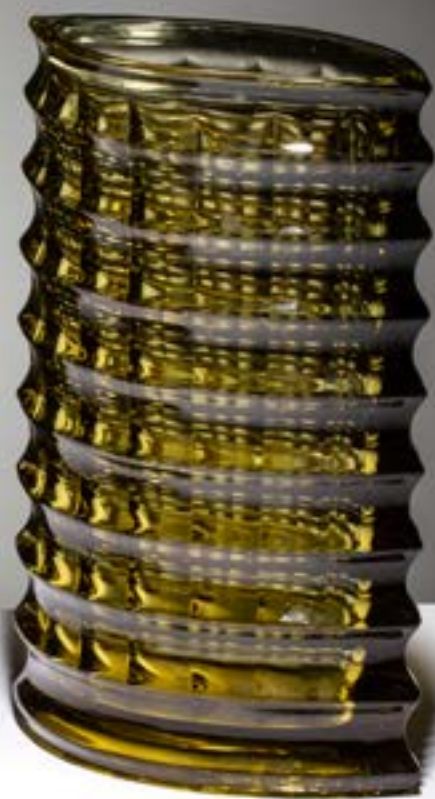
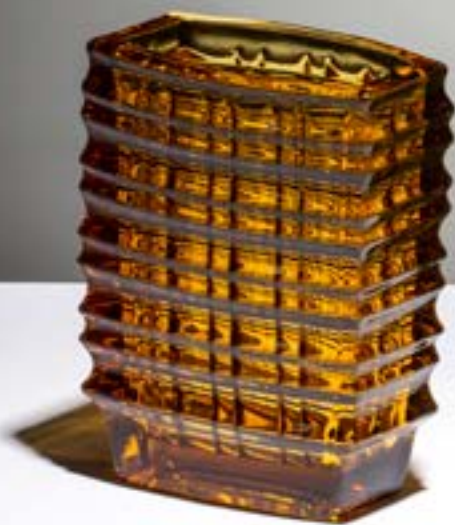
1 000 – 1 500 PLN

250 – 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

wada fabryczna w górnej partii

w tej technologii, nie udałooby się wykonać takich szkła w tradycyjnych formach szklarskich. Kluczem do sukcesu okazał się jego upór i dążenie do dokładnego poznania technologii, a następnie wykorzystanie jej jako atutu. W ten sposób stworzył szkła, które na krajowych i międzynarodowych wystawach nie dość, że zdobywały nagrody i wyróżnienia, to jeszcze spędzały sen z powiek technologom z innych hut, którzy zachodzili w głowę jak niektóre z nich zostały stworzone. Eryka Trzewik-Drost do „Żąbkowic” przeniosła się w roku 1966, po kilku latach pracy (również niezwykle owocnej) w Zakładach Porcelany Stołowej „Bogucice”. W przeciwieństwie do męża nie fascynowała się aż tak samym procesem produkcyjnym – tu zdawała się na jego wiedzę i doświadczenie – skupiając się raczej na estetycznych aspektach projektowania. Jej szkła są subtelniejsze, bardziej „plastyczne”, kobiece. Wielokrotnie zdobywała nagrody na krajowych i międzynarodowych wystawach szkła. Drostowie związani byli przez całe swoje zawodowe życie z jedną hutą, tworząc imponujący zbiór projektów użytkowych oraz szkła unikatowych. Doskonali projektanci, którzy jak mało kto odnaleźli się w realiach produkcji przemysłowej, wynosząc ją na mistrzowski poziom i przekraczając swoimi projektami wszystkie granice.

201

JAN SYLWESTER DROST

1934

Zestaw naczyń "Diatret", lata 70. XX w.

Huta Szkła Gospodarczego "Ząbkowice" w Dąbrowie Górniczej

szkło sodowe, barwione w masie, prasowane

w skład zestawu wchodzi: misa (9 x 25 x 25 cm), miseczka (5,5 x 12 x 12 cm), bomboniera z przykrywką (10 x 17,5 x 17,5 cm), wazonik (14,5 x 9 x 9 cm), oraz para świeczników (6,5 x 9,5 x 9,5 cm)

estymacja:

6 500 – 9 000 PLN

1 500 – 2 000 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowa wada w szkło na koronie misy

202

WAZON

lata 70. XX w., Niemcy

szkło sodowe, barwione w masie, prasowane, 16 x 11 x 11 cm

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 400 EUR

STAN ZACHOWANIA:

punktowa wada szkła (otwarty pęcherzyk powietrza)

203

EDYTA BARAŃSKA

Stolik "All 3", 2021

metal, szkło, 60,5 x 89 x 83,5 cm

estymacja:

4 000 – 6 000 PLN

900 – 1 400 EUR

Edyta Barańska, właścicielka studia projektowego i projektantka szkła. Zaraz po studiach na ASP we Wrocławiu w pracowni profesora Zbigniewa Horbowego podjęła współpracę z najlepszymi hutami w Polsce i Norwegii, gdzie stworzyła formy użytkowe i dekoracyjne, które łączą design z artystycznym charakterem przedmiotów. Brała udział w licznych wystawach w Polsce, Belgii, Holandii, Niemczech, Meksyku i USA, co zaowocowało obecnością jej prac niemal na całym świecie, między innymi w stałych zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie.

RZEŹBA I FORMY PRZESTRZENNE

MAGDALENA GROSS
Żubr, lata 30. XX w.

AUKCJA 15 KWIETNIA 2021, 19:00

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW
6 – 15 kwietnia 2021

IKONY I SZTUKA ROSYJSKA

Ikona – Zmartwychwstanie Chrystusa
i 12 Świąt Cerkiewnych (Przednik), XIX w.

AUKCJA 29 MARCA 2021, 19:00

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY
Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW
19 – 29 marca 2021

SZTUKA DAWNA

PRACE NA PAPIERZE

AUKCJA 13 MAJA 2021, 19:00

TEOFIL KWIATKOWSKI
„Matka z dzieckiem”

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY

Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW

4 – 13 maja 2021

GRAFIKA ARTYSTYCZNA

SZTUKA DAWNA

AUKCJA 27 KWIETNIA 2021, 19:00

GUSTAW GWOZDECKI

„Przysięga II” („Alegoria szabla w słońcu”), ok. 1928

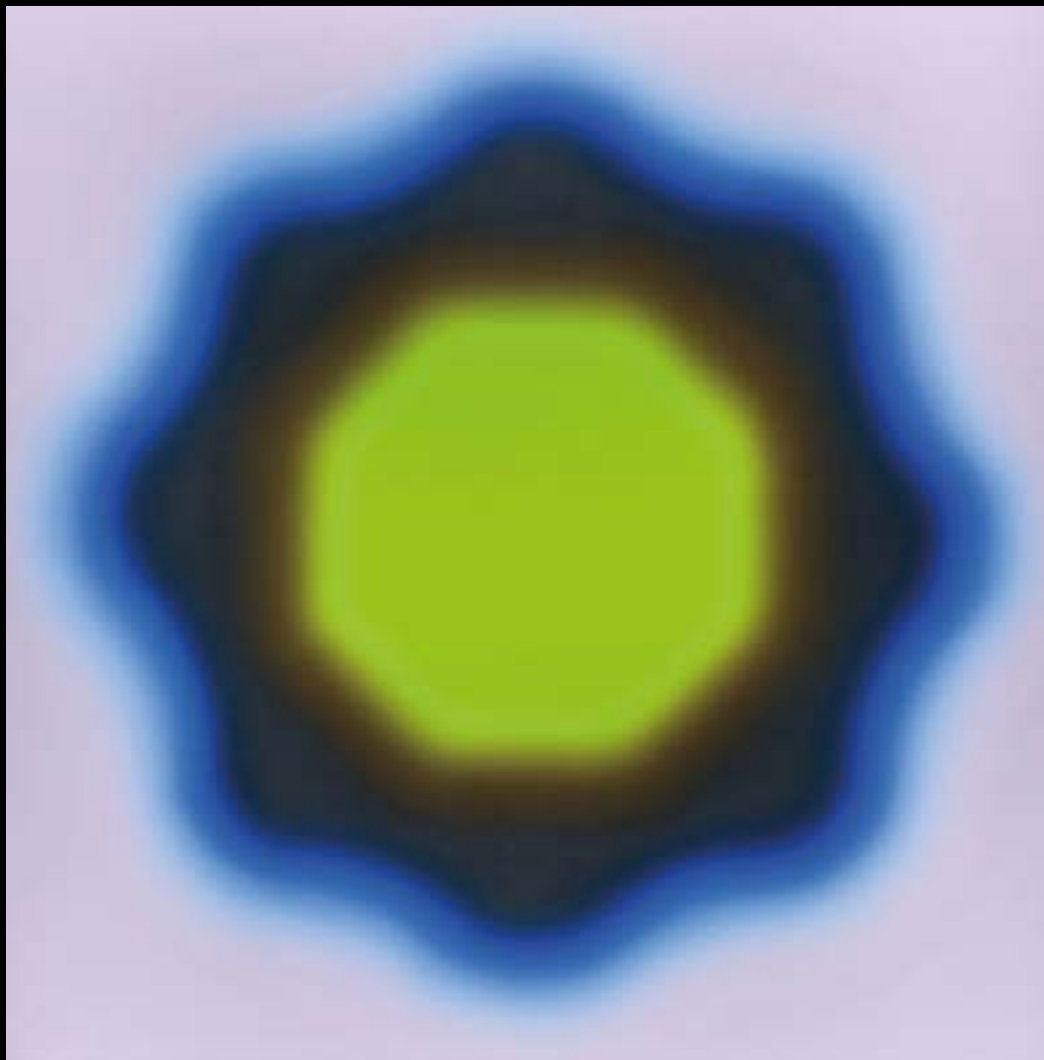

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY

Dom Aukcyjny Desa Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

WYSTAWA OBIEKTÓW

17 – 27 kwietnia 2021

ILE MOŻE BYĆ WARTE DZIEŁO SZTUKI? PONAD 7 000 000 ZŁ

**TAKĄ CENĘ OSIĄGNAŁ W GRUDNIU 2020 NA AUKCJI
W DESA UNICUM OBRAZ WOJCIECHA FANGORA "M22"**

W 2020 ROKU OBROTY NA RYNKU AUKCYJNYM UROŚŁY O PRAWIE 30%

ROK 2020 PRZYNIÓSŁ WIELE REKORDÓW,
NAJWIĘCEJ Z NICH – W DESA UNICUM.

TO DOSKONAŁY MOMENT, BY WYSTAWIĆ
DZIEŁO SZTUKI NA AUKCJĘ.

PROSIMY O KONTAKT Z EKSPERTAMI
SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ DESA UNICUM:

RZEŻBA I FORMY PRZESTRZENNE
15 KWIEŚNIA 2021

Termin przyjmowania obiektów:
DO 11 MARCA 2021

kontakt: Alicja Sznajder
a.sznajder@desa.pl
22 163 66 12, 502 994 177

FOTOGRAFIA KOLEKCJONERSKA
22 KWIEŚNIA 2021

Termin przyjmowania obiektów:
DO 16 MARCA 2021

kontakt: Katarzyna Żebrowska
k.zebrowska@desa.pl
22 163 66 49, 539 546 701

PRACE NA PAPIERZE
13 MAJA 2021

Termin przyjmowania obiektów:
DO 8 KWIEŚNIA 2021

kontakt: Agata Matusielarska
a.matusielarska@desa.pl
22 163 66 50, 539 546 699

KLASYCY AWANGARDY PO 1945
27 MAJA 2021

Termin przyjmowania obiektów:
DO 20 KWIEŚNIA 2021

kontakt: Anna Szynkarczuk
a.szynkarczuk@desa.pl
22 163 66 41, 664 150 866

Udział klienta w aukcji regulują WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ, WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI oraz niniejszy PRZEWODNIK DLA KLIENTA. Zachęcamy do zapoznania się z trzyczęściowym regulaminem, który ma na celu przedstawienie stosunku prawnego pomiędzy Domem Aukcyjnym DESA Unicum a kupującym w ramach aukcji. DESA Unicum pełni funkcję pośrednika handlowego pomiędzy komitentami wstawiającymi obiekty na aukcję a kupującymi. Warunki mogą być przez DESA Unicum odwołane lub zmienione poprzez aneksy dostępne w sali aukcyjnej lub poprzez obwieszczenie aukcjonera.

PRZEWODNIK DLA KLIENTA

I. PRZED AUKCJĄ

1. Cena wywoławcza

Cena wywoławcza jest kwotą, od której aukcjoner rozpoczyna licytację. Zwyczajowo cena wywoławcza zawarta jest między połową a trzy czwarte dolnej granicy estymacji. Cena wywoławcza może być podana w katalogu.

2. Opłata aukcyjna

Do kwoty wylicytowanej doliczamy opłatę aukcyjną. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wynagrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 20% końcowej ceny obiektu (kwoty wylicytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej, w przypadku kiedy obiekt nie został sprzedany w ramach aukcji. Kwota wylicytowana wraz z opłatą aukcyjną zawiera podatek od towarów i usług VAT. Na zakupione obiekty wystawiamy faktury VAT marża. Wystawiamy je na wyraźne życzenie klienta. Jeżeli w dniu ewidencjonowania sprzedaży na kasie rejestrującej (w dniu wystawienia paragonu fiskalnego), klient nie jest pewny, czy chce otrzymać fakturę VAT marża, powinien on podać kasjerowi numer, za pomocą którego jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej (NIP), w celu umieszczenia tego numeru na paragonie fiskalnym. DESA Unicum nie może wystawić faktury do paragonu, który nie będzie zawierał numeru NIP nabywcy, pomimo zgłoszenia takiego żądania przez klienta w ustawowym terminie. Jeżeli kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota nie określona jest w euro, paragon fiskalny zawierający NIP stanowi fakturę uproszczoną, co do której nie zachodzi konieczność wystawienia dodatkowej faktury VAT marża.

3. Estymacja

Podana w katalogu estymacja jest szacunkową wartością obiektu i ma charakter wskazówki dla zainteresowanego nim klienta. W celu uzyskania dodatkowych informacji odnośnie estymacji rekomendujemy kontakt z naszymi doradcami. Licytacja zakończona w przedziale estymacji lub powyżej górnej granicy estymacji jest transakcją ostateczną. Estymacje nie uwzględniają opłaty aukcyjnej ani żadnych opłat dodatkowych.

4. Estymacje w walutach innych niż polski złoty

Transakcje aukcyjne zawierane są w polskich złotych, jednakże estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane w euro lub dolarach amerykańskich. Kurs walut w dniu aukcji może się różnić od tego w dniu druku katalogu, informacja ta ma więc charakter orientacyjny.

5. Cena gwarancyjna

Jest to najniższa kwota, za którą możemy sprzedać obiekt bez dodatkowej zgody sprzedającego. Jest równa bądź niższa niż dolna granica estymacji. Poszczególne obiekty mogą, jednak nie muszą, posiadać ceny gwarancyjnej. Jeżeli w drodze licytacji cena gwarancyjna nie zostanie osiągnięta, zakończenie licytacji skutkuje odczytaniem przez aukcjonera słowa "pass". Oznacza to, że transakcja nie została zawarta. Fakt ten zostaje ogłoszony bez uderzenia młotkiem. Opcjonalnie, jeżeli transakcja nie osiągnie ceny gwarancyjnej, aukcjoner może ogłosić zawarcie transakcji warunkowej. Fakt ten zostaje ogłoszony po uderzeniu młotkiem.

6. Pass

"Pass" zostaje odczytany przez aukcjonera w momencie, kiedy licytacja danego obiektu nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i nie dochodzi do zwarcia transakcji w ramach aukcji. Klienci zainteresowani takim obiektem mogą zgłaszać oferty zakupu po zakończeniu aukcji. Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo przyjęcia więcej niż jednej oferty poaukcyjnej. Klient, który złożył ofertę w wysokości ceny gwarancyjnej, ma pierwszeństwo zakupu. Dom Aukcyjny zastrzega sobie również prawo do nieoferowania obiektów w sprzedaży poaukcyjnej.

7. Transakcja warunkowa

Możliwość zawierania transakcji warunkowych w ramach aukcji musi być ogłoszona przez aukcjonera przed rozpoczęciem aukcji. Tego typu transakcja zostaje zawarta w momencie, kiedy licytacja nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i aukcjoner ogłosił taki fakt po uderzeniu młotkiem. Transakcja warunkowa traktowana jest jako wiążąca oferta nabycia obiektu po cenie wylicytowanej. Zobowiązujemy się do negocjacji ceny z komitentem, jednak nie gwarantujemy możliwości zakupu po cenie wylicytowanej. Jeżeli w toku negocjacji klient zdecyduje się podnieść ofertę do poziomu ceny gwarancyjnej lub zaakceptujemy wylicytowaną kwotę, umowa sprzedaży dochodzi do skutku. Jeżeli negocjacje nie przyniosą pozytywnego efektu w okresie pięciu dni roboczych liczonych od dnia aukcji, obiekt uznajemy za niesprzedany. W okresie tym zastrzegamy sobie prawo do przyjmowania po aukcji ofert równych cenie gwarancyjnej na obiekty wylicytowane warunkowo. W przypadku otrzymania takiej oferty od innego oferenta informujemy o tym fakcie klienta, który wylicytował obiekt warunkowo. W takim przypadku klient ma prawo do podniesienia swojej oferty do ceny gwarancyjnej i wtedy przysługuje mu prawo pierwszeństwa nabycia obiektu. W przeciwnym wypadku transakcja warunkowa nie dochodzi do skutku, a obiekt może zostać sprzedany innemu oferentowi.

8. Obiekty katalogowe

Zapewniamy fachową wycenę oraz rzetelny opis katalogowy powierzonego nam do sprzedaży obiektu. Wykonywane są one w najlepszej wierze z wykorzystaniem doświadczenia i fachowej wiedzy naszych pracowników oraz współpracujących z nami ekspertów. Mimo uwagi poświęcanej każdemu z obiektów w pro-

cesie opracowywania, dokumentacji pochodzenia, historii wystaw i bibliografii przedstawione informacje mogą nie być wyczerpujące, a w niektórych przypadkach pewne fakty odnoszące się do kolejnych właścicieli, ekspozycji oraz publikacji, w ramach których obiekt był prezentowany, mogą być celowo nieuwjawnione.

9. Stan obiektu

Opisy katalogowe nie prezentują pełnego stanu zachowania obiektów. Brak takiej informacji nie jest równoznaczny z tym, że obiekt jest wolny od wad i uszkodzeń. Wskazane jest zatem, aby zainteresowani zakupem konkretnego obiektu dokonali jego dokładnych oględzin na wystawie przedaukcyjnej oraz przeprowadzili konsultacje z profesjonalnym konserwatorem, którego na wyraźną prośbę możemy rekomendować. Na specjalne życzenie klienta możemy dostarczyć szczegółowy raport stanu zachowania obiektu. Przygotowując taki raport, nasi pracownicy oceniają stan obiektu, biorąc pod uwagę jego szacunkową wartość oraz charakter aukcji, w ramach której jest on wystawiony na sprzedaż. Mimo że oceny przedmiotów pod tym względem prowadzone są rzetelnie, należy pamiętać, że nasi pracownicy nie są zawodowymi konserwatorami. Jeśli obiekt sprzedawany jest w ramie, nie ponosimy odpowiedzialności za jej stan. W przypadku obiektów nieoprawionych chętnie polecimy profesjonalną pracownię opraw.

10. Wystawa obiektów aukcyjnych

Wystawy przedaukcyjne są bezpłatnie dostępne dla oglądających. W trakcie ich trwania zachęcamy do kontaktu z naszymi ekspertami, którzy chętnie odpowiedzą na wszystkie pytania i prześlą szczegółowe informacje o poszczególnych obiektach.

11. Legenda

Poniższa legenda wyjaśnia symbole, które mogą Państwo znaleźć w niniejszym katalogu:

□ - obiekty bez ceny gwarancyjnej

↑ - obiekty, do których doliczamy opłatę wynikającą z tzw. droit de suite, tj. prawa twórcy i jego spadkobierców do otrzymywania wynagrodzenia z tytułu dokonanych za-wodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy dzieł. Powyższa opłata jest obliczana według poniższych stawek:

1) 5% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 2 000 euro opłata 100 euro) oraz

2) 3% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000,01 euro do równowartości 200 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 80 000 euro opłata 3 400 euro) oraz

3) 1% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 200 000,01 euro do równowartości 350 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 300 tys. euro opłata 8 000 euro) oraz

4) 0,5% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 350 000,01 euro do równowartości 500 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 400 tys. euro, opłata 8 750 euro) oraz

5) 0,25% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale przekraczającym równowartość 500 000 euro – jednak w kwocie nie wyższej niż równowartość 12 500 euro.

W Polsce droit de suite reguluje art. 19-19(5) ustawy o prawach autorskich i pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. z późniejszymi zmianami, zgodnie z obowiązującą w Unii Europejskiej dyrektywą 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki. Opłata obliczana będzie z użyciem kursu dziennego NBP z dnia poprzedzającego aukcję. Opłata obliczana będzie, gdy równowartość kwoty wylicytowanej przekroczy 100 EUR.

Ω - obiekty sprowadzane z państw spoza Unii Europejskiej, do których ceny doliczamy podatek graniczny w wysokości 8% kwoty wylicytowanej

o - przedmioty wytworzone w całości lub zawierające elementy wytworzone z roślin lub zwierząt określanych jako chronione lub zagrożone

0 - obiekty z pozwoleniem na wywóz

12. Prenumerata katalogów

W sprawie prenumeraty katalogów prosimy o kontakt pod numerem telefonu: 22 163 66 00 lub drogą mailową na adres: prenumerata@desa.pl. Katalogi dostępne są również na naszej stronie internetowej www.desa.pl. Zachęcamy do pobierania darmowych katalogów w formacie PDF.

II. AUKCJA

Udział w licytacji można wziąć osobiście, po uprzednim złożeniu zlecenia licytacji telefonicznej lub zlecenia licytacji z limitem, a także za pośrednictwem Aplikacji Online (strona internetowa <https://bid.desa.pl/>) oraz bezpłatna aplikacja mobilna DESA Unicum służąca do udziału w licytacji przez Internet).

1. Przebieg aukcji

Aukcję prowadzi aukcjoner, który wyczytuje obiekty i kolejne postąpienia, wskazując licytujących, ogłasza zakończenie licytacji oraz wskazuje zwycięzcę. Zakończenie licytacji obiektu następuje w momencie uderzenia młotkiem przez aukcjonera. Jest to równoznaczne z zawarciem umowy sprzedaży między domem aukcyjnym a licytującym, który zaofertował najwyższą kwotę. W razie zaistnienia sporu w trakcie licytacji aukcjoner rozstrzyga spór albo ponownie przeprowadza licytację danego obiektu. Zastrzegamy sobie prawo do utrwalania przebiegu aukcji za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Zastrzegamy sobie prawo do licytowania jedynie wcześniej zgłoszonych przez uczestników aukcji obiektów. W takiej sytuacji numery obiektów są przed aukcją zgłaszane obsłudze domu aukcyjnego. Aukcjoner ma prawo do

dowolnego rozdzielania lub łączenia obiektów oraz do ich wycofania z licytacji bez podania przyczyn. Opisy zawarte w katalogu aukcji mogą być uzupełnione lub zmienione przez aukcjонера lub osobę przez niego wskazaną przed rozpoczęciem licytacji. Aukcja jest prowadzona w języku polskim, jednak na specjalne życzenie uczestnika aukcji niektóre spośród licytacji mogą być równolegle prowadzone w językach angielskim i niemieckim. Prośby takie powinny być składane najpóźniej godzinę przed aukcją wraz z informacją, których obiektów dotyczą. Licytacja odbywa się w tempie 60-100 obiektów na godzinę.

2. Licytacja osobista

W celu licytacji osobistej należy wypełnić formularz udziału w aukcji i odebrać tabliczkę z numerem. Nowi klienci powinni zarejestrować się przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji, by dać nam czas na przetworzenie danych. W celu ich weryfikacji możemy poprosić o dokument potwierdzający tożsamość osoby rejestrowanej (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy). Dane osobowe klientów są informacjami poufnymi i pozostają do wyłącznej wiadomości DESA Unicum i spółek powiązanych, które mogą przetwarzać dane osobowe uczestników aukcji w zakresie niezbędnym do realizacji zleceń licytacji. Klientom, którzy posiadają nieuregulowane należności z tytułu zakupów na wcześniejszych aukcjach, możemy odmówić udziału w kolejnej. Prosimy o pilnowanie listaka aukcyjnego. W przypadku jego zgubienia prosimy o natychmiastowe poinformowanie o tym naszej obsługi. Po zakończeniu aukcji należy zwrócić tabliczkę z numerem w punkcie rejestracji, a w przypadku zakupu należy odebrać potwierdzenie zawartych transakcji.

3. Licytacja telefoniczna

Jeżeli nie mogą Państwo uczestniczyć w aukcji osobiście, istnieje możliwość licytacji przez telefon za pośrednictwem jednego z naszych pracowników. Klienci zainteresowani taką usługą powinni przesłać wypełniony formularz zlecenia najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Nie ponosimy odpowiedzialności za realizację zleceń dostarczonych później. Formularz zlecenia dostępny jest na ostatnich stronach katalogu, w siedzibie naszego domu aukcyjnego oraz na naszej stronie internetowej. Formularz należy przesłać faksem, pocztą, mailem lub dostarczyć osobiście. Wraz z formularzem prosimy o przesłanie fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych. Nasz pracownik połączy się z klientem przed rozpoczęciem licytacji wybranych obiektów. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za brak możliwości wzięcia udziału w licytacji telefonicznej w przypadku problemów z uzyskaniem połączenia z podanym przez klienta numerem telefonu. Dlatego rekomendujemy wskazanie maksymalnej kwoty (bez opłaty aukcyjnej), do której będziemy mogli licytować w Państwa imieniu. Zastrzegamy prawo do nagrywania i archiwizowania rozmów telefonicznych, o których mowa powyżej. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

4. Licytacja w imieniu klienta

Drugą opcją dla klientów, którzy nie mogą osobiście uczestniczyć w aukcji, jest złożenie zlecenia licytacji z limitem. Klienci zainteresowani taką usługą również powinni przesłać wypełniony formularz najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Obowiązując ten sam formularz co w przypadku licytacji telefonicznej. Zawarte w formularzu kwoty nie powinny uwzględniać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodne z tabelą postąpię przedstawioną w dalszej części przewodnika. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpię zostanie ona obniżona. Nasi pracownicy dołożą wszelkich starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeżeli limit jest niższy niż cen gwarancyjna w wypadku niesprzedania obiektu w czasie aukcji, limit rozpatrywany jest jako oferta poukcyjna. Opcjonalnie może dojść do zawarcia transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

5. We wszystkich aukcjach DESA Unicum można brać udział za pośrednictwem Aplikacji Online. Aby wziąć udział w aukcji należy założyć darmowe konto w Aplikacji Online, a następnie zarejestrować się do konkretnej aukcji – z uwagi na proces weryfikacji i dopuszczenia do aukcji prosimy o rejestrowanie się na aukcję nie później niż 12 godzin przed rozpoczęciem licytacji. Na każdą aukcję należy rejestrować się oddzielnie. Klient otrzymuje mailem informację o dopuszczeniu do aukcji. Klienci zarejestrowani później mogą zostać niedopuszczeni do licytacji. Po pierwszym pozytywnym procesie weryfikacji, klient może zostać dodany do listy klientów weryfikowanych automatycznie, co oznacza, że przy rejestracji na kolejną aukcję, informację o dopuszczeniu do aukcji klient otrzyma automatycznie od razu, bezpośrednio po zarejestrowaniu się. Uczestniczyć w aukcji można zarówno składając oferty na obiekty z aukcji przed rozpoczęciem licytacji (działa to wtedy tak jak zlecenie stałe) jak i składając oferty (kolejne przebiega) w trakcie trwania aukcji na żywo, obserwując relację online w serwisie. DESA Unicum zastrzega sobie prawo do ustawiania klientom licytującym przez Internet limitów transakcyjnych. Opisana usługa jest darmowa i poufna. Ponadto, istnieje możliwość oglądania relacji audio-video z Sali Aukcyjnej.

6. Tabela postąpię

cena	postąpienie
0 – 2 000	100
2 000 – 3 000	200
3 000 – 5 000	200/500/800 (np. 3 200, 3 500, 3 800)
5 000 – 10 000	500
10 000 – 20 000	1 000
20 000 – 30 000	2 000
30 000 – 50 000	2 000/5 000/8 000 (np. 32 000, 35 000, 38 000)
50 000 – 100 000	5 000
100 000 – 300 000	10 000

300 000 – 700 000	20 000
700 000 – 1 500 000	50 000
1 500 000 – 3 000 000	100 000
3 000 000 – 8 000 000	200 000
powyżej 8 000 000	wg uznania aukcjонера

III. PO AUKCJI

1. Płatność

Kupujący zobowiązany jest do zapłaty należności za wylicytowane obiekty w terminie 7 dni od dnia aukcji. Przekroczenie wyznaczonego terminu grozi naliczeniem odsetek ustawowych za okres opóźnienia w zapłacie. Akceptujemy płatność w gotówce do równowartości 10.000 EUR obliczonej według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP, obowiązującego w dniu dokonania płatności, kartami płatniczymi (MasterCard, VISA) oraz przelewem bankowym na konto: mBank S.A. 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWA3. W tytule prosimy wpisać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.

2. Płatność w walutach innych niż polski złoty

Wszystkie transakcje zawierane są w polskich złotych. Na specjalne życzenie po wcześniejszym uzgodnieniu dopuszczamy wpłaty w euro, dolarach amerykańskich lub funtach brytyjskich. Wartość transakcji opłacanej w innej walucie niż polski złoty będzie powiększona o opłatę manipulacyjną w wysokości 1%. Przeliczenia dokonujemy po dziennym kursie kupna waluty mBank S.A.

3. Odstąpienie od umowy

W razie opóźnienia nabywcy w zapłacie możemy odstąpić od umowy z nabywcą po bezskutecznym upływie terminu dodatkowego wyznaczonego na zapłatę. W przypadku skorzystania przez DESA Unicum z prawa odstąpienia, DESA Unicum może dochodzić od nabywcy odszkodowania tytułem utraconych korzyści, które obejmują m. in. szkodę spowodowaną brakiem uzyskania opłaty aukcyjnej.

4. Reklamacje

Wszelkie możliwe reklamacje rozpatrywane są zgodnie z przepisami prawa polskiego. Reklamację z tytułu niezgodności towaru z umową można zgłosić w ciągu jednego roku od wydania obiektu. Wobec osób niebędących bezpośrednimi nabywcami na aukcji nie ponosimy odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne oraz wady prawne zakupionych obiektów.

5. Odbiór zakupionego obiektu

Przy odbiorze zakupionych obiektów wymagamy okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość. Obiekty mogą zostać wydane nabywcy lub osobie posiadającej pisemne upoważnienie. Może to nastąpić tylko w momencie pełnej płatności i uregulowania wszystkich zobowiązań wynikających z wcześniejszych zakupów. Zakupione obiekty na aukcji powinny być odebrane w ciągu 30 dni od aukcji. W przeciwnym razie mogą one zostać odesłane do magazynu zewnętrznego, a klient obciążony kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Tym samym ponosimy odpowiedzialność za utratę lub uszkodzenie obiektu jedynie przez okres 30 dni od aukcji.

6. Transport i przesyłka

Zapewniamy podstawowe opakowanie zakupionych obiektów umożliwiające odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki.

7. Pozwolenie na eksport

Przed wzięciem udziału w aukcji potencjalnym licytującym radzimy, aby zorientowali się czy w razie potrzeby wywozu obiektu poza granice Polski nie są wymagane dodatkowe pozwolenia. Przypominamy, że reguluje to ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162 poz. 1568, z późn. zm.), zgodnie z którą wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz; w szczególności dotyczy to obrazów starszych niż 50 lat o wartości powyżej 40 000 złotych. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się sprawami formalnymi związanymi z eksportem dzieł sztuki.

8. Zagrożone gatunki

Przedmioty zrobione z materiału roślinnego lub zwierzęcego albo zawierające je, tj. m.in. koralowiec, skóra krokodyla, kość słoniowa, kość wieloryba, róg nosorożca, skorupa żółwia, niezależnie od wieku, procentu zawartości, mogą wymagać dodatkowych pozwoleń lub certyfikatów przed wywozem. Prosimy pamiętać, że uzyskanie dokumentów umożliwiających eksport nie jest równoznaczne z możliwością importu do innego państwa. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Obiekty tego typu zostały oznaczone dla Państwa wygody symbolem „o” opisanym w legendzie. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za błędy lub uchybienia w oznaczeniu przedmiotów zawierających elementy wytworzone z chronionych lub regulowanych prawem gatunków roślin i zwierząt.

9. Wykonując obowiązek informacyjny, określony w ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 134 z późn. zm.), niniejszym uprzejmie informujemy, że na podstawie art. 38 pkt 11 ww. ustawy, klientom nie przysługują prawo do odstąpienia od umowy.

WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI przedstawione poniżej określają prawa i obowiązki licytujących i kupujących z jednej strony oraz Domu Aukcyjnego DESA Unicum i komitentów z drugiej. Wszyscy potencjalni kupujący na aukcji powinni dokładnie przeczytać WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI zanim przystąpią do licytacji.

WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ

1. WPROWADZENIE

Każdy obiekt zaprezentowany w katalogu aukcyjnym przeznaczony jest do sprzedaży na warunkach określonych:

- a) w WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i WARUNKACH POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI,
- b) w innych informacjach podanych w pozostałych częściach katalogu aukcyjnego, w szczególności w PRZEWODNIKU DLA KLIENTA,
- c) w dodatkach do katalogu aukcyjnego lub innych materiałach udostępnionych przez DESA Unicum na sali aukcyjnej. W każdym przypadku zmiana warunków może nastąpić poprzez stosowny aneks bądź ogłoszenie podane do wiadomości przez aukcjoner przed rozpoczęciem aukcji. Poprzez licytację na aukcji, niezależnie czy osobistą, czy za pośrednictwem przedstawiciela, czy też na podstawie złożonego zlecenia licytacji telefonicznej lub z limitem, licytujący i kupujący wyrażają zgodę na brzmienie niniejszych WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ ze zmianami i uzupełnieniami oraz WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI.

2. DESA UNICUM JAKO POŚREDNIK HANDLOWY

DESA Unicum występuje jako zastępca pośredni działający w imieniu własnym, lecz na rachunek komitenta uprawnionego do rozporządzenia obiektem, chyba że inaczej zastrzeżono w katalogu, jego zmianach lub w ogłoszeniach podanych do wiadomości przed aukcją.

3. LICYTOWANIE NA AUKCJI

- 1) DESA Unicum może według swojego uznania odmówić dopuszczenia niektórych osób do udziału w aukcji lub sprzedaży poaukcyjnej. Wszyscy licytujący muszą zarejestrować się przed aukcją, dostarczyć wymagane informacje przewidziane w formularzu rejestracji, okazać dokument potwierdzający tożsamość oraz odebrać tabliczkę z numerem licytacyjnym.
- 2) Dla wygody licytujących, którzy nie mogą uczestniczyć w aukcji osobiście, DESA Unicum może zrealizować pisemne zlecenie licytacji. W takim przypadku nieobecni licytujący powinni wypełnić formularz „zlecenie licytacji”, który można znaleźć w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub otrzymać w siedzibie DESA Unicum. Kwoty wskazane przez licytującego w zleceniu licytacji nie powinny zawierać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodnie z tabelą postąpień. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpień, zostanie ona obniżona. Aukcjoner nie akceptuje zlecenia licytacji, w którym nie ma wskazanej maksymalnej kwoty, do której DESA Unicum może zrealizować zlecenie. DESA Unicum dołoży starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeśli limit podany przez licytującego jest niższy niż cena gwarancyjna, a stanowi jednocześnie najwyższą ofertę, wówczas dochodzi do transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Wszystkie zlecenia licytacji wraz z fotokopią dokumentu tożsamości umożliwiający weryfikację danych osobowych powinny być przesłane (pocztą, faksem bądź e-mailem) albo dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane.
- 3) Od osób zainteresowanych licytacją przez telefon wymaga się zgłoszenia chęci licytacji telefonicznej poprzez wypełnienie formularza „zlecenie licytacji”, dostępnego w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub w siedzibie DESA Unicum. Wszystkie zlecenia licytacji powinny być przesłane (pocztą, faksem, e-mailem) lub dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Wymaga się również przesłania fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych osobowych. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane. Licytacja telefoniczna może być nagrywana, złożenie zlecenia jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na nagrywanie rozmowy telefonicznej. Na wypadek trudności z połączeniem telefonicznym licytujący może określić na zleceniu limit, do którego pracownik domu aukcyjnego będzie licytował pomimo braku połączenia. Jeśli żaden limit nie jest określony na zleceniu, pracownik domu aukcyjnego uznaje w takim wypadku, że klient oferuje przynajmniej cenę wywoławczą.
- 4) Podczas licytacji, zarówno osobistej, telefonicznej, za pośrednictwem pracownika DESA Unicum oraz za pośrednictwem Aplikacji Online, licytujący bierze osobistą odpowiedzialność za zapłatę za wylicytowane obiekty, co opisane jest dokładnie w paragrafie 3 punkcie 5 poniżej, chyba że przed rozpoczęciem aukcji zostało wyrażone uzgodnienie na piśmie z DESA Unicum, że oferent jest pełnomocnikiem zidentyfikowanej osoby trzeciej akceptowalnej przez DESA Unicum.
- 5) Usługa licytacji na podstawie zlecenia licytacji nie podlega żadnej opłacie. DESA Unicum zobowiązuje się dochować należytej staranności w realizacji zleceń, jednak

nie ponosi odpowiedzialności za niezrealizowanie takich ofert, chyba że wina za brak realizacji zlecenia leży wyłącznie po stronie DESA Unicum.

4. PRZEBIEG AUKCJI

- 1) O ile nie zastrzeżono inaczej poprzez symbol, każdy obiekt oferowany jest z zastrzeżeniem ceny gwarancyjnej, która jest poufną minimalną ceną sprzedaży uzgodnioną między DESA Unicum i komitentem. Cena gwarancyjna nie może przekroczyć dolnej granicy estymacji.
- 2) Aukcjoner może w każdym momencie aukcji wycofać którykolwiek obiekt, ponownie zaoferować przedmiot do sprzedaży (również bezpośrednio po uderzeniu młotkiem) w razie zaistnienia błędu bądź sporu co do wyniku licytacji. W powyższym przypadku aukcjoner może podjąć wszelkie działania, które uzna za stosowne i racjonalne. Jeżeli jakkolwiek spór co do wyniku licytacji powstanie po aukcji, wynik sprzedaży w ramach aukcji uznaje się za ostateczny.
- 3) Aukcjoner rozpoczyna licytację i decyduje o wysokości kolejnych postąpień. W celu osiągnięcia ceny gwarancyjnej obiektu aukcjoner i pracownicy DESA Unicum mogą składać w toku licytacji oferty w imieniu komitenta bez wskazania, że czynią to w imieniu komitenta, bądź to przez składanie następujących po sobie ofert licytacyjnych, bądź też oferty w odpowiedzi na oferty składane przez innych oferentów. Jeżeli nie ma żadnych ofert na dany obiekt lub oferty są zbyt niskie, aukcjoner może uznać przedmiot za niesprzedany, co sygnalizuje terminem „pass”.
- 4) Ceny na aukcji podawane są w polskich złotych i w tej walucie powinna być dokonana płatność. W odpowiedzi na potrzeby klientów zagranicznych estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane także w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich, odzwierciedlając w przybliżeniu cenę przy obecnym kursie waluty. Stosownie do tego estymacje podawane w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich mają charakter wyłącznie orientacyjny.
- 5) Licytujący, który zaoferował najwyższą kwotę zaakceptowaną przez aukcjонера, jest zwycięzcą licytacji. Uderzenie młotkiem przez aukcjонера oznacza akceptację najwyższej oferty i zawarcie umowy sprzedaży między DESA Unicum a kupującym. Ryzyko i odpowiedzialność za obiekt przechodzący na własność kupującego opisane zostały w paragrafie 6 poniżej.
- 6) Każda poaukcyjna sprzedaż obiektów oferowanych na aukcji podlega również WARUNKOM SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ oraz WARUNKOM POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI.

5. CENA NABYCIA I OPŁATA AUKCYJNA

- 1) Do kwoty wylicytowanej doliczana jest opłata aukcyjna oraz opłaty dodatkowe wynikające z oznaczeń katalogowych obiektu. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wyrogrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 20 % końcowej ceny obiektu (kwoty wylicytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej.
- 2) Do kwoty wylicytowanej mogą zostać doliczone inne podatki i opłaty, jeśli w katalogu zaznaczone to zostało odpowiednimi oznaczeniami (patrz: paragraf 1 punkt 10 „Przewodnika dla klienta”: „Legenda”).
- 3) Jeśli nie uzgodniono inaczej, kupujący jest zobowiązany uiścić należność w terminie 7 dni od daty aukcji, niezależnie od uzyskania pozwolenia na eksport czy innych pozwoleń. Opłaty mają być uiszczone w polskich złotych gotówką, kartą lub przelewem bankowym:
 - a) DESA Unicum akceptuje płatność kartami płatniczymi MasterCard, VISA
 - b) DESA Unicum akceptuje płatność przelewem bankowym na konto mBank S.A., 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWA3W tytule przelewu proszę podać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.
- 4) Własność zakupionego obiektu nie przejdzie na kupującego, dopóki DESA Unicum nie otrzyma pełnej ceny nabycia za obiekt opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnosi się to danego obiektu DESA Unicum nie jest zobowiązana do przekazania obiektu kupującemu do chwili przeniesienia własności obiektu na kupującego. Wcześniejsze przekazanie obiektu kupującemu nie jest równoznaczne z przeniesieniem prawa własności obiektu na kupującego ani zwolnieniem z obowiązku zapłaty przez niego ceny nabycia.

6. ODBIÓR ZAKUPU

- 1) Odbiór wylicytowanych obiektów jest możliwy po dokonaniu wpłaty pełnej ceny nabycia oraz uregulowaniu innych płatności wobec DESA Unicum i spółek powiązanych. Jak tylko nabywca spełni wszystkie wymagania, powinien skontaktować się ze swoim doradcą klienta DESA Unicum lub z Biurem Obsługi Klienta pod numerem tel. 22 163 66 00, aby umówić się na odbiór obiektu.
- 2) Kupujący powinien odebrać zakupiony obiekt w terminie 30 dni od daty aukcji. Po tym terminie DESA Unicum przesyła wszystkie wylicytowane obiekty do magazynu ze-

wewnętrznego, a kupujący obciążony zostanie kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Zaakceptowanie niniejszego regulaminu równoznaczne jest z zaakceptowaniem regulaminu spółki magazynowej. Po upływie 30 dni od daty aukcji na kupującego przechodzi ryzyko utraty i uszkodzenia nieodebranego obiektu, a także ciężary związane z takim obiektem, w tym koszty jego ubezpieczenia. DESA Unicum odpowiada względem kupującego za szkody z tytułu straty lub uszkodzenia obiektu, jednak jedynie do wysokości ceny nabycia obiektu.

3) Dla wygody kupującego DESA Unicum nieodpłatnie zapewnia podstawowe opakowanie obiektu umożliwiające jego odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie kupującego DESA Unicum może pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki. Każde takie zlecenie odbywa się na odpowiedzialność klienta, DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności za nieprawidłowe wykonanie usług przez przewoźników bądź inne osoby trzecie. Jeżeli klient sam wybierze firmę transportową, jej przedstawiciel powinien skontaktować się z DESA Unicum telefonicznie przynajmniej 24 godziny przed planowanym odbiorem obiektu pod numerem telefonu: 22 163 66 20.

4) DESA Unicum będzie wymagała okazania dowodu osobistego przed przekazaniem obiektu nabywcy bądź jego przedstawicielowi, który dodatkowo powinien posiadać pisemne upoważnienie od nabywcy.

7. BRAK PŁATNOŚCI

Bez uszczerbku dla innych praw sprzedający, w przypadku gdy nabywca nie uiści pełnej ceny nabycia za obiekt, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu, w terminie 7 dni od daty aukcji, DESA Unicum może zastosować jeden lub kilka z poniższych środków prawnych:

- a) przechować obiekt w siedzibie DESA Unicum lub w innym miejscu na ryzyko i koszt klienta;
- b) odstąpić od sprzedaży obiektu, zatrzymując dotychczasowe opłaty na poczet pokrycia szkód;
- c) odrzucić zlecenie nabywcy w przyszłości lub zrealizować takie zlecenie pod warunkiem uiszczenia kaucji;
- d) naliczać ustawowe odsetki za opóźnienie od dnia wymagalności płatności do dnia zapłaty pełnej ceny nabycia, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu;
- e) wsząć postępowanie sądowe przeciwko kupującemu w celu odzyskania zaległości;
- f) potrącić należności nabywcy względem DESA Unicum z wierzytelności wobec tego nabywcy wynikających z innych transakcji;
- g) podjąć wszelkie inne działania odpowiednie do zaistniałych okoliczności.

8. DANE OSOBOWE KLIENTA

W związku ze świadczonymi usługami oraz wymogami prawnymi związanymi z przeprowadzeniem aukcji DESA Unicum może wymagać od klientów podania danych osobowych lub w niektórych przypadkach (np. w celu sprawdzenia wypłacalności, poświadczenia tożsamości klienta lub w celu uniknięcia fałszerstwa) pozyskać dane o kliencie od osób trzecich. DESA Unicum może również wykorzystywać dane osobowe dostarczone przez klienta w celach marketingowych, dostarczając materiały o produktach, usługach bądź wydarzeniach organizowanych przez DESA Unicum oraz spółki powiązane. Zgadzając się na WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i podając dane osobowe, klienci zgadzają się, że DESA Unicum i spółki powiązane mogą wykorzystywać te dane do ww. celów. Jeśli klient chciałby uzyskać więcej informacji o polityce prywatności, skorygować swoje dane lub zrezygnować z dalszej korespondencji marketingowej, prosimy o kontakt pod numerem 22 163 67 00.

WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI

Przez autentyczność obiektu rozumiemy właściwe podanie autorstwa obiektu i prawidłowe jego datowanie. DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektów zaprezentowanych w tym katalogu na okres 5 lat od daty sprzedaży przez DESA Unicum z poniższymi zastrzeżeniami:

- a) DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektu jedynie bezpośredniemu nabywcy obiektu (konsumentowi). Powyższa gwarancja nie obejmuje:
 - a) kolejnych właścicieli obiektu, włączając w to osoby, które nabyły od bezpośredniego nabywcy obiekt odpłatnie, w drodze darowizny lub dziedziczenia;
 - b) obiektu, co do którego trwa spór o autorstwo;
 - c) obiektu, którego autorstwo jest jedynie domniemane, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest następującymi zapisami: brak dat życia po imieniu i nazwisku artysty, nazwisko artysty poprzedzone jedynie inicjałem imienia, znak zapytania w nawiasie lub bez nawiasu („?” lub „(?)”) po nazwisku artysty, przed lub po imieniu i nazwisku artysty określenia: „przypisywany/e/a”, „Attributed” lub skrót „Attrb.”;
 - d) obiektu powstałego w bliżej lub szerzej rozumianym kręgu oddziaływania stylu danego artysty, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest użyciem przed lub po imieniu i nazwisku artysty jednego z następujących określeń: „krag”, „szkoła” bądź „naśladowca”;

9. OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

- 1) DESA Unicum wyłącza wszelkie gwarancje inne niż WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI w najszerszym zakresie dopuszczonym prawem.
- 2) Całkowita odpowiedzialność DESA Unicum będzie ograniczona wyłącznie do ceny nabycia zapłaconej przez kupującego.
- 3) DESA Unicum nie jest odpowiedzialna za pomyłki słowne czy na piśmie w informacjach podanych klientom oraz nie ponosi odpowiedzialności wobec żadnego licytującego za błędy w trakcie prowadzonej aukcji lub popełnione w innym zakresie związanym ze sprzedażą obiektu.
- 4) DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności wobec kupującego za szkody przewyższające cenę nabycia, niezależnie czy taka szkoda jest charakteryzowana jako bezpośrednia, pośrednia, szczególna, przypadkowa czy następca. DESA Unicum nie jest zobowiązana do zapłaty odsetek od ceny zakupu.
- 5) Żaden przepis w niniejszych WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ nie wyklucza lub nie ogranicza odpowiedzialności DESA Unicum wobec kupującego, wynikającej z jakiegokolwiek oszustwa bądź świadomego wprowadzenia w błąd, lub z winy umyślnej.

10. PRAWA AUTORSKIE

- 1) Sprzedający nie przekazują wraz z obiektem prawa autorskiego ani prawa do reprodukcji obiektu.
- 2) Prawa autorskie do wszystkich zdjęć, ilustracji i tekstów związanych z obiektem sporządzonych przez lub dla DESA Unicum, włączając zawartość tego katalogu, stanowią własność DESA Unicum. Nie mogą być one wykorzystane przez kupującego ani inne osoby bez uprzedniej zgody pisemnej DESA Unicum.

11. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 1) Niniejsze WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, o których mowa w paragrafie 1 powyżej, oraz WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI wyczerpują całość praw i obowiązków pomiędzy stronami w odniesieniu do sprzedaży obiektu.
- 2) Wszelkie zawiadomienia powinny być kierowane na piśmie na adres DESA Unicum. Powiadomienia kierowane do klientów będą przysyłane na adres podany w ostatnim piśmie do DESA Unicum.
- 3) Jeśli jakiegokolwiek z postanowień WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ okazałoby się nieważne, bezskuteczne lub niemożliwe do zastosowania, pozostałe postanowienia będą nadal obowiązywać. Brak działania lub opóźnienie w wykonywaniu praw wynikających z WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ nie oznacza zrzeczenia się praw lub zwolnienia z obowiązków ani nie uchyla obowiązywalności całości bądź części z postanowień WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ.

12. PRAWO OBOWIĄZUJĄCE

Prawa i obowiązki stron wynikające z niniejszych WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ oraz WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI, przebieg aukcji i jakiegokolwiek sprawy związane z powyższymi postanowieniami podlegają prawu polskiemu. DESA Unicum w szczególności zwraca uwagę na przepisy:

- 1) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568, z późn. zm.) – wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz,
- 2) ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.) – muzea rejestrowane mają prawo pierwokupu zabytków bezpośrednio na aukcji za kwotę wycycytowaną powiększoną o opłatę aukcyjną.

- e) obiektu, którego określenie autorstwa było zgodne z ogólnie przyjętą opinią specjalistów, uczonych i innych ekspertów;
- f) obiektu, w przypadku którego podana w katalogu roczna data powstania różni się od faktycznej o mniej niż 15 lat;
- g) obiektu, w przypadku którego w datowaniu pojawiło się prawidłowe określenie stulecia, natomiast nieprawidłowe określenie części tego stulecia (połowy lub ćwierci);
- h) obiektów z XX w., XIX w. i starszych, w przypadku których faktycznie stwierdzone datowanie różni się w stosunku do podanego w katalogu „na korzyść” obiektu, tj. obiekt okazał się starszy, niż było to podane w opisie;
- i) obiektu, którego opis i datowanie zostały uznane za niedokładne przy użyciu metod naukowych lub testów, które nie były ogólnie przyjęte w czasie wydawania tego katalogu bądź w tamtym czasie były uznawane za nadmiernie kosztowne lub niewykonalne, albo według wszelkiego prawdopodobieństwa mogłyby spowodować uszkodzenia lub utratę wartości obiektu. DESA Unicum zastrzega iż opis uzupełniający (pochodzenie, historia wystaw, literatura) został wykonany w dobrej wierze i błędy w tym zakresie nie mogą być podstawą do reklamacji. DESA Unicum zastrzega, sobie również 5% jako granicę błędów w przypadku podawania poszczególnych wymiarów obiektu.

PROMEMORIA WARSAW
Ul. Górnośląska 24
00-484 Warszawa

info.warsaw@promemoria.com
www.promemoria.com

PROMEMORIA®

MILAN PARIS LONDON MOSCOW NEW YORK HAMBURG MUNICH HONG KONG WARSAW

